

PO NITCE DO KŁĘBKA

Pomocnik dla zainteresowanych
wsparciem z RPO WSL

PO NITCE DO KŁĘBKA

Pomocnik dla zainteresowanych
wsparciem z RPO WSL

SPIS TREŚCI

Rozdział 1	
Wprowadzenie do programu	11
Rozdział 2	
Obszary wsparcia w programie	33
Rozdział 3	
Nawigator dofinansowania	97
Rozdział 4	
Ścieżka realizacji projektu	115
Rozdział 5	
Beneficjenci beneficjentom	131
Rozdział 6	
Gdzie po informacje	169

fol. Tomasz Jodłowski

Szanowni Państwo,

Śląskie to dziś dynamicznie rozwijający się region, w którym nie brakuje nowoczesnej infrastruktury transportowej, komunikacyjnej i społecznej. To miejsce przyjazne do życia i inwestowania. Zmiany, jakie zaszły, to efekt między innymi dotychczasowego wdrażania Funduszy Europejskich. Obecnie stoimy przed kolejnym wyzwaniem – uczynienia województwa jednym z liderów innowacyjności. Środki dostępne w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 to właściwa droga do celu. Warto sięgnąć po te pieniądze, bo dziś stosowanie nowych technologii w przemyśle, współpraca nauki i biznesu ukierunkowana na komercjalizację innowacyjnych wynalazków to bezdyskusyjnie warunek konkurencyjności i stałego umacniania pozycji regionu.

Nie mniej ważne jest podnoszenie jakości życia mieszkańców. Oznacza to dążenie do stworzenia gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i przedsiębiorczości. Temu sprzyjać będzie tworzenie nowych miejsc pracy, wspieranie samozatrudnienia oraz podejmowanie działań z zakresu włączenia społecznego. Te ambitne cele możemy wspólnie osiągnąć, sięgając po unijne dotacje.

Publikacja, którą oddajemy w Państwa ręce, ma być pomocna w realizacji tych priorytetów. Tym bardziej, że województwo śląskie otrzymało znaczną pulę środków do wykorzystania – ponad 3,47 mld euro! W niniejszym poradniku przedstawiamy, kto może skorzystać ze wsparcia, na jakie działania można uzyskać dotacje i jakie w tym celu podjąć kroki. Wbrew pozorom procedury ubiegania się o dotacje nie są tak trudne, jak mogłoby się wydawać. Dowodzą tego tysiące przedsięwzięć, które uzyskały wsparcie i zostały zrealizowane w minionych latach. Nasz poradnik nie jest księgą zawierającą pełne i bardzo szczegółowe informacje o RPO WSL 2014-2020. Jest raczej przystępnym przewodnikiem, który niczym „po nitce do kłębka” prowadzi Państwa po ścieżce wiodącej do uzyskania unijnej dotacji. To podręczne kompendium wiedzy, dzięki któremu regionalny program nie będzie miał przed Państwem żadnych tajemnic.

Województwo śląskie ma ogromny potencjał rozwojowy – wykształconych, pracowitych, kreatywnych i przedsiębiorczych mieszkańców. Warto, byśmy połączyli siły i wspólnie budowali nowoczesny, sprawny i efektywnie działający region z konkurencyjną oraz nowatorską gospodarką. Dzięki temu nasz region ma szansę stać się prestiżową marką w Europie. Ten ambitny i odważny cel jesteśmy w stanie wspólnie zrealizować. Sięganie po unijne dotacje to pierwszy krok na tej drodze. Naprawdę warto!

Aleksandra Skowronek,
Wicemarszałek Województwa Śląskiego

Biurowo Prasowe UM WSL

Gmach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego

Szanowni Państwo,

żyjemy dziś pod presją danych. Otacza nas ogrom informacji, czasem nieistotnych, które jednak – chcąc nie chcąc – „konsumujemy”. W tym natłoku wiadomości często gubimy to, co dla nas najważniejsze. Przez to działamy mało efektywnie, nieskutecznie. Podobnie w przypadku Funduszy Europejskich: gąszcz przepisów, stosy dokumentów, fundusowa nowomowa – to wszystko sprawia, że dla wielu z nas procedury unijne wydają się „nie do przejścia”.

Aby ułatwić Państwu poruszanie się po Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, przygotowaliśmy niniejszy poradnik, w przystępny i przejrzysty sposób prezentujący możliwości pozyskiwania unijnych środków w ramach Programu. Aby zebrany materiał był jak najbardziej przydatny, w poradniku skupiliśmy się tylko i wyłącznie na działaniach konkursowych, które są realizowane w ramach Programu. Pełną informację o Programie i działaniach realizowanych drogą pozakonkursową i w ramach formuły ZIT/RIT oraz OSI znajdują Państwo w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych RPO WSL 2014-2020.

Poradnik został podzielony na kilka części. W pierwszej kolejności polecamy zapoznanie się z pigułką wiedzy na temat RPO WSL, jaką jest „Wprowadzenie do programu”. „Nawigator dofinansowania” jak po sznurku prowadzi i nakierowuje na wykaz działań dedykowanych poszczególnym grupom beneficjentów oraz dofinansowaniu konkretnych prac. Z kolei najobszerniejszy rozdział „Obszary wsparcia w programie” przybliży syntetyczne informacje o ofercie programu w trybie konkursowym. W publikacji prezentujemy także ścieżkę realizacji projektu – wraz zestawem podstawowych obowiązków oraz wskazówek dotyczących każdego etapu pozyskiwania dofinansowania.

Aby przekonać Państwa, że warto sięgnąć po unijne środki, publikujemy także krótkie wywiady z wybranymi dotychczasowymi beneficjentami, którzy podjęli ryzyko i zrealizowali unijne przedsięwzięcia, a dziś dzielą się doświadczeniem i zdobytą wiedzą.

Zdajemy sobie sprawę, że terminologia unijna nie jest łatwa. Często jedno niezrozumiałe pojęcie wyjaśnia się innym skomplikowanym terminem. Dlatego też w naszym informatorze postawiliśmy na prosty, jasny i czytelny język, zapewniający łatwość czytania i precyzję w przyswajaniu specjalistycznych treści.

Jesteśmy przekonani, że publikacja, którą trzymają Państwo w rękach, będzie inspirującym materiałem pomocnym w poruszaniu się w gąszczu unijnych przepisów, a zawarte informacje okażą się cenne i przydatne. Mamy nadzieję, że dzięki naszemu wydawnictwu otrzymają Państwo upragnioną dotację.

Institucja Zarządzająca
Regionalnym Programem Operacyjnym
Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

WPROWADZENIE DO PROGRAMU

ROZDZIAŁ 1

Czym jest Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020? Jakie instytucje zajmują się jego wdrażaniem? W jaki sposób jest realizowany? Tego wszystkiego dowiesz się w niniejszym rozdziale, w którym przedstawiamy najważniejsze informacje o Programie.

CO TO JEST PROGRAM REGIONALNY?

Dostrzegając globalne wyzwania gospodarcze, Unia Europejska wspiera kraje członkowskie, które zmagają się z wieloma problemami ekonomicznymi i społecznymi. Działania, na które przeznaczają fundusze, są ściśle powiązane ze strategią jej rozwoju. Obecne wyzwania stojące przed krajami członkowskimi zapisane zostały w dokumencie „Europa 2020”. Polska, od chwili przystąpienia do struktur UE, jest największym beneficjentem pomocy unijnej. W latach 2014-2020 Unia Europejska przeznaczyła dla naszego kraju 82,5 mld euro.

WAŻNE POJĘCIE

Europa 2020

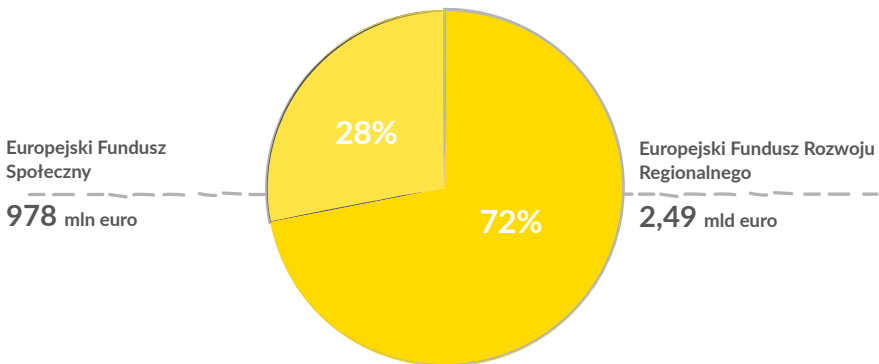
strategia Unii Europejskiej na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego. Zapołączkowano ją w 2010 roku w celu stworzenia warunków dla inteligentnego i zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Ustalono pięć głównych celów, które UE ma osiągnąć do 2020 roku. Obejmują one zatrudnienie, badania naukowe i rozwój, klimat i energię, edukację, integrację społeczną oraz walkę z ubóstwem.

O specyfice programu regionalnego stanowi, że jest zarządzany na poziomie regionu, a dostępne środki wspomagają jego rozwój z uwzględnieniem szczególnych dla niego potrzeb. Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 opracowany został z wykorzystaniem doświadczeń perspektywy 2007-2013. Był negocjowany bezpośrednio pomiędzy władzami województwa a Komisją Europejską oraz poddany szerokim konsultacjom społecznym. Przez Komisję Europejską przyjęty został 18 grudnia 2014 roku.

JAKA JEST PUŁA ŚRODKÓW?

Na realizację Programu zarezerwowano blisko 3,47 mld euro. Jest to piąta pula środków spośród wszystkich programów unijnych realizowanych w Polsce. Unijne środki Programu pochodzą z dwóch funduszy: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Dzięki temu możliwa jest realizacja kompleksowych projektów polegających nie tylko na inwestycjach infrastrukturalnych, ale także społecznych przedsięwzięciach, związanych z rozwojem kapitału ludzkiego. Dofinansowaniu ze środków unijnych towarzyszyć może wsparcie finansowe pochodzące z budżetu państwa lub budżetu samorządu województwa. W trakcie realizacji programu dodatkowo zaangażowane są środki wnoszone przez podmioty realizujące projekty.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA RPO WSL 2014–2020

WAŻNE POJĘCIA

- ✂ **Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)**
jeden z Funduszy Europejskich ukierunkowany na rozwój potencjału społeczno-gospodarczego regionów. Pieniądże można przeznaczyć przede wszystkim na projekty, które stawiają za cel rozwój przedsiębiorczości, rozbudowę infrastruktury, wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarczej, poprawę ochrony środowiska.
- ✂ **Europejski Fundusz Społeczny (EFS)**
jeden z Funduszy Europejskich, którego zadaniem jest rozwój społeczeństw w UE. Środki z tego funduszu inwestuje się w ludzi poprzez zwiększanie ich szans zatrudnienia i kształcenia, a także podejmując działania z zakresu włączenia społecznego.

JAKIE SĄ OBSZARY WSPARCIA?

W programie wyodrębniono trzynaście obszarów wsparcia (osi priorytetowych), określonych na podstawie zdiagnozowanych potrzeb regionu. Osiem z nich finansowanych jest z EFRR i dotyczy tzw. projektów twardych – inwestycyjnych, obejmujących m.in. remonty, adaptacje, budowę nowych obiektów, zakup wyposażenia. Najwięcej środków zarezerwowano na wspieranie efektywności energetycznej i rozwój odnawialnych źródeł energii oraz gospodarki niskoemisyjnej. Unijne dotacje przeznaczane są również na inwestycje w infrastrukturę transportową i edukacyjną, a także na procesy rewitalizacyjne wraz z infrastrukturą społeczną i zdrowotną, ochronę środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów. Środki EFRR wspierają też konkurencyjność i nowoczesną gospodarkę, a także rozwój cyfrowy województwa. Ze środków EFS finansowane są tzw. projekty miękkie, czyli adresowane bezpośrednio do mieszkańców regionu. Dotyczą rozwoju regionalnego rynku pracy, wzmacniania regionalnych kadr gospodarki, przeciwdziałania zjawisku wykluczenia społecznego i inwestowania w potencjał edukacyjny. Ostatnia – trzynasta oś dedykowana jest działaniom w zakresie

Pomocy Technicznej, czyli wsparcia zarządzania Programem. Wszystkie osie priorytetowe podzielone są na działania, a więc obszary, w których wnioskodawcy mogą realizować swoje projekty. Niektóre działania dzielą się jeszcze na poddziałania.

W obecnej perspektywie finansowej Komisja Europejska kładzie szczególny nacisk na wspieranie przedsięwzięć innowacyjnych w branżach, które w danym regionie wykazują największy potencjał rozwojowy. Ma to służyć zwiększeniu przewagi konkurencyjnej obszarów. Zadanie to realizowane jest poprzez wyłonienie inteligentnych specjalizacji regionu. W województwie śląskim wybrano je, biorąc pod uwagę prognozy branżowe, założenia Strategii „Europa 2020”, Strategii Rozwoju Kraju, Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”, Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 (RIS).

Inteligentne specjalizacje naszego regionu to:

- energetyka,
- medycyna,
- technologie informacyjne i komunikacyjne (TIK).

To właśnie projekty z tych branż będą dodatkowo punktowane w konkursach RPO WSL 2014-2020 dla osi I Nowoczesna gospodarka i osi III Konkurencyjność MŚP. Szczegółowe informacje na temat monitoringu realizacji polityki proinnowacyjnej województwa śląskiego i diagnozy regionalnych inteligentnych specjalizacji można uzyskać w instytucjach należących do Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych (SO RIS) – www.ris.slaskie.pl

KTO MOŻE SKORZYSTAĆ ZE WSPARCIA?

O unijne środki mogą ubiegać się zasadniczo wszyscy z wyjątkiem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, czyli osób prywatnych. Dotacje na realizację projektów otrzymują podmioty prawne. Jeżeli jesteś przedsiębiorcą lub reprezentujesz na przykład jednostkę samorządu, fundację lub stowarzyszenie, możesz starać się o wsparcie, z zastrzeżeniem, że dla konkretnych działań i naborów są określone konkretne grupy potencjalnych wnioskodawców. Czasem zdarza się, że wnioskodawca musi spełnić dodatkowe warunki, które opisane są w konkretnym ogłoszeniu o naborze.

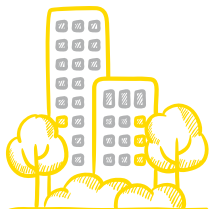
Osoby fizyczne nie otrzymują bezpośrednio dofinansowania, ale mogą uczestniczyć w projektach realizowanych przez różne instytucje, biorąc udział np. w szkoleniach, kursach, studiach czy starając się o usługę rozwojową dla firmy lub dofinansowanie czy pożyczkę na założenie działalności gospodarczej.

Ze środków europejskich może skorzystać też każdy, użytkując infrastrukturę, która powstała dzięki dofinansowaniu z Funduszy Europejskich, czyli np. jadąc po wyremontowanej drodze czy korzystając ze sprzętu medycznego.

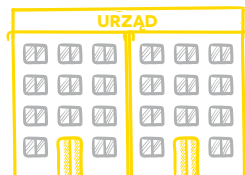

POTENCJALNI BENEFICJENCI RPO WSL 2014–2020

W SZCZEGÓLNOŚCI:

spółdzielnie i wspólnoty
mieszkaniowe

jednostki samorządu
terytorialnego

mikro-, małe i średnie
przedsiębiorstwa

instytucje ochrony zdrowia (niepubliczne
zakłady opieki zdrowotnej na podstawie
umowy z NFZ, publiczne zakłady opieki
zdrowotnej, uzdrowiska)

organizacje społeczne i związki wyznaniowe
(centra aktywności lokalnej, Kościoły
i związki wyznaniowe, organizacje poza-
rządowe, podmioty ekonomii społecznej,
wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe)

instytucje wspierające biznes (instytucje
finansowe, instytucje otoczenia biznesu,
izby gospodarcze, organizacje zrzeszające
pracodawców)

instytucje nauki i edukacji (jednostki
naukowe, ośrodki kształcenia doro-
stych, przedszkola i instytucje opieki,
szkoły i inne placówki oświatowe,
uczelnie wyższe)

służby publiczne inne niż administracja
(m.in. instytucje integracji i pomocy spo-
łecznej, instytucje kultury i sportu, in-
stytucje rynku pracy, jednostki rządowe
i samorządowe ochrony środowiska, straż
pożarna i służby ratownicze)

GRUPY DOCELOWE WSPARCIA

W SZCZEGÓLNOŚCI

osoby
bezrobotne

osoby w wieku 30+
niepracujące

osoby pracujące
chcące się
dokształcać

pracujące osoby
dorosłe, zwł. o niskich
kwalifikacjach, niepełnospraw-
ne, w wieku 50+

osoby sprawujące pieczę
zastępczą, kandydaci na
rodziców/rodziny
wspierające, zastępcze

pracownicy
przedsiębiorstw
sektora MŚP

mikro-, małe
i średnie
przedsiębiorstwa

pracownicy zagro-
żeni zwolnieniem
lub zwolnieni

osoby bezrobotne
lub pracujące,
wychowujące dziecko
do lat 3

osoby zagrożone
ubóstwem lub wyklu-
czeniem społecznym

nauczyciele
różnego typu szkół

uczniowie szkół
zawodowych

dzieci w wieku
przedszkolnym

JAK ROZDZIELANE SĄ ŚRODKI?

Pieniądze zarezerwowane w RPO WSL 2014-2020 w większości są rozdzielane w drodze konkursowej. W tej ścieżce do rozdysponowania jest ponad 1,85 mld euro.

O unijne środki ubiegać można się też w formule nowego instrumentu – Zintegrowanych i Regionalnych Inwestycji Terytorialnych. Narzędzie to ma doprowadzić do zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich. W praktyce oznacza realizację projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby i problemy miast oraz ich obszarów funkcjonalnych. Samorządy działające w partnerstwie w ramach Związku Gmin i Powiatów danego subregionu przygotowały strategie zawierające cele, kierunki rozwoju, zasady współpracy oraz zakres planowanych inwestycji przeznaczonych do realizacji, a wynikających z analizy barier i potencjałów rozwojowych danego obszaru. Projekty zgłoszone do dofinansowania w konkursach ZIT/RIT muszą realizować cele danej strategii i być odpowiedzią na zdiagnozowane w niej problemy. W Śląskiem funkcjonują trzy RIT-y, obejmujące zasięgiem trzy subregiony województwa – północny, zachodni i południowy, a także jeden ZIT działający na obszarze subregionu centralnego (*mapka – zobacz s. 58*). Na realizację zadań w formule ZIT/RIT w Programie zarezerwowano pulę ok. 1,1 mld euro, co stanowi ok. 32% całej alokacji Programu.

Konkursy

1,85 mld euro

ZIT/RIT

1,1 mld euro

Projekty pozakonkursowe

295 mln euro

OSI

105 mln euro

Dodatkowo w Programie wyodrębniono tzw. Obszary Strategicznej Interwencji (OSI). Jest to nowe podejście do planowania rozwoju społeczno-gospodarczego obszarów, na których skumulowały się zjawiska degradacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej. W naszym regionie OSI objęto Bytom i Radzionków. Do Bytomia trafi 100 mln euro, z czego 55% pochodzić będzie ze środków EFRR, a 45% ze środków EFS. Pieniądze zostaną przeznaczone przede wszystkim na działania rewitalizacyjne. Radzionków otrzyma 5 mln euro.

Unijne przedsięwzięcia realizować można również w trybie pozakonkursowym. Na ten cel zarezerwowano ponad 295,6 mln euro. Ta ścieżka pozyskiwania funduszy zarezerwowana jest tylko dla projektów o strategicznym znaczeniu dla społeczno-gospodarczego rozwoju kraju lub regionu. Są to m.in. projekty systemowe polegające na wsparciu jakości usług świadczonych przez instytucje działające w zakresie pomocy społecznej (ośrodki pomocy społecznej, centra pomocy rodzinie) czy rynku pracy na rzecz bezpośrednich odbiorców.

Przykładem takiego przedsięwzięcia w naszym regionie jest „Wzrost aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia” – projekt realizowany przez powiatowe urzędy pracy. Są to też projekty prowadzone przez Samorząd Województwa Śląskiego:

- „Planetarium – Śląski Park Nauki”;
- „Wsparcie stypendialne młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej, uzdolnionej w zakresie przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, informatycznych lub języków obcych poprzez stypendia naukowe dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych” (projekt realizowany przez Samorząd Województwa Śląskiego/Wydział EFS);
- „Wdrażanie działań i procedur w zakresie adopcji w województwie śląskim” (projekt realizowany przez Samorząd Województwa Śląskiego/ Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego).

JAKIE SĄ FORMY WSPARCIA?

Dotacje bezzwrotne

Realizatorzy projektów (beneficjenci) mogą przeznaczyć środki pozyskane z unijnej dotacji jedynie na tzw. koszty kwalifikowalne. We wszystkich projektach wymagane jest, aby beneficjenci partycypowali w kosztach realizacji, wnosząc tzw. wkład własny. Zasada ta dotyczy głównie projektów inwestycyjnych, w znacznie mniejszym stopniu – przedsięwzięć „miękkich”, polegających na realizacji usług wspierających grupy społeczne wymagające pomocy np. na rynku pracy. Maksymalny poziom dofinansowania dla projektów współfinansowanych ze środków UE uzależniony jest od przepisów unijnych, w tym dotyczących na przykład pomocy publicznej. Generalnie maksymalny poziom dofinansowania UE w projektach EFRR i EFS to 85%. Natomiast możliwe jest uzyskanie przez beneficjenta dodatkowego wsparcia ze środków budżetu państwa w części wkładu krajowego, co oznaczać może, że ostatecznie wysokość dofinansowania w projektach z EFS może wynieść nawet 95%.

Beneficjenci otrzymują dofinansowanie w formie refundacji (wypłacane wsparcie stanowi zwrot całości lub części wydatków rzeczywiście poniesionych przez beneficjenta i sfinansowanych z jego własnych środków) lub w formie zaliczki, wypłacanej na poczet planowanych wydatków. Ostateczne rozliczenie następuje na podstawie dokumentów wskazujących na faktycznie i prawidłowo poniesione wydatki.

Pożyczki i poręczenia

Oprócz dotacji bezzwrotnych beneficjenci mogą korzystać również z instrumentów finansowych, czyli głównie pożyczek i poręczeń. Po tę formę wsparcia można sięgnąć w następujących działaniach:

- Działanie 3.4 Dokapitalizowanie zewnętrznych źródeł dofinansowania przedsiębiorczości
- Działanie 4.2 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w mikro-, małych i średnich przedsiębiorstwach
- Działanie 7.5 Wsparcie osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej poprzez instrumenty finansowe
- Działanie 10.4 Poprawa stanu środowiska miejskiego

WAŻNE POJĘCIE

Instrumenty finansowe

poręczenia i gwarancje kredytowe, pożyczki, mikropożyczki, połączenia dotacji z kredytem udzielane na preferencyjnych warunkach. Po ich wykorzystaniu beneficjent musi zwrócić otrzymane wsparcie, dzięki czemu pieniądze trafiają z powrotem do puli. Środki rozdzielają pośrednicy finansowi, tzw. operatorzy, do których należą najczęściej banki, lokalne fundusze pożyczkowe czy poręczeniowe.

FORMY WSPARCIA W RAMACH RPO WSL 2014–2020

W SZCZEGÓLNOŚCI:

bezzwrotna dotacja

wsparcie finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej w formie bezzwrotnej połączone ze wsparciem doradczo-szkoleniowym

szkolenia i kursy zawodowe, staże zawodowe, usługi doradcze i inne formy wsparcia ułatwiające podejmowanie zatrudnienia osobom z problemami na rynku pracy

doradztwo zawodowe; szkolenia, kursy; staże, praktyki zawodowe; subsydiowanie zatrudnienia; wsparcie pomostowe.

stypendia dla młodzieży

wsparcie zwrotne: poręczenie lub pożyczka udzielana na preferencyjnych warunkach

Usługi rozwojowe

Fundusze Europejskie na lata 2014-2020 wprowadzają też nowatorskie podejście do systemu finansowania szkoleń dla przedsiębiorców i innych osób zainteresowanych podnoszeniem swoich kwalifikacji. Baza Usług Rozwojowych to administrowany przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości internetowy portal (www.uslugirozwojowe.parp.gov.pl), gdzie rejestrują się certyfikowane firmy szkoleniowo-doradcze, uczelnie oferujące studia podyplomowe, a także firmy świadczące usługi szkoleniowo-doradcze. Głównym celem BUR jest umożliwienie przedsiębiorcom swobodnego wyboru instytucji szkoleniowej, w której będą podnosić swoje kwalifikacje. W rejestrze znajdują się usługi rozwojowe zarówno współfinansowane ze środków EFS, jak i usługi komercyjne. Podmioty zarejestrowane w BUR mogą bezpłatnie prezentować pracodawcom i ich pracownikom oferty wsparcia, a odbiorcy usług wybierać firmę odpowiadającą na ich potrzeby. Ponadto przedsiębiorcy i pracownicy mogą samodzielnie zgłaszać zapotrzebowanie na usługi rozwojowe realizowane przez certyfikowane firmy i instytucje. Zaletą Bazy jest bezpośrednie finansowanie usług, tj. pracodawcy otrzymają częściowe pokrycie kosztów związanych z realizacją danej formy wsparcia. Usługi dostępne w BUR, które współfinansowane są ze środków EFS, przeznaczone są wyłącznie do firm z sektora MŚP oraz osób fizycznych prowadzących jedno-osobową działalność gospodarczą, czyli samozatrudnionych. Usługi te są finansowane w ramach Podmiotowego Systemu Finansowania. Oznacza to, że przedsiębiorca, chcąc skorzystać z oferty szkoleniowej czy doradczej, zobowiązany jest jedynie do wpłacenia niewielkiego wkładu własnego, a pozostałe koszty sfinansowane zostaną z EFS. Unijne środki pokryją od 50 do 80% wartości danej usługi. W uzasadnionych przypadkach poziom dofinansowania może być podniesiony.

Gdzie po szczegóły?

Punkt Kontaktowy EFS w WUP Katowice,
pon.-pt. 7:30-15:30,
tel. 32/ 757-33-11, 32/ 757-33-57
efs.wup-katowice.pl , e-mail: efs@wup-katowice.pl

BAZA USŁUG ROZWOJOWYCH (BUR)

uslugirozwojowe.parp.gov.pl

baza internetowa z usługami rozwojowymi dla przedsiębiorców: szkolenia, doradztwo, studia podyplomowe, mentoring i coaching; w bazie usługi zarówno współfinansowane ze środków EFS, jak i komercyjne; publikowane są tylko usługi oferowane przez zweryfikowane (wiarygodne, doświadczone i kompetentne) firmy i instytucje

wybór spośród oferty:

- ☺ można przeszukiwać ofertę usług rozwojowych dla przedsiębiorców
- ☺ uczestnicy usługi rozwojowej oceniają zarówno samą usługę, jak i podmiot ją świadczący

zgłaszanie własnych potrzeb:

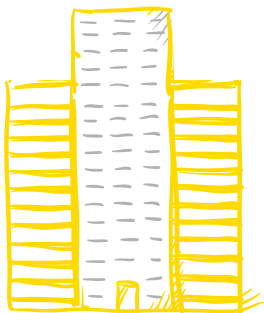
- ☺ przedsiębiorcy mogą składać zamówienie na konkretne usługi rozwojowe (model popytowy)
- ☺ istnieje możliwość otrzymania częściowego pokrycia kosztów związanych z realizacją danej formy wsparcia.

PODMIOTOWY SYSTEM FINANSOWANIA (PSF)

model finansowania usług rozwojowych dla sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw oraz osób samozatrudnionych

- ☺ przedsiębiorca wybiera usługę rozwojową za pośrednictwem BUR
- ☺ konieczny wkład własny przedsiębiorcy, resztę pokrywa operator odpowiedzialny za PSF
- ☺ dofinansowanie 1 usługi rozwojowej – max 80% kosztów
- ☺ kwota dofinansowania dla 1 przedsiębiorstwa na zakup usług rozwojowych – max 100 tys. zł

INSTYTUCJE ZAANGAŻOWANE W REALIZACJĘ RPO WSL 2014–2020

**URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO**

Wydział Rozwoju Regionalnego
koordynacja i zarządzanie programem

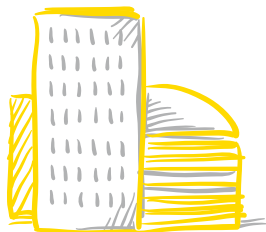
**Wydział Europejskiego Funduszu
Rozwoju Regionalnego**
wdrażanie programu w części
dotyczącej EFRR

**Wydział Europejskiego Funduszu
Społecznego**
wdrażanie programu w części
dotyczącej EFS

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY

wdrażanie działań z obszaru rynku pracy,
dofinansowanych z EFS

**ŚLĄSKIE CENTRUM
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI**

wdrażanie działań skierowanych do
przedsiębiorców, dofinansowanych z EFRR

KTO ZARZĄDZA PROGRAMEM?

Organem odpowiedzialnym za wdrażanie Programu jest Zarząd Województwa Śląskiego, pełniący rolę Instytucji Zarządzającej. Większość uprawnień i obowiązków Zarząd powierzył trzem wydziałom Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego odpowiedzialnym za obsługę Programu.

WAŻNE POJĘCIE

Instytucja Zarządzająca

organ władzy publicznej lub podmiot prywatny wyznaczony przez państwo członkowskie do zarządzania Programem operacyjnym. W przypadku Regionalnego Programu Operacyjnego jest to Zarząd Województwa.

- **1. Wydział Rozwoju Regionalnego** – odpowiada za koordynowanie i zarządzanie Programem, tj. m.in.: budowanie horyzontalnych zasad wdrażania Programu, zarządzanie środkami finansowymi przeznaczonymi na realizację Programu, monitorowanie postępów realizacji Programu oraz osiągniętych wskaźników, prowadzenie procesów ewaluacji, certyfikację wydatków przedkładanych do Komisji Europejskiej, zapewnienie informacji i promocji o Programie, a także zajmuje się organizowaniem prac Komitetu Monitorującego RPO WSL i sprawozdawczością z postępów realizacji Programu.

Kontakt:

Wydział Rozwoju Regionalnego
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego
ul. Plebiscytowa 36
40-041 Katowice
pocztą: ul. Ligonia 46; 40-037 Katowice
tel.: 32 77 99 282, 32 77 99 175
fax.: 32 77 99 174
e-mail: fundusze@slaskie.pl

WAŻNE POJĘCIE

Komitet Monitorujący

niezależne ciało doradczo-opiniotwórcze działające na potrzeby Instytucji Zarządzającej Programem i przez nią jest powoływany. W jego skład wchodzi przedstawiciele strony rządowej, samorządowej, świata nauki oraz partnerzy społeczni i gospodarczy (w tym organizacje pozarządowe). Ponadto w pracach Komitetu Monitorującego mogą uczestniczyć przedstawiciele innych instytucji, w tym europejskich, a także osoby zaproszone przez przewodniczącego KM.

- **2. Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego** – odpowiada za realizację Programu w części dotyczącej EFS. Do jego obowiązków należy: opracowywanie dokumentów programowych; nabór, ocena i wybór projektów do dofinansowania; zlecanie płatności na rzecz beneficjentów; weryfikacja merytoryczna i finansowa wniosków o płatność; monitorowanie postępów realizacji projektów i kontrola beneficjentów realizujących unijne przedsięwzięcia.

Kontakt:
Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego
ul. Dąbrowskiego 23
40-032 Katowice
pocztą: ul. Ligonia 46; 40-037 Katowice
tel. 32 77 40 125; 32 77 40 126
fax.: 32 77 40 402
e-mail: efs@slaskie.pl

- **3. Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego** – odpowiada za realizację Programu w części dotyczącej EFRR. Do jego obowiązków należy: opracowywanie dokumentów programowych; nabór, ocena i wybór projektów do dofinansowania; zlecanie płatności na rzecz beneficjentów; weryfikacja merytoryczna i finansowa wniosków o płatność; monitorowanie postępów realizacji projektów i kontrola beneficjentów realizujących unijne przedsięwzięcia.

Kontakt:
Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego
ul. Dąbrowskiego 23
40-032 Katowice
pocztą: ul. Ligonia 46; 40-037 Katowice
tel. 32 77 40 130; 32 77 40 232; 32 77 40 122, 32 77 40 144
fax. 32 77 40 196/191
e-mail: efrr@slaskie.pl

W ramach Programu wdrażanie niektórych działań powierzono instytucjom pośredniczącym, tj.: Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy w Katowicach i Śląskiemu Centrum Przedsiębiorczości w Chorzowie.

WAŻNE POJĘCIE

Instytucja Pośrednicząca

podmiot, któremu została powierzona, w drodze porozumienia albo umowy zawartej z instytucją zarządzającą, realizacja zadań w ramach krajowego lub regionalnego programu operacyjnego.

- **4. Wojewódzki Urząd Pracy** – odpowiada za wdrażanie działań z obszaru rynku pracy, edukacji i przedsiębiorczości współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Tym samym pełni rolę Instytucji Pośredniczącej dla czterech działań VII osi priorytetowej (Działanie 7.1, 7.2, 7.3, 7.4), jednego działania osi VIII (Działanie 8.2) oraz dwóch działań XI osi (Działanie 11.3, 11.4). Jego zadania polegają na aktywizacji grup i podmiotów działających na rynku pracy, a także wsparciu osób zatrudnionych i nieaktywnych zawodowo.

Kontakt:
Wojewódzki Urząd Pracy
ul. Kościuszki 30
40-048 Katowice
tel.: 32 75 73 360, 32 75 73 301
fax.: 32 75 73 362
e-mail: efs@wup-katowice.pl

- ☼ **5. Śląskie Centrum Przedsiębiorczości** – odpowiada za wdrażanie działań skierowanych do przedsiębiorców, współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Tym samym jest Instytucją Pośredniczącą dla dwóch działań w ramach I osi priorytetowej (Działanie 1.2, 1.3) oraz trzech działań III osi priorytetowej (Poddziałanie 3.1.3 oraz Działanie 3.2, 3.3). Zajmuje się naborem i oceną projektów, przygotowaniem dokumentacji konkursowej, rozliczaniem dokumentów, monitorowaniem, sprawozdawczością, kontrolą oraz informacją i promocją w zakresie działań wyznaczonych w Programie.

Kontakt:
Śląskie Centrum Przedsiębiorczości
ul. Katowicka 47, 1 piętro, pokój 101
41-500 Chorzów
tel. 32 743 91 60
fax: 32 743 91 61
e-mail: scp@scp-slask.pl

CO TRZEBA WIEDZIEĆ PRZED ZŁOŻENIEM WNIOSKU?

Starając się o unijną dotację, warto poznać kilka zasad, które obowiązują wnioskodawców RPO WSL 2014-2020. Do najważniejszych należą:

- realizacja projektu nie może rozpocząć się przed dniem złożenia wniosku;
- nie można otrzymać dofinansowania na inwestycję, która przed złożeniem wniosku aplikacyjnego została w pełni zrealizowana;
- przedsięwzięcie powinno być realizowane na terenie województwa śląskiego (jest to gwarancja, że udzielona pomoc będzie przyczyniać się do rozwoju regionu);
- szczegółowe kryteria wyboru projektów dla każdego działania/poddziałania publikowane są z chwilą ogłoszenia konkursu;
- harmonogram konkursów na dany rok publikowany jest do 30 listopada roku poprzedzającego na stronie: www.rpo.slaskie.pl;
- minimum na 30 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia naboru na stronie www.rpo.slaskie.pl publikowany jest regulamin konkursu wraz ze wszystkimi informacjami oraz załącznikami, które należy dołączyć do wniosku.

DLACZEGO WAŻNA JEST DOSTĘPNOŚĆ?

Jedną z podstawowych wartości Unii Europejskiej jest równość szans, a zwalczanie dyskryminacji jednym z kluczowych zadań, przed którym stoją państwa członkowskie. Postulaty polityki równościowej, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, znalazły swoje odzwierciedlenie również w zapisach programów regionalnych. Ministerstwo Rozwoju opracowało „Wytczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020”. Dokument zawiera rozwiązania, dzięki którym Fundusze Europejskie wspierają działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami w znacznie większym stopniu, niż miało to miejsce dotychczas. Wszystko po to, by zwiększyć udział osób z niepełnosprawnościami w projektach

unijnych, a także zapewnić im możliwość korzystania z produktów powstałych w wyniku realizacji unijnych przedsięwzięć. Infrastruktura, transport, towary, usługi, strony www, technologie i systemy informacyjno-komunikacyjne oraz wszelkie inne produkty projektów muszą być dostępne dla wszystkich, bez względu na rodzaj i stopień niepełnosprawności. W tym celu wszyscy beneficjenci zobowiązani są do stosowania koncepcji uniwersalnego projektowania jako narzędzia służącego zapewnieniu dostępności. W przypadku braku możliwości zastosowania uniwersalnego projektowania, w celu zapewnienia możliwości pełnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami, należy zastosować mechanizm racjonalnych usprawnień.

Beneficjenci korzystający ze środków europejskich zobowiązani są do uwzględniania perspektywy osób z niepełnosprawnością na każdym etapie planowania projektu – analizy problemu, definiowania celów, planowania działań i budżetu, określania rezultatów – a także podczas jego realizacji. Wśród działań, które realizatorzy projektów powinni podjąć, są m.in. montaż podjazdów, platform i wind; oznakowanie obiektu tablicami z treścią w alfabecie Braille'a; dostosowanie akustyczne obejmujące montaż pętli indukcyjnej wspomagającej słuch; wynajęcie lub zakup programów powiększających; sfinansowanie usługi asystenta, tłumacza języka migowego lub przewodnika osoby mającej problemy z widzeniem.

WAŻNE POJĘCIE

Zasada równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami

jedna z najważniejszych reguł polityki równościowej UE, zakładająca, że wszystkie osoby bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę lub pochodzenie etniczne, orientację seksualną, wyznawaną religię lub światopogląd, mają prawo do sprawiedliwego, pełnego uczestnictwa we wszystkich dziedzinach życia na jednakowych zasadach.

JAK PRZEBIEGA KOMUNIKACJA?

Aby ułatwić i przyspieszyć procesy ubiegania się o dotację oraz realizacji projektów unijnych, w dużym stopniu wykorzystywane są narzędzia informatyczne.

Lokalny System Informatyczny

W obecnej perspektywie finansowej wnioski o dotację można składać wyłącznie w wersji elektronicznej. W tym celu powstał Lokalny System Informatyczny (LSI). Jest to praktyczne narzędzie umożliwiające użytkownikom wypełnienie wniosku o dotację oraz sprawdzenie aktualnie ogłaszanych naborów. LSI dostępny jest na stronie: lsi.slaskie.pl. Aby złożyć wniosek o dofinansowanie, konieczne jest założenie konta. Wniosek należy wypełnić zgodnie z instrukcją, która stanowi załącznik do regulaminu danego naboru. Podczas wypełniania formularza system zwraca uwagę na puste pola czy podstawowe pomyłki obliczeniowe. Po wypełnieniu wniosku należy go wygenerować jako plik PDF.

Podpisanie i złożenie wniosku

Wniosek przygotowany w LSI należy przekazać instytucji ogłaszającej konkurs poprzez platformę SEKAP (www.sekap.pl) lub e-PUAP (www.epuap.gov.pl). Podczas składania dokumentów wykorzystywany jest podpis elektroniczny.

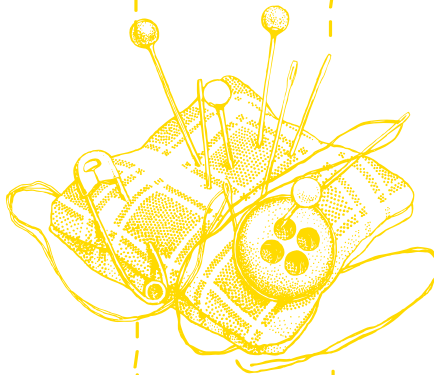
DOSTĘPNOŚĆ - PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI

Zasada równości szans i niedyskryminacji,
w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami
- jedna z horyzontalnych zasad
Funduszy Europejskich, w tym RPO WSL

Konsekwencja: wszystkie produkty (tj. towary, usługi, infrastruktura, systemy teleinformatyczne) projektów **są dostępne dla KAŻDEGO**, bez względu na rodzaj i stopień niepełnosprawności

Jak to zrobić?

Uniwersalne projektowanie –
użytkownik (jego potrzeby i możliwości)
w centrum

Mechanizm racjonalnych usprawnień

możliwość pokrycia kosztów uczestnictwa/pracy w projekcie osoby z niepełnosprawnościami, jeśli zajdzie taka potrzeba; max dofinansowanie na 1 osobę = 12 000 zł

Koszty uniwersalnego projektowania,
a także zmian i dostosowania są kosztami
kwalifikowalnymi

WAŻNE POJĘCIE

podpis elektroniczny

narzędzie identyfikujące uczestników wymiany dokumentów elektronicznych oraz służące przyjęciu odpowiedzialności za ich treść.

Wyróżniamy trzy rodzaje podpisów cyfrowych:

- kwalifikowany podpis elektroniczny – weryfikowany kwalifikowanym certyfikatem
- podpis weryfikowany niekwalifikowanym certyfikatem – umożliwia załatwienie spraw wyłączone w instytucjach je honorujących, np. CC SEKAP w przypadku RPO WSL 2014-2020
- profil zaufany ePUAP – bezpłatna metoda uwierzytelniania na Platformie Usług Administracji Publicznej

W zależności od zastosowanej platformy do składania wniosków (SEKAP/e-PUAP) procedury podpisywania i wysyłania dokumentów mogą się nieznacznie różnić.

Jeśli wniosek przejdzie pozytywną ocenę formalno-merytoryczną i zostanie wybrany do dofinansowania, podpisanie umowy odbywa się w tradycyjny sposób.

Na dalszym etapie realizacji projektu za pomocą LSI należy składać wnioski o płatność.

CO PO ZŁOŻENIU WNIOSKU?

Ocena formalna

Każdy projekt, po złożeniu wniosku, podlega weryfikacji i ocenie. Ocenę formalną wniosku przeprowadza co najmniej dwóch członków Komisji Oceny Projektów w oparciu o określone kryteria. Sprawdzają oni m.in., czy:

- wnioskodawca i partnerzy (jeśli występują w projekcie) są zgodni z typami beneficjentów, którzy mogą uzyskać wsparcie w ramach danego działania/poddziałania wskazanego w RPO WSL oraz SZOOP;
- wnioskodawca i partnerzy (jeśli występują w projekcie) nie podlegają wykluczeniu z możliwości otrzymania dofinansowania ze środków Unii Europejskiej;
- wnioskodawca i partnerzy (jeśli występują w projekcie) posiadają odpowiedni potencjał finansowy;
- projekt jest zgodny z okresem kwalifikowania wydatków określonym w RPO WSL;
- wartość projektu jest zgodna z minimalną i maksymalną wartością projektu obowiązującą dla danego działania/poddziałania/typu projektu, określonego w SZOOP, RPO WSL oraz w regulaminie konkursu.

Ocena merytoryczna

Następnie, zweryfikowany wniosek poddawany jest ocenie merytorycznej, w trakcie której pod uwagę brane są zarówno ogólne kryteria merytoryczne, jak i szczegółowe kryteria dostępu. Ocena merytoryczna przeprowadzana jest w oparciu o kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący

RPO WSL 2014-2020. Stosuje się dwa rodzaje kryteriów, tzn.: obligatoryjne, których spełnienie jest konieczne, by inwestycja mogła być dofinansowana ze środków Unii Europejskiej, takie jak kryteria dostępu, horyzontalne i punktowane (które mogą być spełnione w różnym stopniu i które stanowią o faktycznej „jakości” projektu) oraz kryteria dodatkowe, które premiąją projekty za ich spełnienie.

Oceniane jest m.in., czy:

- projekt jest zgodny z regulaminem konkursu;
- wpisuje się we właściwe działanie/typ projektu, zgodnie ze Szczegółowym opisem osi priorytetowych RPO WSL 2014-2020 oraz regulaminem konkursu/naboru;
- partnerów do projektu wybrano w sposób prawidłowy;
- projekt jest skierowany do grupy docelowej z obszaru województwa śląskiego;
- projektodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu na terenie województwa śląskiego;
- wkład własny do projektu został wniesiony na odpowiednim poziomie;
- cele projektu odpowiadają zdiagnozowanym problemom;
- zadania opisano w kontekście osiągnięcia celu i wskaźników projektu;
- budżet projektu został skonstruowany w sposób prawidłowy, a zawarte w nim wydatki są racjonalne i niezbędne do realizacji zaplanowanych działań.

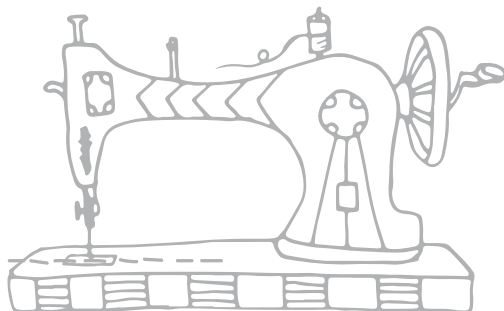
W przypadku projektów realizowanych ze środków EFS oceniający mogą uznać, że projekt warunkowo spełnia dane kryterium (w ramach którego przewidziano możliwość warunkowej oceny). W takim przypadku projekt kierowany jest do negocjacji na etapie oceny merytorycznej. Negocjacje mogą dotyczyć zarówno zakresu merytorycznego, jak i budżetu projektu.

Wybór do dofinansowania

Planowany termin rozstrzygnięcia naboru publikowany jest każdorazowo w regulaminie konkursu.

Tylko uzyskanie minimum 60% możliwych do zdobycia punktów daje szansę na otrzymanie dotacji. Po rozstrzygnięciu konkursu wnioskodawca jest informowany o wyniku oceny oraz o tym, czy inwestycja została wyłoniona do dofinansowania, a jeżeli nie – o możliwości odwołania się od podjętej decyzji.

Rozstrzygnięcie naboru następuje z chwilą zatwierdzenia listy ocenionych projektów. Informacja o projektach wybranych do dofinansowania jest upubliczniana na stronie internetowej: www.rpo.slaskie.pl/lis/nabory oraz na portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl nie później niż 7 dni od dnia rozstrzygnięcia konkursu. Lista uwzględnia projekty, które uzyskały wymaganą liczbę punktów z wyróżnieniem projektów wybranych do dofinansowania. Z wnioskodawcami, których projekty wybrano do dofinansowania, jest podpisywana umowa o dofinansowanie.

OBSZARY WSPARCIA W PROGRAMIE

I NOWOCZESNA GOSPODARKA

DOSTĘPNE ŚRODKI:

ok. **245,1** mln euro

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA:

Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

II CYFROWE ŚLĄSKIE

DOSTĘPNE ŚRODKI:

96 mln euro

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA:

Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

III KONKURENCYJNOŚĆ MŚP

DOSTĘPNE ŚRODKI:

ok. **305,2** mln euro

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA:

Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

IV EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGI I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA

DOSTĘPNE ŚRODKI:

ok. **796,8** mln euro

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA:

Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

V OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW

DOSTĘPNE ŚRODKI:

ok. **208,2** mln euro

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA:

Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

VI TRANSPORT

DOSTĘPNE ŚRODKI:

473 mln euro

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA:

Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

**VII REGIONALNY RYNEK
PRACY**

DOSTĘPNE ŚRODKI:

ok. **224,4** mln euro

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA:

Europejski Fundusz
Społeczny

**VIII REGIONALNE KADRY
GOSPODARKI OPARTEJ
NA WIEDZY**

DOSTĘPNE ŚRODKI:

ok. **187,8** mln euro

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA:

Europejski Fundusz
Społeczny

IX WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

DOSTĘPNE ŚRODKI:

ok. **261** mln euro

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA:

Europejski Fundusz
Społeczny

**X REWITALIZACJA ORAZ
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA
I ZDROWOTNA**

DOSTĘPNE ŚRODKI:

ok. **293,4** mln euro

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA:

Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

**XI WZMOCNIENIE POTENCJAŁU
EDUKACYJNEGO**

DOSTĘPNE ŚRODKI:

ok. **194,9** mln euro

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA:

Europejski Fundusz
Społeczny

**XII INFRASTRUKTURA
EDUKACYJNA**

DOSTĘPNE ŚRODKI:

ok. **81,1** mln euro

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA:

Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

XIII POMOC TECHNICZNA

DOSTĘPNE ŚRODKI:

110 mln euro

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA:

Europejski Fundusz
Społeczny

OBSZARY WSPARCIA W PROGRAMIE

ROZDZIAŁ 2

Jeśli zamierzasz zrealizować unijny projekt, to nasze wademekum po osiach priorytetowych RPO WSL 2014-2020 wskaże Ci w jakich działaniach i na co można pozyskać środki. Dowiesz się też, kto może ubiegać się o pieniądze i jakie są najważniejsze kryteria naborów. Nie jest to jednak kompletny wykaz możliwości wsparcia Programu, lecz jedynie wskazanie działań konkursowych, w których podmioty mogą ubiegać się o wsparcie. Pełne informacje zawiera SZOOP RPO WSL 2014-2020.

CHCESZ PROWADZIĆ BADANIA I WPROWADZAĆ INNOWACJE?

Oś I. NOWOCZESNA GOSPODARKA
jest dla Ciebie

SŁOWEM WSTĘPU

Nowoczesna gospodarka to przede wszystkim zastosowanie nowych technologii w przemyśle i współpraca między nauką i biznesem. Dzięki temu regiony mogą budować silną pozycję ekonomiczną. Innowacyjność decyduje dziś o konkurencyjności, a prowadząc do zrównoważonego rozwoju, w konsekwencji wpływa na dobrobyt mieszkańców. Priorytetem będzie więc wspieranie działań nowatorskich, szczególnie w zakresie tzw. regionalnych inteligentnych specjalizacji. Zdecydowany nacisk położony zostanie na badania, prace rozwojowe, powstawanie nowych technologii, ich transfer i komercjalizację.

WAŻNE POJĘCIA

B+R

prace badawczo-rozwojowe prowadzone w celu zwiększenia zasobu wiedzy, jak również znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy

regionalne inteligentne specjalizacje

najbardziej perspektywiczne sektory gospodarki, w których region zamierza się specjalizować i podnosić konkurencyjność.

Inteligentne specjalizacje dla naszego regionu zostały wskazane w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 i są to: medycyna, energetyka, technologie informacyjno-komunikacyjne. Zob. na str. 48

NASZ CEL

ponad

125

przedsiębiorstw wspartych
w zakresie prowadzenia prac
badawczo-rozwojowych

50

naukowców pracujących
w ulepszonych obiektach
infrastruktury badawczej

17

wspartych laboratoriów
badawczych

ponad

60

przedsiębiorstw
współpracujących
z ośrodkami badawczymi

ŚRODKI DO CELU

około

245,1 mln euro

DZIAŁANIE 1.1

KLUCZOWA DLA REGIONU INFRASTRUKTURA BADAWCZA

JAKA JEST
PUŁA ŚRODKÓW?**50** mln euro

DLA KOGO?

- jednostki naukowe
- konsorcja naukowe, naukowo-przemysłowe
- konsorcja z udziałem jednostek naukowych oraz uczelni, samorządów i jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych, fundacji, podmiotów wykonujących działalność leczniczą

NA CO?

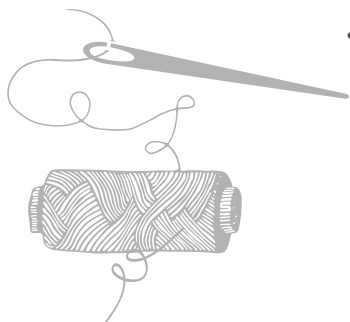
zwiększone urynkowienie działalności badawczo-rozwojowej

PRZYKŁADY
PROJEKTÓWzakup aparatury
naukowo-badawczejbudowa, przebudowa bądź
rozbudowa infrastruktury
badawczo-rozwojowejwypożyczenie specjalistycznych
laboratoriów badawczych

Wsparta infrastruktura ma służyć realizacji wskazanych w projekcie badań. Wszystkie projekty muszą wynikać z Kontraktu Terytorialnego, w tym być zgodne z Regionalną Strategią Innowacji.

WAŻNE**Nie można dofinansować:**

- prowadzenia prac badawczo-rozwojowych i stosowanych przez instytuty badawcze i instytucje naukowe,
- infrastruktury, aparatury, wyposażenia, które nie będą wykorzystywane na cele gospodarcze,
- inwestycji w infrastrukturę dydaktyczną,
- inwestycji w infrastrukturę wykorzystywaną do świadczenia usług zdrowotnych,
- kosztów wynagrodzeń oraz kosztów związanych z utrzymaniem infrastruktury badawczo-rozwojowej.

JAKA JEST FORMA WSPARCIA?

max
80%

dotacja
bezwrotna

wydatków
kwalifikowalnych
(środki UE + budżet państwa)

możliwe wypłaty zaliczek

WAŻNE POJĘCIE

wydatki kwalifikowalne

wydatki, które podlegają refundacji ze środków unijnych

DZIAŁANIE 1.2 BADANIA, ROZWÓJ I INNOWACJE W PRZEDSIĘBIORSTWACH

JAKA JEST PUŁA ŚRODKÓW?

około
176,5 mln euro

DLA KOGO?

- przedsiębiorstwa, zwłaszcza mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa
- spółki celowe/spin-off ustanawiane przez publiczne instytucje badawcze oraz przedsiębiorstwa
- konsorcja przedsiębiorstw i jednostek naukowych
- konsorcja przedsiębiorstw i uczelni (w tym spółek celowych uczelni)
- konsorcja przedsiębiorstw i instytutów badawczych

PAMIĘTAJ

Przedsiębiorstwo musi mieć zakład lub oddział na terenie województwa śląskiego. Beneficjentem lub liderem konsorcjum/porozumienia musi być przedsiębiorstwo.

NA CO?

zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw

PRZYKŁADY PROJEKTÓW

tworzenie lub rozwój istniejącego zaplecza badawczo-rozwojowego w przedsiębiorstwach służącego ich działalności innowacyjnej

wsparcie prac badawczo-rozwojowych w przedsiębiorstwach

ZWRÓĆ UWAGĘ

Dofinansowanie mogą otrzymać tylko projekty wpisujące się w regionalne inteligentne specjalizacje.

WAŻNE

Można dofinansować m.in.:

zakup maszyn i urządzeń, aparatury badawczej, oprogramowania i licencji na oprogramowanie, wynagrodzenia pracowników badawczych, technicznych i pozostałych pracowników pomocniczych zatrudnionych przy projekcie, koszty amortyzacji budynków, uzyskania patentów.

W ramach Działania 1.2 przedsiębiorstwa będą mogły opracować nowy, innowacyjny produkt, natomiast w ramach Działania 3.2 przedsiębiorstwo będzie mogło wprowadzić powyższy produkt na rynek.

JAKA JEST FORMA WSPARCIA?

max
80%

min. wartość dofinansowania:

dotacja
bezzwrotna

wydatków
kwalifikowalnych

200 tys. zł

nie planuje się
wypłaty zaliczek

DZIAŁANIE 1.3 PROFESJONALIZACJA IOB

WAŻNE POJĘCIE

Instytucja Otoczenia Biznesu (IOB)

podmiot infrastruktury usługowej, który wspomaga prowadzenie działalności gospodarczej

Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości

Ośrodki przedsiębiorczości

- ośrodki szkoleniowo-doradcze
- ośrodki przedsiębiorczości
- centra biznesu
- kluby przedsiębiorczości
- punkty konsultacyjne
- punkty konsultacyjno-doradcze
- preinkubatory
- inkubatory przedsiębiorczości

Instytucje finansowe

- Regionalne i lokalne fundusze pożyczkowe
- Fundusze Poręczeń Kredytowych
- Fundusze kapitału załóżkowego
- Sieci Aniołów Biznesu

Ośrodki Innowacji

- Centra Transferu Technologii
- Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości
- Inkubatory Technologiczne
- e-inkubatory
- parki technologiczne, naukowe, badawcze, przemysłowo-technologiczne, technopole

JAKA JEST PUŁA ŚRODKÓW?

ponad
18,6 mln euro

DLA KOGO?

Instytucje Otoczenia Biznesu

ZWRÓĆ UWAGĘ

O dofinansowanie mogą ubiegać się IOB, które w okresie trzech ostatnich lat przed złożeniem wniosku o dofinansowanie świadczyły m.in. dziewięć specjalistycznych proinnowacyjnych usług doradczych dla przedsiębiorstw.

NA CO?

ulepszone otoczenie proinnowacyjne przedsiębiorstw

PRZYKŁADY PROJEKTÓW

wsparcie profesjonalizacji specjalistycznych usług doradczych świadczonych przez IOB dla przedsiębiorców

budowa i wyposażenie niezbędnej infrastruktury (w tym laboratoria) istniejących IOB

ZWRÓĆ UWAGĘ

Wsparcie przeznaczone jest na rozwój zaawansowanych usług, przeznaczonych przede wszystkim dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, przyczyniających się do rozwoju innowacyjności i prowadzenia prac badawczo-rozwojowych. Wspierane będą działania w zakresie inteligentnych specjalizacji.

WAŻNE

Nie można dofinansować infrastruktury o charakterze wyłącznie biurowym (w tym administracyjnym).

JAKA JEST FORMA WSPARCIA?

max
85%

dotacja
bezzwrotna

wydatków
kwalifikowalnych

możliwe wypłaty zaliczek

CHCESZ USPRAWNIĆ CYFROWE USŁUGI PUBLICZNE?

OŚ II. CYFROWE ŚLĄSKIE
jest dla Ciebie

SŁOWEM WSTĘPU

Śląskie w najbliższych latach zamierza zintensyfikować działania związane z inwestycjami w technologie informacyjno-komunikacyjne i cyfryzację. Unijne środki dofinansują rozwój e-usług sektora publicznego, również z zakresu zdrowia. Poszerzenie i ułatwienie dostępu do informacji publicznej przyczyni się do zwiększenia przejrzystości funkcjonowania urzędów. Działania pozwolą skrócić czas załatwienia urzędowych spraw, zarówno przez mieszkańców regionu, jak i przedstawicieli sektora biznesu, co pozytywnie wpłynie na poprawę warunków prowadzenia działalności gospodarczej i podniesienia konkurencyjności przedsiębiorstw.

WAŻNE POJĘCIE

Technologie Informacyjno-Komunikacyjne (TIK)

(z ang. ICT: information and communication technologies)

technologie związane z przetwarzaniem, gromadzeniem i przesyłaniem informacji w formie elektronicznej

NASZ CEL

ponad
20 tys.

dokumentów udostępnionych
on-line zawierających informa-
cje sektora publicznego

30

podmiotów udostępniających
on-line informacje sektora pub-
licznego

ponad
100

podmiotów realizujących
zadania publiczne z wykorzysta-
niem TIK

ponad
50

nowych systemów teleinforma-
cyjnych w podmiotach wykonu-
jących zadania publiczne

ŚRODKI DO CELU

96 mln euro

DZIAŁANIE 2.1 WSPARCIE ROZWOJU CYFROWYCH USŁUG PUBLICZNYCH

JAKA JEST PUŁA ŚRODKÓW?

96 mln euro

DLA KOGO?

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki sektora finansów publicznych
- osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki oświatowe
- organizacje turystyczne
- organizacje pozarządowe prowadzące działalność pożytku publicznego w sferze zadań publicznych
- państwowe i samorządowe instytucje kultury
- szkoły wyższe
- służby ratownicze i bezpieczeństwa publicznego
- jednostki naukowo-badawcze
- podmioty wykonujące działalność leczniczą
- podmioty wykonujące zadania w zakresie publicznej radiofonii i telewizji

WAŻNE POJĘCIA

osoba fizyczna

prawne określenie człowieka od chwili urodzenia do chwili śmierci

osoba prawna

jednostka organizacyjna, która ma osobowość prawną. Do takich podmiotów zalicza się: spółki kapitałowe prawa handlowego, stowarzyszenia, fundacje, spółdzielnie, w tym spółdzielnie mieszkaniowe

NA CO?

zwiększenie dostępności publicznych e-usług

PRZYKŁADY PROJEKTÓW

tworzenie systemów i aplikacji przyczyniających się do zwiększenia dostępu obywateli i przedsiębiorców do cyfrowych usług publicznych

cyfryzacja zasobów kulturowych, naukowych, planistycznych, geodezyjnych i kartograficznych, a także zapewnienie powszechnego, otwartego dostępu do nich

tworzenie systemów i aplikacji przyczyniających się do zwiększenia dostępu do cyfrowych usług publicznych z obszaru e-zdrowia

Wspierane będą projekty przyczyniające się do większej dostępności e-usług publicznych, w szczególności w obszarach: ochrony zdrowia, administracji publicznej, informacji przestrzennej, wspierania przedsiębiorczości i prowadzenia działalności gospodarczej, digitalizacji zasobów nauki, kultury, a także w obszarze bezpieczeństwa publicznego.

ZWRÓĆ UWAGĘ

- ✂ Realizowane projekty powinny być zgodne ze standardami dostępności treści internetowych, w szczególności dla osób z niepełnosprawnościami WCAG 2.0.
- ✂ Projekty z zakresu e-administracji powinny być zintegrowane z platformami ePUAP (elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej) i SEKAP (System Elektronicznej Komunikacji Administracji Publicznej w województwie śląskim).
- ✂ W obszarze usług e-zdrowia premiowane będą przedsięwzięcia przyczyniające się do skrócenia czasu oczekiwania na diagnozę lekarską oraz poprawy dostępu lekarzy do wyników badań pacjentów.

JAKA JEST
FORMA WSPARCIA?

max
85%

dotacja
bezzwrotna

wydatków
kwalifikowalnych

możliwe wypłaty zaliczek

CHCESZ ROZWINĄĆ SWOJE PRZEDSIĘBIORSTWO?

Oś III. KONKURENCYJNOŚĆ MŚP
jest dla Ciebie

SŁOWEM WSTĘPU

Przedsiębiorcy mogą liczyć na szerokie wsparcie z pieniędzy unijnych. Śląskie kładzie silny nacisk na promowanie innowacyjności. To kluczowe działanie przyczyniające się do budowania konkurencyjności regionu. Na spory zastrzyk finansowy mogą liczyć mikro-, mali i średni przedsiębiorcy, którzy zdecydują się prowadzić inwestycje wdrażające innowacje technologiczne, produktowe i procesowe, w szczególności w branżach, w których nasz region się specjalizuje, czyli: energetyka, medycyna, technologie informacyjno-komunikacyjne.

NASZ CEL

ponad

100

przedsiębiorstw korzystających
z zaawansowanych usług
świadczonych przez IOB

ponad

310

przedsiębiorstw prowadzą-
cych działalność gospodarczą
z wykorzystaniem technologii
informacyjno-komunikacyjnych

250

innowacyjnych rozwiązań
wdrożonych przez MŚP

blisko

60

wdrożonych wyników
prac B+R

WAŻNE POJĘCIA

Innowacje

wprowadzenie na rynek nowego lub ulepszanego produktu, albo zastosowanie w produkcji nowego lub ulepszanego procesu, przy czym ów produkt i proces są nowe przy najmniej z punktu widzenia wprowadzającego je przedsiębiorstwa

mikroprzedsiębiorstwo

przedsiębiorstwo, które zatrudnia mniej niż 10 pracowników i którego roczny obrót nie przekracza dwóch milionów euro

małe przedsiębiorstwo

przedsiębiorstwo, które zatrudnia co najmniej 10, a mniej niż 50 pracowników i którego roczny obrót nie przekracza 10 milionów euro

średnie przedsiębiorstwo

przedsiębiorstwo, które zatrudnia co najmniej 50, a mniej niż 250 pracowników i którego roczny obrót nie przekracza 50 milionów euro

ŚRODKI DO CELU

około

305,2 mln euro

DZIAŁANIE 3.1

POPRAWA WARUNKÓW DO ROZWOJU MŚP / PODDZIAŁANIE 3.1.3 ROZWÓJ PROFESJONALNYCH USŁUG ŚWIADCZONYCH NA RZECZ PRZEDSIĘBIORCÓW – KONKURS

JAKA JEST PULA ŚRODKÓW?

8 mln euro

DLA KOGO?

- podmioty zarządzające inkubatorami przedsiębiorczości
- podmioty zarządzające akademickimi inkubatorami przedsiębiorczości

ZWRÓĆ UWAGĘ

O dofinansowanie mogą ubiegać się podmioty zarządzające inkubatorami przedsiębiorczości, które w okresie ostatnich trzech lat przed złożeniem wniosku o dofinansowanie świadczyły usługi doradztwa biznesowego i szkoleniowe związane z rozwojem MŚP.

NA CO?

poprawa warunków rozwoju MŚP

PRZYKŁADY PROJEKTÓW

Wsparcie profesjonalnych usług świadczonych na rzecz przedsiębiorców m.in. poprzez:

- ⊗ szkolenia i doradztwo w zakresie strategii i monitorowania biznesu, innowacji ukierunkowanych na użytkownika i związanych z wzornictwem, ekspansją międzynarodową zgodnie z konkretnym zapotrzebowaniem MŚP
- ⊗ budowa, przebudowa bądź rozbudowa infrastruktury badawczo-rozwojowej (wpisującej się w regionalne inteligentne specjalizacje)

WAŻNE

- ⊗ Wsparcie ma na celu dostarczenie nowych (zaawansowanych lub znacząco ulepszonych) specjalistycznych usług w odpowiedzi na pojawiające się/zmieniające się potrzeby biznesowe w oparciu o zdiagnozowane i udokumentowane oczekiwania sektora biznesu.
- ⊗ **Nie można dofinansować:**
Usług związanych ze zwykłymi kosztami operacyjnymi przedsiębiorstwa, takimi jak rutynowe usługi doradztwa podatkowego, regularne usługi prawnicze, reklama itp.

ZWRÓĆ UWAGĘ

Premiowane będą projekty wpisujące się w regionalne inteligentne specjalizacje.

JAKA JEST FORMA WSPARCIA?

max
85%

dotacja
bezzwrotna

wydatków
kwalifikowalnych

możliwe wypłaty zaliczek

DZIAŁANIE 3.2 INNOWACJE W MŚP

JAKA JEST PUŁA ŚRODKÓW?

około
132,3 mln euro

DLA KOGO?

mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa

WAŻNE

Mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa ubiegające się o wsparcie muszą realizować projekt na terenie województwa śląskiego. W celu zapewnienia, że udzielona pomoc będzie służyła rozwojowi regionu, przedsiębiorstwo w momencie wypłaty pomocy musi mieć zakład lub oddział na terenie województwa śląskiego.

NA CO?

zwiększenie zastosowania nowatorskich rozwiązań w MŚP

**PRZYKŁADY
PROJEKTÓW**

wprowadzenie na rynek produktu/usługi lub procesu innowacyjnych co najmniej w skali regionu

WAŻNE

- Innowacja wdrażana w wyniku realizacji projektu nie może być stosowana w województwie śląskim dłużej niż trzy lata.
- Można dofinansować inwestycje w nowoczesne maszyny i urządzenia oraz sprzęt produkcyjny, w celu wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych produktów lub usług, m.in.: koszty nabycia nowych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, koszty promocji projektu, zakup licencji i oprogramowania, koszty szkoleń i usług doradczych.

ZWRÓĆ UWAGĘ

- Premiowane będą projekty wpisujące się w regionalne inteligentne specjalizacje.
- W ramach Działania 1.2 przedsiębiorstwa będą mogły opracować nowy, innowacyjny produkt, natomiast w ramach Działania 3.2 przedsiębiorstwo będzie mogło wprowadzić powyższy produkt na rynek.

**JAKA JEST
FORMA WSPARCIA?**

max
50%

min. wartość
wnioskowanego
dofinansowania

max wartość
dofinansowania

dotacja
bezwrotna

wydatków
kwalifikowalnych
nie planuje się
wypłaty zaliczek

100 tys. zł

2 mln zł

DZIAŁANIE 3.3 TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE W DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

JAKA JEST
PUŁA ŚRODKÓW?

44 mln euro

DLA KOGO?

mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa

WAŻNE

Mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa ubiegające się o wsparcie muszą realizować projekt na terenie województwa śląskiego. W celu zapewnienia, że udzielona pomoc będzie służyła rozwojowi województwa śląskiego, przedsiębiorstwo w momencie wypłaty pomocy musi mieć zakład lub oddział na terenie województwa śląskiego.

NA CO?

zwiększenie wykorzystania technologii
informacyjno-komunikacyjnych w MŚP

PRZYKŁADY
PROJEKTÓW

nabycie narzędzi informatycznych umożliwiających automatyzację oraz optymalizację prowadzenia biznesu zarówno wewnątrz przedsiębiorstwa, jak i na zewnątrz, m.in. prowadzenie sprzedaży produktów i usług w Internecie, świadczenie e-usług oraz współpraca z innymi przedsiębiorstwami w oparciu o nowoczesne rozwiązania teleinformatyczne

WAŻNE

Nie można dofinansować:
podłączeń/dostępu do Internetu

JAKA JEST
FORMA WSPARCIA?

max
50%

min. wartość
wnioskowanego
dofinansowania

max wartość
dofinansowania

dotacja
bezzwrotna

wydatków
kwalifikowalnych
nie planuje się
wypłaty zaliczek

50 tys. zł

500 tys. zł

DZIAŁANIE 3.4 DOKAPITALIZOWANIE ZEWNĘTRZNYCH ŹRÓDEŁ DOFINANSOWANIA PRZED- SIĘBIORCZOŚCI

JAKA JEST
PUŁA ŚRODKÓW?

91 mln euro

DLA KOGO?

podmioty wdrażające instrumenty finansowe, które następnie udostępnią środki ostatecznym odbiorcom wsparcia (grupa docelowa)

GRUPA
DOCELOWA

mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa

NA CO?

rozwój mikro-, małych oraz średnich przedsiębiorstw

WAŻNE

Instrumenty finansowe będą wspierały przede wszystkim wzmacnianie podstawowej działalności przedsiębiorstw, realizację nowych projektów lub wchodzenie na nowe rynki.

PRZYKŁADY
PROJEKTÓW

wsparcie można uzyskać na inwestycje zarówno w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, jak również kapitał obrotowy, pod warunkiem powiązania z inwestycją rozwojową

JAKA JEST
FORMA WSPARCIA?

pożyczka, poręczenie,
gwarancja, wejście kapitałowe

INTELENTNE SPECJALIZACJE WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

- ⊕ obszary o największym potencjale rozwojowym i przedsiębiorczym w regionie
- ⊕ punkty ciężkości koncentracji środków unijnych

w ramach RPO WSL:

Oś I. Nowoczesna gospodarka i Oś III. Konkurencyjność MŚP

MEDYCyna

jeden z wyróżników województwa śląskiego w kraju poprzez:

- ⊕ doskonałość w dziedzinach takich jak: kardiologia, onkologia czy leczenie oparzeń,
- ⊕ dostęp do usług publicznych o wysokim standardzie,
- ⊕ kreowanie, adaptację i absorpcję zaawansowanych technologicznie rozwiązań (wspomaganej TIK)

ENERGETYKA

ważny sektor gospodarczy regionu i kraju, w ramach którego duże znaczenie ma umiejętne wykorzystanie:

- ⊕ zarówno konwencjonalnych, jak i odnawialnych źródeł energii przez odbiorców,
- ⊕ możliwości tworzenia wzorcowych rozwiązań dla inteligentnych rynków,
- ⊕ doskonałego zaplecza testowania i wdrażania rozwiązań innowacyjnych ze względu na istniejącą infrastrukturę

TECHNOLOGIE INFORMACYJNE I KOMUNIKACYJNE

mające przekrojowe znaczenie dla rozwoju technologicznego, gospodarczego i społecznego regionu poprzez:

- ⊕ zwiększanie dostępu do wiedzy i umożliwianie kreacji oraz dystrybucji dóbr i usług,
- ⊕ bazowanie na specyfice zasobów dostępnych w województwie śląskim,
- ⊕ możliwość uczestniczenia w globalnych sieciach współpracy oraz tworzenia systemów transakcyjnych i zarządzania

Więcej informacji na www.ris.slaskie.pl

CHCESZ UNOWOCZEŚNIĆ ŹRÓDŁA ENERGII?

OŚ IV. EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA,
ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII I GOSPODARKA
NISKOEMISYJNA jest dla Ciebie

SŁOWEM WSTĘPU

Wyznacznikiem wysokiego stopnia rozwoju regionów jest dziś nie tylko gospodarka oparta na wiedzy, ale również wysoki poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE) w gospodarce. OZE nie tylko wzmacniają bezpieczeństwo energetyczne i obniżają szkodliwość niskiej emisji gazów cieplarnianych, ale również stymulują rozwój gospodarczy. Śląskie stoi przed koniecznością zwiększenia efektywności wykorzystania energii i zmianą struktur źródeł jej wytwarzania. Fundusze Europejskie wspierać będą przedsięwzięcia wspomagające rozwój gospodarki niskoemisyjnej.

NASZ CEL

blisko

440

przedsiębiorstw, które
poprawiły efektywność
energetyczną

ponad

300 tys. m.kw.

powierzchni użytkowej budyn-
ków poddanych termomoder-
nizacji

2400

zmodernizowanych
źródeł ciepła

ponad

11 000

samochodów korzystających z miejsc
postojowych w wybudowanych
obiektach „parkuj i jedź”

WAŻNE POJĘCIE

Odnawialne źródła energii (OZE)

odnawialne, niekopalne źródła energii, wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu wysypiskowego, a także z biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych elementów roślinnych i zwierzęcych

ŚRODKI DO CELU

około

796,8 mln euro

DZIAŁANIE 4.1

ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII / PODDZIAŁANIE 4.1.3

ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII - KONKURS

JAKA JEST PUŁA ŚRODKÓW?

24 mln euro

DLA KOGO?

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (niewymienione wyżej)
- podmioty wykonujące działalność leczniczą w rozumieniu ustawy o działalności leczniczej, posiadające osobowość prawną lub zdolność prawną
- szkoły wyższe
- organizacje pozarządowe
- spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe
- stowarzysstwa budownictwa społecznego

NA CO?

zwiększenie poziomu produkcji energii ze źródeł odnawialnych

**PRZYKŁADY
PROJEKTÓW**

budowa i przebudowa infrastruktury służącej do produkcji i dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych, takich jak: biomasa, słońce, woda, geotermia, wiatr, w tym instalacji kogeneracyjnych

WAŻNE

Można dofinansować:

- budowę każdej instalacji/infrastruktury wykorzystującej OZE, w tym instalacji kogeneracyjnych,
- budowę lub modernizację infrastruktury służącej włączeniu źródła wykorzystującego OZE do sieci dystrybucyjnej,
- budowę nowej infrastruktury oświetleniowej opartej o OZE bez podłączenia jej do sieci elektroenergetycznej,
- projekty w formule „słonecznej gminy”.

**JAKA JEST
FORMA WSPARCIA?**

max

85%

dotacja
bezwrotna

wydatków
kwalifikowalnych

możliwe wypłaty zaliczek

**DZIAŁANIE 4.2
EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA I ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII
W MIKRO-, MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTWACH****JAKA JEST
PUŁA ŚRODKÓW?****33** mln euro

DLA KOGO?

podmioty wdrażające instrumenty finansowe, które następnie udostępnią środki ostatecznym odbiorcom wsparcia (grupa docelowa)

GRUPA DOCELOWA

- mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa o działalności leczniczej, posiadające osobowość prawną lub zdolność prawną, za wyjątkiem dużych przedsiębiorstw
- podmioty wykonujące działalność leczniczą, w rozumieniu ustawy

NA CO?

zwiększenie efektywności energetycznej przedsiębiorstw

PRZYKŁADY PROJEKTÓW

działania polegające na modernizacji energetycznej obiektu/instalacji wraz z zastosowaniem instalacji do produkcji energii elektrycznej i/lub ciepłej ze źródeł odnawialnych – pod warunkiem, że będzie ona wykorzystywana na potrzeby własne obiektu/instalacji podlegającego modernizacji energetycznej

ZWRÓĆ UWAGĘ

Obowiązkowym elementem realizacji projektów z zakresu efektywności energetycznej w tym sektorze są audyty energetyczne.

JAKA JEST FORMA WSPARCIA?

pożyczka

DZIAŁANIE 4.3**EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA I ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII
W INFRASTRUKTURZE PUBLICZNEJ I MIESZKANIOWEJ / PODDZIAŁANIE 4.3.4
EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA I ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII
W INFRASTRUKTURZE PUBLICZNEJ I MIESZKANIOWEJ - KONKURS****JAKA JEST
PUŁA ŚRODKÓW?**

ponad
22,1 mln euro

DLA KOGO?

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych
- podmioty wykonujące działalność leczniczą w rozumieniu ustawy o działalności leczniczej, posiadające osobowość prawną lub zdolność prawną
- szkoły wyższe
- organizacje pozarządowe
- spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe
- towarzystwa budownictwa społecznego

NA CO?

zwiększenie efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym

**PRZYKŁADY
PROJEKTÓW**

- ⊕ modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej oraz wielorodzinnych budynków mieszkalnych m.in. poprzez poprawę izolacyjności przegród budowlanych, wymianę stolarki okiennej, wymianę oświetlenia na energooszczędne oraz przebudowę systemów wentylacji i klimatyzacji
- ⊕ likwidacja „niskiej emisji” poprzez wymianę/modernizację indywidualnych źródeł ciepła na źródła opalane paliwem gazowym lub biomasą lub podłączanie budynków do sieciowych nośników ciepła
- ⊕ budowa instalacji OZE w modernizowanych energetycznie budynkach

WAŻNE POJĘCIE

niska emisja

emisja komunikacyjna, emisja pyłów i szkodliwych gazów pochodząca z lokalnych kotłowni węglowych i domowych pieców grzewczych, w których spalanie węgla odbywa się w nieefektywny sposób, najczęściej węglem tanim, a więc o złej charakterystyce i niskich parametrach grzewczych

PAMIĘTAJ

Dla każdego z projektów należy określić wskaźnik dotyczący zmniejszenia zużycia energii końcowej oraz ilości zaoszczędzonej energii cieplnej i/lub elektrycznej, a także szacowanego rocznego spadku emisji gazów cieplarnianych oraz inne wskaźniki wymagane dla danego typu projektu.

JAKA JEST FORMA WSPARCIA?

max

95%

dotacja
bezzwrotna

wydatków
kwalifikowalnych
(środki UE + budżet państwa)

możliwe wypłaty zaliczek

DZIAŁANIE 4.4 WYSOKOSPRAWNA KOGENERACJA

JAKA JEST PULA ŚRODKÓW?

20 mln euro

DLA KOGO?

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych
- podmioty wykonujące działalność leczniczą w rozumieniu ustawy o działalności leczniczej, posiadające osobowość prawną lub zdolność prawną
- szkoły wyższe
- organizacje pozarządowe
- spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe
- stowarzyszenia budownictwa społecznego
- przedsiębiorcy

NA CO?

zwiększenie udziału produkcji energii w wysokosprawnej kogeneracji

PRZYKŁADY
PROJEKTÓW

budowa i modernizacja instalacji do produkcji energii w wysokosprawnej kogeneracji opartych o źródła energii inne niż OZE, węgiel kamienny i brunatny (np. gaz ziemny, olej)

WAŻNE POJĘCIE

kogeneracja

proces technologiczny polegający na jednoczesnym wytwarzaniu energii elektrycznej i ciepłej

JAKA JEST
FORMA WSPARCIA?

max
85%

dotacja
bezzwrotna

wydatków
kwalifikowalnych

możliwe wypłaty zaliczek

**DZIAŁANIE 4.5
NISKOEMISYJNY TRANSPORT MIEJSKI ORAZ EFEKTYWNE
OŚWIETLENIE / PODDZIAŁANIE 4.5.3 NISKOEMISYJNY TRANSPORT MIEJSKI
ORAZ EFEKTYWNE OŚWIETLENIE - KONKURS**

JAKA JEST
PUŁA ŚRODKÓW?

38 mln euro

DLA KOGO?

- jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki, których statutowym zadaniem jest wykonywanie ustawowych zadań jednostek samorządu terytorialnego w zakresie transportu publicznego
- podmioty działające na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego i ich związków, realizujące zadania z zakresu transportu publicznego
- licznego, wybrane zgodnie z prawem zamówień publicznych
- podmioty, w których większość udziałów posiada jednostka samorządu terytorialnego lub związek JST, realizujące na podstawie statutu zadania publiczne z zakresu transportu publicznego

NA CO?

zwiększenie atrakcyjności transportu publicznego dla pasażerów

PRZYKŁADY PROJEKTÓW

budowa i przebudowa liniowej infrastruktury tramwajowej

zakup taboru tramwajowego na potrzeby transportu publicznego

PAMIĘTAJ

Można dofinansować:
budowę lub przebudowę torowiska wraz z wyposażeniem i infrastrukturą towarzyszącą oraz przystankami dla obsługi podróżnych.

WAŻNE

Wspierana będzie budowa i przebudowa liniowej infrastruktury tramwajowej oraz zakup taboru tramwajowego poza obszarem subregionu centralnego. Preferowana będzie realizacja przedsięwzięć związanych z budową lub przebudową liniowej infrastruktury tramwajowej.

JAKA JEST FORMA WSPARCIA?

max

85%

dotacja
bezwrotna

wydatków
kwalifikowalnych

możliwe wypłaty zaliczek

CHCESZ POLEPSZYĆ STAN ŚRODOWISKA?

OŚ V. OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE
WYKORZYSTANIE ZASOBÓW jest dla Ciebie

SŁOWEM WSTĘPU

Występowanie złóż węgla kamiennego i związana z tym wieloletnia działalność przemysłu ciężkiego przyczyniły się do znacznej degradacji ekologicznej regionu. Dzięki realizacji wielu „zielonych” inwestycji w ostatnich dwóch dekadach nastąpiła jednak poprawa jakości środowiska. Duże kwoty były, są i będą przeznaczane na ochronę środowiska, szczególnie w zakresie rozwoju infrastruktury wodno-ściekowej, gospodarki odpadami i poprawy jakości powietrza. Inwestycje to wyzwanie dla samorządów. Środki na ten cel zostały zarezerwowane bowiem w formule ZIT/RIT. W trybie konkursowym natomiast będzie można ubiegać się o pieniądze na ochronę dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, a także wyposażenie jednostek ochotniczej straży pożarnej w sprzęt niezbędny do przeciwdziałania i usuwania skutków klęsk żywiołowych.

NASZ CEL

267 km

wybudowanej lub przebudowanej
sieci kanalizacji sanitarnej

prawie

290 tys. ton

przerabianych
odpadów rocznie

35

odnowionych zabytków

9

jednostek służb ratowniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof

ŚRODKI DO CELU

około

208,2 mln euro

WAŻNE POJĘCIE

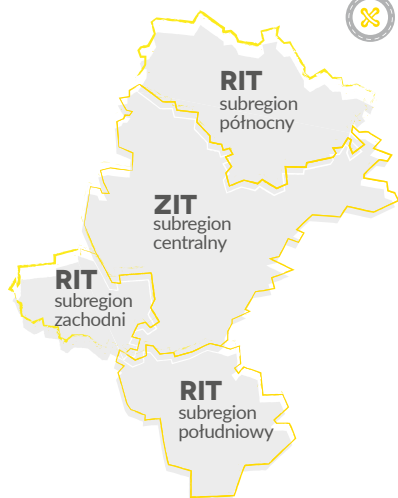
Zintegrowane/Regionalne Inwestycje Terytorialne

forma współpracy samorządów współfinansowana ze środków Funduszy Europejskich. Partnerstwa miast i otaczających je gmin oraz władze województw wspólnie ustalają cele i wskazują inwestycje niezbędne do ich osiągnięcia. Środki na ich realizację pochodzą z Regionalnego Programu Operacyjnego.

Na potrzeby realizacji RPO WSL 2014-2020 powstały w województwie śląskim:

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
– realizowane w subregionie centralnym

Regionalne Inwestycje Terytorialne
– realizowane w subregionach:
północnym, zachodnim i południowym

5.1 GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA (RIT/ZIT)

5.2 GOSPODARKA ODPADAMI (RIT/ZIT)

DZIAŁANIE 5.3 DZIEDZICTWO KULTUROWE

PODDZIAŁANIE 5.3.1 DZIEDZICTWO KULTUROWE – KONKURS

JAKA JEST
PUŁA ŚRODKÓW?

ponad
46,1 mln euro

DLA KOGO?

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia
- instytucje kultury
- organizacje pozarządowe
- Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne Kościołów i związków wyznaniowych
- inne państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, których ustawowym lub statutowym celem jest działalność w zakresie kultury

NA CO?

zwiększenie atrakcyjności obiektów kulturowych regionu

PRZYKŁADY PROJEKTÓW

prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków prowadzonego przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane dla obiektów przynależnych do Szlaku Zabytków Techniki

Wspierane obiekty muszą być przeznaczone na cele kulturalne.

WAŻNE

Elementem szerszych inwestycji polegających na przeprowadzeniu prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych w obiektach dziedzictwa kulturowego mogą być:

- prace związane z dostosowaniem obiektów dziedzictwa kulturowego do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- prace związane z zabezpieczeniem obiektów dziedzictwa kulturowego na wypadek zagrożeń (np. monitoring, instalacje alarmowe, przeciwpożarowe itp.).

Nie można dofinansować:

- przedsięwzięć polegających na odnowie, przebudowie zabytkowych cmentarzy,
- inwestycji dotyczących wyłącznie zabytkowych parków i innych form zaprojektowanej zieleni,
- przedsięwzięć dotyczących zabytków ruchomych, w tym małej architektury.

CIEKAWOSTKA

Szlak Zabytków Techniki

szlak turystyczno-kulturowy, łączy obiekty związane z kulturą dziedzictwa przemysłowego województwa śląskiego. Obecnie w jego skład wchodzi 36 obiektów, m.in. Zabytkowa Kopalnia Węgla Kamiennego „Guido” w Zabrze, Wieża Radiostacji Gliwickiej, Browar i Muzeum Browaru Żywiec, osiedle Nikiszowiec w Katowicach, Elektrociepłownia „Szombierki” w Bytomiu, Zabytkowa Kopalnia Srebra w Tarnowskich Górach. Pełna lista na www.zabytkitechniki.pl.

JAKA JEST FORMA WSPARCIA?

max

95%

maksymalna wartość projektu: 5 mln zł

dotacja
bezzwrotna

wydatków
kwalifikowalnych
(środki UE + budżet państwa)

możliwe wypłaty zaliczek

5.4 OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ (ZIT/OSI/ TRYB POZAKONKURSOWY)

DZIAŁANIE 5.5 WZMOCNIENIE POTENCJAŁU SŁUŻB RATOWNICZYCH

JAKA JEST
PUŁA ŚRODKÓW?

2 mln euro

DLA KOGO?

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- organizacje pozarządowe

NA CO?

doposażenie w sprzęt służb ratowniczych

PRZYKŁADY
PROJEKTÓW

wyposażenie jednostek ochotniczej straży pożarnej w sprzęt niezbędny do przeciwdziałania i usuwania skutków klęsk żywiołowych

PAMIĘTAJ

Realizacja projektów dotyczy jednostek ochotniczej straży pożarnej funkcjonujących w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego lub wiąże się ze spełnieniem warunków umożliwiających włączenie OSP do KSRG.

WAŻNE

Nie można dofinansować:
budowy, przebudowy lub remontu siedzib jednostek ochotniczej straży pożarnej

JAKA JEST
FORMA WSPARCIA?

max
85%

dotacja
bezzwrotna

wydatków
kwalifikowalnych

możliwe wypłaty zaliczek

CHCESZ PODNIEŚĆ JAKOŚĆ DRÓG I TRANSPORTU PUBLICZNEGO?

Oś VI. TRANSPORT jest dla Ciebie

SŁOWEM WSTĘPU

Śląskie jest jednym z najbardziej zurbanizowanych obszarów w kraju. Dlatego też region pilnie potrzebuje nowych dróg, a także zmodernizowanych połączeń kolejowych. Unowocześnienie transportu publicznego i zwiększenie jego dostępności usprawni przemieszczanie się mieszkańców i poprawi jakość usług przewozowych. Inwestycje wpłyną na rozwój infrastruktury logistycznej oraz sektora turystyki, umożliwią przyciągnięcie inwestorów, a także wzmocnią mobilność pracowników.

NASZ CEL

ponad

90 km

przebudowanych lub
zmodernizowanych linii
kolejowych

blisko

60 km

nowych dróg

około

40 km

przebudowanych lub
zmodernizowanych dróg

zakup minimum

10 sztuk

taboru kolejowego do wykony-
wania wojewódzkich przewozów
pasażerskich

ŚRODKI DO CELU

473 mln euro

DZIAŁANIE 6.1 DROGI WOJEWÓDZKIE

JAKA JEST PUŁA ŚRODKÓW?

360 mln euro

DLA KOGO?

jednostki samorządu terytorialnego

NA CO?

poprawa dostępności głównych szlaków
drogowych regionu

PRZYKŁADY PROJEKTÓW

budowa nowych odcinków dróg
wojewódzkich (traktowana pre-
ferencyjnie)

przebudowa dróg wojewódzkich,
prowadząca do wzrostu ich noś-
ności

PAMIĘTAJ

O dofinansowanie mogą się ubiegać tylko projekty wpisane do Planu rozbudowy dróg wojewódzkich w województwie śląskim (dokument wdrożeniowy do Strategii Rozwoju Systemu Transportu Województwa Śląskiego).

Nie przewiduje się wsparcia dróg powiatowych i gminnych.

DOBRCZE WIEDZIEĆ

Możliwe jest połączenie rozbudowy infrastruktury drogowej z wdrażaniem rozwiązań ITS (inteligentnych systemów transportowych).

W uzasadnionych przypadkach elementami projektu mogą być również: ekrany dźwiękochłonne, zatoki przystankowe komunikacji publicznej, obiekty inżynierskie poprawiające bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego zlokalizowane w ramach dróg wojewódzkich, a także torowiska tramwajowe wbudowane w jezdnię, wydzielone pasy ruchu dla komunikacji publicznej oraz obszarowe systemy sterowania ruchem drogowym.

JAKA JEST FORMA WSPARCIA?

max
85%

dotacja
bezzwrotna

wydatków
kwalifikowalnych

możliwe wypłaty zaliczek

DZIAŁANIE 6.2 TRANSPORT KOLEJOWY

JAKA JEST PUŁA ŚRODKÓW?

113 mln euro

DLA KOGO?

- jednostki samorządu terytorialnego (tylko w zakresie zakupu taboru)
- PKP PLK S.A.

NA CO?

poprawa jakości usług regionalnych przewozów pasażerskich

PRZYKŁADY PROJEKTÓW

zakup taboru kolejowego

modernizacja lub rehabilitacja linii kolejowych

PAMIĘTAJ

O dofinansowanie mogą się ubiegać tylko projekty wskazane w Kontrakcie Terytorialnym dla Województwa Śląskiego i znajdujące się na liście w Planie rozwoju kolei w województwie śląskim (dokument wdrożeniowy do Strategii Rozwoju Systemu Transportu Województwa Śląskiego).

WAŻNE POJĘCIE

kontrakt terytorialny
narzędzie polityki rozwoju, w którym określone są cele rozwojowe i inwestycje kluczowe dla danego regionu

JAKA JEST FORMA WSPARCIA?

max

85%

dotacja
bezzwrotna

wydatków
kwalifikowalnych

możliwe wypłaty zaliczek

SZUKASZ SZKOLEŃ I STAŻY, KTÓRE POMOGĄ CI ZNALEŹĆ PRACĘ LUB ZAŁOŻYĆ WŁASNĄ FIRMĘ?

Oś VII. REGIONALNY RYNEK PRACY
jest dla Ciebie

SŁOWEM WSTĘPU

Dynamiczny, otwarty, elastyczny, przede wszystkim jednak wymagający częstego przekwalifikowywania się – oto współczesny rynek pracy. Z myślą o tych, którzy mają trudności z odnalezieniem się w nowej zawodowej rzeczywistości, z pomocą przychodzą unijne przedsięwzięcia oferujące szeroki wachlarz usług pomocowych. Szkolenia i kursy zawodowe, poradnictwo zawodowe, staże i zatrudnienie subsydiowane – to niektóre z najskuteczniejszych narzędzi wsparcia, które pomogą powrócić na rynek pracy. Najbardziej przedsiębiorczy i odważnie patrzący w przyszłość będą mogli skorzystać z dotacji na otwarcie własnej firmy.

NASZ CEL

ponad

13 tys.

bezrobotnych korzystających
z instrumentów wsparcia
rynku pracy

ponad

900

osób, które otrzymają środki
na podjęcie własnej działalności

ponad

13 tys.

osób podnoszących swoje
umiejętności zawodowe

ponad

1,5 tys.

pracowników zagrożonych zwolnie-
niem korzystających ze wsparcia

ŚRODKI DO CELU

około

224,4 mln euro**DZIAŁANIE 7.1 AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU / POD-DZIAŁANIE 7.1.3 POPRAWA ZDOLNOŚCI DO ZATRUDNIENIA OSÓB POSZUKU-JĄCYCH PRACY I POZOSTAJĄCYCH BEZ ZATRUDNIENIA - KONKURS**JAKA JEST
PUŁA ŚRODKÓW?

około

47,5 mln euro

DLA KOGO?

Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), w tym:

- agencje zatrudnienia
- instytucje szkoleniowe
- instytucje dialogu społecznego
- instytucje partnerstwa lokalnego
- Lokalne Grupy Działania

GRUPA
DOCELOWA

Osoby powyżej 30. roku życia bezrobotne lub nieaktywne zawodowo, należące do jednej z grup w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, zwłaszcza:

- kobiety
- osoby powyżej 50. roku życia
- osoby z niepełnosprawnościami
- osoby długotrwale bezrobotne
- osoby o niskich kwalifikacjach

Wspieraniem nie będą objęte osoby odbywające karę pozbawienia wolności.

NA CO?

wzrost aktywności zawodowej osób pozostających bez pracy

PRZYKŁADY PROJEKTÓW

indywidualizacja wsparcia w zakresie określenia ścieżki zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia, a także kompleksowe pośrednictwo pracy w zakresie wyboru zawodu zgodnego z kwalifikacjami i kompetencjami lub poradnictwo zawodowe

szkolenia i kursy zawodowe

staże i praktyki zawodowe, subsydiowane zatrudnienie, refundacja wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy

JAKA JEST FORMA WSPARCIA?

dotacja bezzwrotna

max

95%

wydatków kwalifikowalnych
(środki UE + budżet państwa)

minimalna
wartość projektu:

100 tys. zł

7.2 POPRAWA ZDOLNOŚCI DO ZATRUDNIENIA OSÓB POSZUKUJĄCYCH PRACY I POZOSTAJĄCYCH BEZ ZATRUDNIENIA (PROJEKTY POZAKONKURSOWE)

DZIAŁANIE 7.3 WSPARCIE DLA OSÓB ZAMIERZAJĄCYCH ROZPOCZĄĆ PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ / PODDZIAŁANIE 7.3.3 PROMOCJA SAMOZATRUDNIENIA - KONKURS

JAKA JEST PUŁA ŚRODKÓW?

około

20,95 mln euro

DLA KOGO?

Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych) oraz publicznych służb zatrudnienia.

GRUPA DOCELOWA

Osoby powyżej 30. roku życia bezrobotne lub nieaktywne zawodowo, należące do jednej z grup w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy:

- kobiety
- osoby powyżej 50. roku życia
- osoby z niepełnosprawnościami
- osoby długotrwale bezrobotne
- osoby o niskich kwalifikacjach

Wsparciem nie będą objęte osoby odbywające karę pozbawienia wolności.

NA CO?

promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia

PRZYKŁADY
PROJEKTÓWwsparcie doradczo-szkoleniowe
dla osób planujących rozpoczę-
cie działalnościbezzwrotne dotacje na rozpoczę-
cie działalności gospodarczej

wsparcie pomostowe

JAKA JEST
FORMA WSPARCIA?

max

95%

minimalna
wartość projektu:

dotacja bezzwrotna

wydatków
kwalifikowalnych
(środki UE + budżet państwa)

2 mln zł

DZIAŁANIE 7.4

WSPOMAGANIE PROCESÓW ADAPTACJI DO ZMIAN NA REGIONALNYM RYNKU
PRACY (DZIAŁANIA Z ZAKRESU OUTPLACEMENTU) / PODDZIAŁANIE 7.4.2
OUTPLACEMENT - KONKURSJAKA JEST
PUŁA ŚRODKÓW?

około

17,47 mln euro

DLA KOGO?

Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy prowa-
dzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów
odrębnych).

GRUPA
DOCELOWA

- zagrożeni zwolnieniem, przewidziani do zwolnienia lub osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy:
 - przedsiębiorstw sektora MŚP
 - przedsiębiorstw przechodzących procesy restrukturyzacyjne
- przedsiębiorstw odczuwających negatywne skutki zmiany gospodarczej
- przedsiębiorstw znajdujących się w sytuacji kryzysowej

NA CO?

złagodzenie skutków restrukturyzacji przedsiębiorstw

WAŻNE POJĘCIE

Outplacement

program pomocy dla zwalnianych pracowników, łagodzący skutki zwolnień grupowych poprzez umożliwienie podniesienia kwalifikacji zawodowych pozwalających powrócić na rynek pracy

PRZYKŁADY
PROJEKTÓW

- doradztwo zawodowe połączone z przygotowaniem Indywidualnego Planu Działania jako obowiązkowego elementu wsparcia
- staże, praktyki zawodowe
- poradnictwo psychologiczne
- subsydiowane zatrudnienie
- pośrednictwo pracy
- dodatek relokacyjny
- szkolenia, kursy, studia podyplomowe
- wsparcie doradczo-szkoleniowe oraz wsparcie finansowe na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej w formie bezwzrotnej połączone ze wsparciem pomostowym

JAKA JEST
FORMA WSPARCIA?

max

100%

minimalna
wartość projektu:

dotacja bezzwrotna

wydatków
kwalifikowalnych
(środki UE + budżet państwa)

1 mln zł

DZIAŁANIE 7.5**WSPARCIE OSÓB ZAMIERZAJĄCYCH ROZPOCZĄĆ PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ POPRZEC INSTRUMENTY FINANSOWE****JAKA JEST
PUŁA ŚRODKÓW?****6,17** mln euro**DLA KOGO?**

podmioty wdrażające instrumenty finansowe, które następnie udostępnią środki ostatecznym odbiorcom wsparcia (grupa docelowa)

**GRUPA
DOCELOWA**

osoby bezrobotne lub osoby biernie zawodowo planujące rozpocząć działalność gospodarczą

**PRZYKŁADY
PROJEKTÓW**

preferencyjne pożyczki dla planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej

wsparcie doradczo-szkoleniowe dla planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej

**JAKA JEST
FORMA WSPARCIA?**

pożyczka

minimalna
wartość projektu:

100 tys. zł**SPOSÓB WDRAŻANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH ZOB. NA STR. 18**

SZUKASZ SZKOLEŃ DLA SWOICH PRACOWNIKÓW?

OŚ VIII. REGIONALNE KADRY GOSPODARKI
OPARTEJ NA WIEDZY jest dla Ciebie

SŁOWEM WSTĘPU

Rozwój gospodarczy nie jest możliwy bez wykwalifikowanych pracowników oraz stabilnych przedsiębiorstw. Choć siłą regionu jest kapitał intelektualny, gorzej wypadamy w miernikach konkurencyjności krajowych sieci badawczych. Aby poprawić wyniki, niezbędne jest przeprowadzanie na szeroką skalę procesów adaptacyjnych. Szczególnie dotyczy to sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, które działają w środowisku wysoce konkurencyjnym. W najbliższych latach unijne wsparcie przeznaczone zostanie na przedsięwzięcia szkoleniowe, ułatwiające podwyższanie lub zdobywanie nowych kwalifikacji pracowników, godzenie życia zawodowego i rodzinnego oraz profilaktykę zdrowotną. Sprawne prowadzenie procesów adaptacyjnych przyczyni się do definiowania nowatorskich kierunków działań i tworzenia wieloletnich strategii rozwoju przedsiębiorstw.

NASZ CEL

około

180

osób pozostających bez pracy,
które znajdą pracę lub będą jej
szukać po opuszczeniu programu

około

40 tys.

pracowników, którzy podniosą
swoje kompetencje zawodowe

ponad

4 tys.

utworzonych miejsc opieki nad
dziećmi do 3 lat

ponad

30 tys.

osób objętych programami
zdrowotnymi

ŚRODKI DO CELU

około

187,8 mln euro

DZIAŁANIE 8.1

WSPIERANIE ROZWOJU WARUNKÓW DO GODZENIA ŻYCIA ZAWODOWEGO I PRYWATNEGO / PODDZIAŁANIE 8.1.3 ZAPEWNIENIE DOSTĘPU DO USŁUG OPIEKUŃCZYCH NAD DZIEĆMI DO 3 LAT - KONKURS

JAKA JEST
PUŁA ŚRODKÓW?

około
38,1 mln euro

DLA KOGO?

Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)

GRUPA
DOCELOWA

- podejmujący pracę po przerwie związanej z urodzeniem dziecka i/lub wychowujący dzieci do 3 lat
- zatrudnieni, wychowujący małe dzieci (do 3 lat)
- nieaktywni zawodowo ze względu na konieczność opieki nad małym dzieckiem (do 3 lat)

PAMIĘTAJ

Miejsca opieki utworzone w ramach projektu muszą zachować trwałość przez okres co najmniej dwóch lat od daty zakończenia realizacji projektu.

NA CO?

poprawa dostępności do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3. roku życia

PRZYKŁADY
PROJEKTÓW

- tworzenie żłobków (m.in. przyzakładowych), klubów dziecięcych i punktów dziennej opieki
- wsparcie opieki sprawowanej przez nianię lub opiekuna dziennego
- tworzenie nowych miejsc opieki nad dzieckiem do 3 lat w już istniejących podmiotach opieki
- pokrycie kosztów związanych z bieżącą opieką nad dziećmi do 3 lat dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji, dla których opieka stanowi barierę w dostępie do rynku pracy

WAŻNE

Opieka niani może być jedynie elementem uzupełniającym dla tworzenia instytucjonalnych form opieki.

JAKA JEST FORMA WSPARCIA?

dotacja bezzwrotna

max

88%

wydatków
kwalifikowalnych
(środki UE + budżet państwa)

minimalna
wartość projektu:

100 tys. zł

DZIAŁANIE 8.2

**WZMACNIANIE POTENCJAŁU ADAPTACYJNEGO PRZEDSIĘBIORSTW,
PRZEDSIĘBIORCÓW I ICH PRACOWNIKÓW / PODDZIAŁANIE 8.2.3
WSPARCIE DLA PRZEDSIĘBIORCÓW I ICH PRACOWNIKÓW W ZAKRESIE
ROZWOJU PRZEDSIĘBIORSTWA - KONKURS**

JAKA JEST PUŁA ŚRODKÓW?

około

93,7 mln euro

DLA KOGO?

wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)

GRUPA DOCELOWA

- pracownicy przedsiębiorstw sektora MŚP
- kadra zarządzająca przedsiębiorstwem sektora MŚP

ZWRÓĆ UWAGĘ

Wsparcie rozwojowe nie jest udzielane dużym przedsiębiorstwom, tj. zatrudniającym co najmniej 250 pracowników oraz osiągającym roczny obrót przekraczający 50 milionów euro.

NA CO?

poprawa kompetencji i kwalifikacji kadr pracowniczych przedsiębiorstw sektora MŚP

PRZYKŁADY PROJEKTÓW

- 🔧 dostarczanie usług rozwojowo-doradczych, szkoleniowych zgodnie z potrzebami przedsiębiorców (m.in. usługi w zakresie wsparcia kapitałowego, zarządzania i prowadzenia działalności gospodarczej, budowania i rozwoju biznesu, ekonomiczno-finansowe, prawne, marketingowe, w zakresie zarządzania strategicznego, audytów strategicznych, szkolenia z transferu i komercjalizacji wiedzy oraz ochrony własności przemysłowej)
- 🔧 wspieranie rozwoju kwalifikacji pracowników poprzez kursy i szkolenia, zgodnie z potrzebami pracodawców

JAKA JEST FORMA WSPARCIA?

dotacja bezzwrotna

max

85%

wydatków
kwalifikowalnych

minimalna
wartość projektu:

100 tys. zł

DZIAŁANIE 8.3

**POPRAWA DOSTĘPU DO PROFILAKTYKI, DIAGNOSTYKI I REHABILITACJI
LECZNICZEJ UŁATWIAJĄCEJ POZOSTANIE W ZATRUDNIENIU I POWRÓT DO
PRACY / PODDZIAŁANIE 8.3.2 REALIZOWANIE AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ
POPRAZ ZAPEWNIENIE WŁAŚCIWEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ - KONKURS**

JAKA JEST PUŁA ŚRODKÓW?

ponad
46,1 mln euro

DLA KOGO?

wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)

GRUPA DOCELOWA

osoby w wieku aktywności zawodowej

NA CO?

poprawa dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej ułatwiającej utrzymanie zatrudnienia i powrót na rynek pracy

PRZYKŁADY PROJEKTÓW

- ⊞ opracowywanie programów zdrowotnych dotyczących rehabilitacji leczniczej, ułatwiających powroty do pracy i utrzymanie zatrudnienia we współpracy z pracodawcami
- ⊞ wdrażanie programów zdrowotnych dotyczących rehabilitacji leczniczej, ułatwiających powroty do pracy i utrzymanie zatrudnienia we współpracy z pracodawcami
- ⊞ wdrażanie programów zdrowotnych w kierunku wczesnego wykrywania nowotworów m.in. jelita grubego, piersi, szyjki macicy
- ⊞ wdrażanie programów zdrowotnych dotyczących chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu
- ⊞ działania ukierunkowane na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, z uwzględnieniem działań szkoleniowych
- ⊞ działania w zakresie przekwalifikowania osób starszych pracujących w trudnych warunkach, pozwalające im na zdobycie kwalifikacji do wykonywania prac, które będą uwzględniały ich umiejętności i stan zdrowia

JAKA JEST FORMA WSPARCIA?

dotacja bezzwrotna

max

88%

wydatków kwalifikowalnych
(środki UE + budżet państwa)

minimalna
wartość projektu:

100 tys. zł

CHCESZ POMÓC OSOBOM WYKLUCZONYM?

**Oś IX. WŁĄCZENIE SPOŁECZNE
jest dla Ciebie**

SŁOWEM WSTĘPU

Równy dostęp do dóbr i usług. To prawa wszystkich obywateli. Niestety statystyki pokazują, że aż jedna czwarta mieszkańców Unii Europejskiej nie uczestniczy w wielu aspektach życia społeczno-zawodowego. Włączenie społeczne uznane zostało więc za jedno z kluczowych wyzwań, jakie stoją przed naszym regionem. Niezbędne jest podjęcie działań na rzecz integracji, a także zapewnienia środków do życia ubogim i wykluczonym. Budowanie nowoczesnych struktur pomocy społecznej będzie odbywać się poprzez aktywną integrację, świadczenie wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych udzielanych na poziomie lokalnych społeczności. W proces reintegracji włączone zostaną też przedsiębiorstwa społeczne, które poprzez działania prospołeczne pobudzać będą aktywność lokalną oraz tworzyć trwałe i wysokiej jakości miejsca pracy.

NASZ CEL

ponad

9,1 tys.

osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie

ponad

12,8 tys.

osób korzystających z usług społecznych

blisko

35 tys.

osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie

ponad

2 tys.

podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem

WAŻNE POJĘCIE

włączenie społeczne

proces włączania jednostek lub grup społecznych w funkcjonowanie szerszego społeczeństwa; jest to proces odwrotny do wykluczenia społecznego

ŚRODKI DO CELU

około

261 mln euro

DZIAŁANIE 9.1

AKTYWNA INTEGRACJA / PODDZIAŁANIE 9.1.5 PROGRAMY AKTYWNEJ INTEGRACJI OSÓB I GRUP ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM – KONKURS

JAKA JEST
PUŁA ŚRODKÓW?

około

16,42 mln euro

DLA KOGO?

wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)

GRUPA
DOCELOWA

zagrożeni ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym długotrwale bezrobotni oraz ich otoczenie

ZWRÓĆ UWAGĘ

Wsparcie powinno odbywać się w oparciu o ścieżkę reintegracyjną, stworzoną indywidualnie dla każdej osoby, rodziny, społeczności, z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej, zasobów, potencjału, predyspozycji i potrzeb.

WAŻNE POJĘCIE

Ścieżka reintegracyjna

zestaw kompleksowych i zindywidualizowanych form wsparcia, mających na celu wyrowadzenie osób lub rodzin z ubóstwa lub wykluczenia społecznego

NA CO?

wzrost zdolności do zatrudnienia wśród osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym

PRZYKŁADY PROJEKTÓW

kompleksowe działania na rzecz integracji osób, rodzin, grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym z zastosowaniem usług aktywnej integracji: społecznych, zawodowych, zdrowotnych i edukacyjnych

tworzenie nowych podmiotów takich jak: Centrum Integracji Społecznej, Klubu Integracji Społecznej w ramach których prowadzona będzie aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym

wsparcie społeczno-zawodowe osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez wykorzystanie potencjału podmiotów reintegracyjnych, tj. w już funkcjonujących Centrach Integracji Społecznej, Klubach Integracji Społecznej, Zakładach Aktywności Zawodowej, Warsztatach Terapii Zajęciowej

JAKA JEST FORMA WSPARCIA?

max

95%

minimalna wartość projektu:

dotacja bezzwrotna

wydatków kwalifikowalnych
(środki UE + budżet państwa)

100 tys. zł

DZIAŁANIE 9.2

DOSTĘPNE I EFEKTYWNE USŁUGI SPOŁECZNE I ZDROWOTNE

/ PODDZIAŁANIE 9.2.5 ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH - KONKURS

JAKA JEST PUŁA ŚRODKÓW?

10,57 mln euro

DLA KOGO?

wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)

WAŻNE

Podmioty, które starają się o dofinansowanie, powinny posiadać doświadczenie w zakresie usług społecznych.

GRUPA DOCELOWA

- osoby wykluczone lub zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie
- rodziny, osoby sprawujące pieczę zastępczą, kandydaci na rodziców/rodziny wspierające, zastępcze
- podmioty realizujące usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej oraz społeczne wyłącznie w zakresie działań podnoszących standard i jakość usług realizowanych na rzecz bezpośrednich odbiorców

WAŻNE POJĘCIE

deinstytucjonalizacja

proces przejścia od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w lokalnej społeczności

NA CO?

zwiększenie dostępności i jakości usług społecznych zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu mieszkańców województwa śląskiego

WAŻNE POJĘCIE

usługi społeczne

usługi opiekuńcze i asystenckie, usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, usługi mieszkalnictwa wspomaganego

PRZYKŁADY PROJEKTÓW

Na dofinansowanie będą mogły liczyć projekty wspierające proces rozwoju usług świadczonych w lokalnej społeczności i stopniowego ograniczenia usług w ramach opieki instytucjonalnej. Integralnym elementem tego procesu jest prewencja, mająca zapobiegać umieszczaniu osób w opiece instytucjonalnej, a w przypadku dzieci – rozdzielaniu dziecka z rodziną i umieszczeniu w pieczy zastępczej.

Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej:

- tworzenie nowych placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (np. świetlice środowiskowe), rozszerzenie oferty w istniejących świetlicach – dodatkowe zajęcia, rozwijanie kompetencji kluczowych (m.in. matematycznych, językowych, informatycznych), wsparcie w postaci m.in. terapii pedagogicznej, psychologicznej,
- kompleksowe wspieranie rodzin, u których ze względu na sytuację życiową, zwiększyło się ryzyko umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej (np. poprzez usługę asystenta rodziny czy rodziny wspierającej, których zadaniem jest pomoc w opiece i wychowaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego czy kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych; pomoc specjalistów tj. psycholog, pedagog, prawnik, grupy wsparcia itp.),
- wspieranie rodzicielstwa zastępczego – szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych, wsparcie istniejących rodzin zastępczych (m.in. poprzez szkolenia, poradnictwo, grupy wsparcia), tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej (do 14 osób), wspieranie dzieci przebywających w pieczy zastępczej (pomoc pedagoga, psychologa), praca z rodzinami biologicznymi, których dzieci przebywają w rodzinach zastępczych.

- Uслуги opiekuńcze i asystenckie:**
- usługi opiekuńcze dla osób starszych (m.in.: tworzenie dziennych domów pomocy (max. liczba miejsc 30), klubów seniora, sąsiedzkie usługi opiekuńcze, teleopieka, wsparcie opiekunów faktycznych w opiece nad osobami starszymi (np. szkolenia i zajęcia praktyczne zwiększające umiejętności w zakresie opieki nad osobami niesamodzielnymi; poradnictwo psychologiczne); usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania osoby starszej (w szczególności: pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych),
 - usługi asystenckie dla osób z niepełnosprawnościami.

- Uслуги mieszkalnictwa wspieranego:**
- tworzenie miejsc w nowo tworzonych lub istniejących mieszkaniach wspomaganych dla osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (np. adaptacja lokalu, wyposażenie),
 - wsparcie osób przebywających w mieszkaniach wspomaganych poprzez usługi rozwijające i wzmacniające ich samodzielność życiową, utrzymanie lub rozwijanie kontaktów społecznych, pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym, zagospodarowanie czasu wolnego (np. praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne – szczególnie prawne i psychologiczne, usługi opiekuńcze, usługi asystenckie, treningi umiejętności praktycznych).

WAŻNE

Działania powinny być zgodne z Wytocznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa.

JAKA JEST FORMA WSPARCIA?

max
93%

minimalna
wartość projektu:

dotacja bezzwrotna

wydatków
kwalifikowalnych
(środki UE + budżet państwa)

100 tys. zł

DZIAŁANIE 9.2 DOSTĘPNE I EFEKTYWNE USŁUGI SPOŁECZNE I ZDROWOTNE / PODDZIAŁANIE 9.2.6 ROZWÓJ USŁUG ZDROWOTNYCH - KONKURS

JAKA JEST PUŁA ŚRODKÓW?

około
24,42 mln euro

DLA KOGO?

wszystkie podmioty, z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)

GRUPA DOCELOWA

- osoby wykluczone lub zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie;
- podmioty realizujące usługi zdrowotne wyłącznie w zakresie

działań podnoszących standard i jakość usług realizowanych na rzecz bezpośrednich odbiorców

NA CO?

wzrost dostępności do usług zdrowotnych w regionie

PRZYKŁADY
PROJEKTÓW

- ⚙️ zapewnienie dostępu do usług zdrowotnych (zgodnie z Regionalnym Programem Zdrowotnym) w zakresie:
 - kompleksowej opieki nad matką i dzieckiem,
 - wczesnej diagnostyki i leczenia wad rozwojowych dzieci,
 - diagnozowania i leczenia chorób cywilizacyjnych u dzieci i młodzieży zwiększających zagrożenie ubóstwem w przyszłości,
 - opracowania i wdrożenia programów rehabilitacji leczniczej dla dzieci zagrożonych niepełnosprawnością i niepełnosprawnych;
- ⚙️ działania w zakresie deinstytucjonalizacji usług zdrowotnych służących zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

PAMIĘTAJ

Działania z zakresu usług zdrowotnych muszą być zgodne z Wytocznymi w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze zdrowia na lata 2014-2020.

JAKA JEST
FORMA WSPARCIA?

max

93%

minimalna
wartość projektu:

dotacja bezzwrotna

wydatków
kwalifikowalnych

100 tys. zł

DZIAŁANIE 9.3

ROZWÓJ EKONOMII SPOŁECZNEJ W REGIONIE / PODDZIAŁANIE 9.3.1 WSPARCIE
SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ - PROJEKTY KONKURSOWEJAKA JEST
PUŁA ŚRODKÓW?

ponad

31,46 mln euro

DLA KOGO?

akredytowane podmioty świadczące usługi na rzecz podmiotów ekonomii społecznej (OWES)

GRUPA
DOCELOWA

- zagrożeni ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
- podmioty ekonomii społecznej
- pracownicy jednostek sektora finansów publicznych
- partnerzy społeczni i gospodarczy, w tym przedsiębiorcy

WAŻNE POJĘCIA

✂ Ekonomia społeczna

sektor gospodarki, w którym podmioty są zorientowane na społeczną użyteczność, a wypracowana przez nie nadwyżka służy realizacji celu społecznego

✂ Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES)

podmiot świadczący usługi doradztwa dla istniejących podmiotów ekonomii społecznej oraz prowadzący szkolenia dla zainteresowanych założeniem przedsiębiorstwa społecznego czy ekonomizacją organizacji pozarządowej

ZWRÓĆ UWAGĘ

Wsparcie pomostowe udzielane członkom przedsiębiorstw społecznych w formie finansowej jest świadczone przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy i nie dłuższy niż 12 miesięcy.

NA CO?

wzrost liczby miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej

PRZYKŁADY PROJEKTÓW

usługi doradcze, edukacyjne i biznesowe skierowane do podmiotów ekonomii społecznej, w tym podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników podmiotów ekonomii społecznej

dotacje na zakładanie przedsiębiorstw społecznych i wsparcie funkcjonujących przedsiębiorstw w tworzeniu dodatkowych miejsc pracy

usługi animacyjne służące rozwojowi organizacji obywatelskich i partycypacji społecznej oraz usług inkubacyjnych

wsparcie działań w zakresie poszukiwania i wdrażania zidentyfikowanych długookresowych źródeł finansowania podmiotów ekonomii społecznej, inicjatyw rozwijających przedsiębiorczość społeczną oraz uzupełniającą instytucji wspierających ekonomię społeczną

JAKA JEST FORMA WSPARCIA?

max

95%

minimalna wartość projektu:

dotacja bezzwrotna

wydatków kwalifikowalnych
(środki UE + budżet państwa)

100 tys. zł

CHCESZ ULEPSZYĆ USŁUGI SPOŁECZNE I ZDROWOTNE?

OŚ X. REWITALIZACJA ORAZ INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I ZDROWOTNA jest dla Ciebie

SŁOWEM WSTĘPU

Przemysłana rewitalizacja to nie tylko przywracanie dawnego blasku zaniedbanym dzielnicom, ale przede wszystkim wzmacnianie potencjału mieszkańców rewitalizowanych obszarów. Eksperti podkreślają, że tylko umiejętne dostosowanie planowanych przedsięwzięć do lokalnych uwarunkowań i potrzeb gwarantuje sukces. Dlatego też w najbliższych latach działania rewitalizacyjne połączone zostaną z przedsięwzięciami skupiającymi się na reintegracji społecznej, a także aktywizacji zawodowej osób zagrożonych marginalizacją. Większy nacisk położony zostanie też na wspieranie osób najbardziej potrzebujących, m.in. poprzez likwidację niedoborów w zakresie mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane i chronione. Dodatkowo specjalna pula środków przeznaczona zostanie na usługi zdrowotne.

NASZ CEL

ponad

730 tys.

osób korzystających z ulepszonych usług zdrowotnych

blisko

80

wyremontowanych i doposażonych podmiotów leczniczych

ponad

98 mln zł.

przeznaczonych na zakup aparatury medycznej

ponad

35 ha

zdegradowanych miejskich obszarów objętych rewitalizacją

WAŻNE POJĘCIE

rewitalizacja

zespół działań nakierowanych na społeczne i gospodarcze ożywienie obszaru poprzez przeprowadzenie remontu, modernizacji lub rewaloryzacji istniejącej tam zabudowy. Jest to kompleksowe podejście do ożywienia części miast, które z różnych przyczyn uległy społecznej i fizycznej degradacji

ŚRODKI DO CELU

około

293,4 mln euro

REWITALIZACJA

W WYMIARZE INFRASTRUKTURALNYM

TYPY PROJEKTÓW

- ☀️ modernizacja budynków oraz obszarów zdegradowanych (poprzemysłowych/powojсковych/popegeerowskich/pokolejowych), zagospodarowanie przestrzeni miejskich
- ☀️ rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomagającego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych

CEL

- ☀️ przyjazna przestrzeń publiczna
- ☀️ atrakcyjne miejsca w przestrzeni miejskiej
- ☀️ rozwój lokalnej przedsiębiorczości
- ☀️ przyjazne warunki dla inwestorów

FINANSOWANIE

Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego
(EFRR)

W WYMIARZE SPOŁECZNYM

TYPY PROJEKTÓW

- ☀️ wsparcie procesu integracji społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub ubóstwem
- ☀️ usługi społeczne i zdrowotne

CEL

- ☀️ lepsza jakość życia
- ☀️ odtworzona i wzmocniona spójność społeczna
- ☀️ ciekawe lokalne inicjatywy

FINANSOWANIE

Europejski Fundusz
Społeczny (EFS)

NARZĘDZIA WSPIERAJĄCE PROCES REWITALIZACJI:

- ☀️ Lokalne Programy Rewitalizacji
- ☀️ Zintegrowane i Regionalne Inwestycje Terytorialne
- ☀️ Obszary Strategicznej Interwencji: Bytom i Radzionków

DZIAŁANIE 10.1 INFRASTRUKTURA OCHRONY ZDROWIA

JAKA JEST PUŁA ŚRODKÓW?

ponad
63,6 mln euro

DLA KOGO?

- podmioty wykonujące działalność leczniczą udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia

WARTO WIEDZIEĆ

Preferencyjnie traktowane będą projekty wspierające przeniesienie akcentu z usług wymagających hospitalizacji na rzecz podstawowej opieki zdrowotnej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, jak również wspierające rozwój opieki koordynowanej, z uwzględnieniem środowiskowych form opieki.

PAMIĘTAJ

Projekty inwestycyjne powinny dotyczyć wyłącznie:

- grup chorób, które zostały zidentyfikowane jako istotne przyczyny dezaktywizacji zawodowej (choroby układu krążenia, nowotworowe, układu kostnowięśniowego, układu oddechowego, choroby psychiczne),
- obszaru świadczeń opieki geriatrycznej,
- dziedzin medycyny ukierunkowanych na opiekę nad matką i dzieckiem (położnictwo i ginekologia, neonatologia, pediatria, kardiologia i kardiochirurgia dziecięca, chirurgia dziecięca, neurologia dziecięca, psychiatria dziecięca, hematologia i onkologia dziecięca),
- specyficznych grup chorobowych istotnych dla regionu, wynikających z przeprowadzonej diagnozy sytuacji demograficzno-epidemiologicznej.

NA CO?

zwiększenie dostępności i jakości świadczeń medycznych

PRZYKŁADY PROJEKTÓW

inwestycje polegające na pracach remontowo-budowlanych, zakupie aparatury, sprzętu medycznego i wyposażenia

WAŻNE

Nie można dofinansować:

dużych inwestycji o charakterze opiekuńczo-pobytowym, świadczących usługi długoterminowej pomocy dla osób z niepełnosprawnościami, dzieci, osób starszych oraz psychicznie chorych.

JAKA JEST FORMA WSPARCIA?

max

85%

dotacja
bezwrotnawydatków
kwalifikowalnych

możliwe wypłaty zaliczek

10.2 ROZWÓJ MIESZKALNICTWA SOCJALNEGO, WSPOMAGANEGO I CHRONIONEGO ORAZ INFRASTRUKTURY USŁUG SPOŁECZNYCH (RIT/ZIT/OSI)

DZIAŁANIE 10.3 REWITALIZACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH / PODDZIAŁA- NIE 10.3.3 REWITALIZACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH - KONKURS

JAKA JEST PUŁA ŚRODKÓW?

około

10,95

mln euro

DLA KOGO?

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne Kościołów i związków wyznaniowych
- organizacje pozarządowe
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych
- spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, Towarzystwa Budownictwa Społecznego
- instytucje kultury
- przedsiębiorcy

GRUPA DOCELOWA

mieszkańcy rewitalizowanych obszarów

PAMIĘTAJ

Zgłaszane projekty muszą wynikać z Programów Rewitalizacji.

NA CO?

zwiększenie aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców rewitalizowanych terenów

PRZYKŁADY PROJEKTÓW

roboty budowlane w obiektach po-przemysłowych/powojennych/po-
pegeerowskich/pokolejowych
wraz z zagospodarowaniem przy-
ległego otoczeniaprace budowlane w zdegradowa-
nych budynkach wraz z zagospo-
darowaniem przyległego otocze-
nia

- zagospodarowywanie przestrzeni miejskich, w tym roboty budowlane w obiektach wraz z zagospodarowaniem otoczenia

PAMIĘTAJ

Modernizacja części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych możliwa jest tylko jako część większego projektu mającego na celu rewitalizację zubożałych obszarów publicznych.

WAŻNE

Nie można dofinansować:
budowy nowych obiektów, estetyzacji parku.

JAKA JEST FORMA WSPARCIA?

max
95%

dotacja
bezzwrotna

wydatków
kwalifikowalnych
(środki UE + budżet państwa)

możliwe wypłaty zaliczek

DZIAŁANIE 10.4 POPRAWA STANU ŚRODOWISKA MIEJSKIEGO

JAKA JEST PUŁA ŚRODKÓW?

48 mln euro

DLA KOGO?

podmioty wdrażające instrumenty finansowe, które następnie udostępnią środki ostatecznym odbiorcom wsparcia (grupa docelowa)

GRUPA DOCELOWA

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia,
- podmioty działające na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego wybrane zgodnie z prawem zamówień publicznych
- Kościoty i związki wyznaniowe oraz osoby prawne Kościołów i związków wyznaniowych
- organizacje pozarządowe
- szkoły wyższe
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych, posiadające osobowość prawną (nie wymienione wyżej),
- spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, TBS
- przedsiębiorcy
- administracja rządowa
- porozumienia w/w podmiotów
- podmioty działające w oparciu o umowę o partnerstwie publiczno-prywatnym

NA CO?

zwiększona aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców rewitalizowanych obszarów

**PRZYKŁADY
PROJEKTÓW**

przekształcenie zdegradowanych i nieużytkowanych obiektów przemysłowych w: galerie, teatry, sale koncertowe, kina, centra konferencyjne, kawiarnie, księgarnie, biblioteki multimedialne itp.

stworzenie w odnowionych obiektach przestrzeni dla działalności komercyjnej, np.: powierzchnie biurowe, punkty handlowo-usługowe

WAŻNE

Inwestycje kwalifikujące się do wsparcia powinny bezpośrednio wynikać z programów rewitalizacji, które muszą znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa śląskiego.

**JAKA JEST
FORMA WSPARCIA?**

pożyczki

SPOSÓB WDRAŻANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH ZOB. NA STR. 18

CHCESZ PODNIEŚĆ POZIOM KSZTAŁCENIA?

**OŚ XI. WZMOCNIENIE POTENCJAŁU
EDUKACYJNEGO jest dla Ciebie**

SŁOWEM WSTĘPU

Szeroki zakres kompetencji jest nam dziś potrzebny, by z łatwością przystosować się do szybko zmieniającego się świata. Bez rozwijania własnych umiejętności nie ma też mowy o samorealizacji i pełnym uczestnictwie w życiu społeczno-zawodowym. Co więcej, wiedza i kwalifikacje zdobywane na każdym szczeblu należą też do najważniejszych czynników innowacyjności, wydajności i konkurencyjności UE. Dlatego tak ważne jest zapewnienie wysokiej jakości edukacji już od etapu wczesnego wychowania przedszkolnego, a następnie kontynuowanie tego procesu na kolejnych poziomach. Na poprawę jakości usług edukacyjnych dzieci, dorosłych, a także nauczycieli i instruktorów zawodu zarezerwowano sporą pulę unijnych pieniędzy.

NASZ CEL

ponad

11 tys.

przedszkolaków korzystających z dodatkowych zajęć edukacyjnych

blisko

2 tys.

uczniów szkół zawodowych odbywających praktyki i staże u pracodawców

ponad

11 tys.

osób w wieku min. 25 lat biorących udział w kształceniu ustawicznym

ponad

3,6 tys.

osób w wieku powyżej 50 lat biorących udział w kształceniu ustawicznym

WAŻNE POJĘCIE

kompetencje kluczowe

umiejętności wykorzystywane do rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia. Zalicza się do nich m.in.: porozumiewanie się w językach obcych; kompetencje matematyczne i naukowo-techniczne; kompetencje informatyczne; umiejętność uczenia się; kompetencje społeczne i obywatelskie; inicjatywność i przedsiębiorczość; świadomość i ekspresję kulturalną.

ŚRODKI DO CELU

około

194,9 mln euro

DZIAŁANIE 11.1

OGRANICZENIE PRZEDWCZESNEGO KOŃCZENIA NAUKI SZKOLNEJ ORAZ ZAPEWNIENIE RÓWNEGO DOSTĘPU DO DOBREJ JAKOŚCI EDUKACJI ELEMENTARNEJ, KSZTAŁCENIA PODSTAWOWEGO I ŚREDNIEGO / PODDZIAŁANIE 11.1.3 WZROST UPOWSZECHNIENIA WYSOKIEJ JAKOŚCI EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ - KONKURS

JAKA JEST
PUŁA ŚRODKÓW?

ponad

20,52 mln euro

DLA KOGO?

wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)

GRUPA DOCELOWA

- dzieci w wieku przedszkolnym
- dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego
- przedszkola, w tym z oddziałami integracyjnymi, przedszkola specjalne, a także oddziały przedszkolne w szkołach podsta-
- wowych oraz inne podmioty wychowania przedszkolnego
- nauczyciele i kadra pedagogiczna przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach oraz innych formach wychowania przedszkolnego

PAMIĘTAJ

Udział nauczycieli, kadry pedagogicznej i rodziców/opiekunów prawnych będzie możliwy jedynie jako dodatkowe, uzupełniające działanie względem działań skierowanych do dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów.

NA CO?

wzrost dostępności do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej

PRZYKŁADY PROJEKTÓW

- tworzenie dodatkowych miejsc wychowania przedszkolnego,
- wydłużenie godzin pracy placówek wychowania przedszkolnego,
- doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli
- przedszkolnych (spójne ze wsparciem zaplanowanym dla uczestników projektu)
- rozszerzenie oferty placówek wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci

WAŻNE

Wsparcie dla dzieci przedszkolnych w formie zajęć dodatkowych może być wyłącznie uzupełnieniem działań w zakresie tworzenia nowych miejsc w przedszkolach. Wymóg ten nie dotyczy wsparcia dzieci niepełnosprawnych.

JAKA JEST FORMA WSPARCIA?

dotacja bezzwrotna

max
85%

wydatków kwalifikalnych

minimalna wartość projektu:

100 tys. zł

DZIAŁANIE 11.1
OGRANICZENIE PRZEDWCZESNEGO KOŃCZENIA NAUKI SZKOLNEJ ORAZ
ZAPEWNIENIE RÓWNEGO DOSTĘPU DO DOBREJ JAKOŚCI EDUKACJI ELEMEN-
TARNEJ, KSZTAŁCENIA PODSTAWOWEGO I ŚREDNIEGO / Poddziałanie 11.1.4
POPRAWA EFEKTYWNOŚCI KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO – KONKURS

JAKA JEST
PULA ŚRODKÓW?

około
40,22 mln euro

DLA KOGO?

wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)

GRUPA
DOCELOWA

- szkoły oraz placówki realizujące kształcenie ogólne, w tym szkoły artystyczne i zawodowe – uczniowie i wychowankowie szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne, w tym szkół artystycznych i zawodowych
- rodzice i opiekunowie prawni uczniów szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne
- uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
- pracodawcy
- nauczyciele i pracownicy pedagogiczni szkół i placówek oświatowych

NA CO?

wzrost dostępu do wysokiej jakości oferty kształcenia ogólnokształcącego

PRZYKŁADY
PROJEKTÓW

- ⊕ kształtowanie i rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych, kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej wraz z doradztwem edukacyjno-zawodowym
- ⊕ tworzenie w szkołach warunków do nauczania opartego na metodzie eksperymentu
- ⊕ realizacja kompleksowych programów indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami

JAKA JEST
FORMA WSPARCIA?

max
90%

dotacja bezwrotna

wydatków
kwalifikowalnych
(środki UE + budżet państwa)

minimalna
wartość projektu:

100 tys. zł

DZIAŁANIE 11.2**DOSTOSOWANIE OFERTY KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DO POTRZEB LOKALNEGO RYNKU PRACY - KSZTAŁCENIE ZAWODOWE UCZNIÓW / PODDZIAŁANIE 11.2.3 WSPARCIE SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO - KONKURS****JAKA JEST
PUŁA ŚRODKÓW?**

ponad
16 mln euro

DLA KOGO?

wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)

**GRUPA
DOCELOWA**

- uczniowie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe
- młodociani pracownicy
- szkoły ponadgimnazjalne i placówki prowadzące kształcenie zawodowe
- szkoły specjalne przysposabiające do pracy
- pracodawcy, przedsiębiorcy, rzemieślnicy oraz ich zrzeszenia i stowarzyszenia
- nauczyciele zawodu i pracownicy pedagogiczni szkół ponadgimnazjalnych i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, instruktorzy praktycznej nauki zawodu
- uczniowie ze specjalnymi potrzebami
- doradcy zawodowi i brokerzy edukacyjni
- rodzice i opiekunowie prawni dzieci w wieku szkolnym
- jednostki samorządu terytorialnego oraz inne organy prowadzące szkoły zawodowe

PAMIĘTAJ

Projekty realizowane będą na podstawie indywidualnie zdiagnozowanych potrzeb szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe.

WAŻNE

Obowiązkowy element projektu stanowi realizacja wysokiej jakości praktyk i/lub staży zawodowych dla uczniów u pracodawców.

NA CO?

zwiększenie zatrudnienia wśród absolwentów szkół i placówek kształcenia zawodowego

PRZYKŁADY PROJEKTÓW

- ⊞ doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu (jedynie jako uzupełnienie wsparcia kierowanego do uczniów)
- ⊞ podnoszenie umiejętności oraz uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów i wzmacnianie ich zdolności do zatrudnienia
- ⊞ rozwój współpracy szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym
- ⊞ rozwój doradztwa edukacyjno-zawodowego
- ⊞ tworzenie w szkołach i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe warunków kształcenia zawodu, odzwierciedlających naturalne warunki pracy

JAKA JEST FORMA WSPARCIA?

dotacja bezzwrotna

max
95%

wydatków
kwalifikowalnych
(środki UE + budżet państwa)

minimalna
wartość projektu:

100 tys. zł

DZIAŁANIE 11.3

DOSTOSOWANIE OFERTY KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DO POTRZEB LOKALNEGO RYNKU PRACY - KSZTAŁCENIE ZAWODOWE OSÓB DOROSŁYCH

JAKA JEST PUŁA ŚRODKÓW?

ponad
31 mln euro

DLA KOGO?

wszystkie podmioty prowadzące lub zamierzające rozpocząć kształcenie osób dorosłych – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), w tym:

- szkoły ponadgimnazjalne prowadzące kształcenie dla dorosłych i placówki prowadzące kształcenie zawodowe
- placówki kształcenia ustawicznego i praktycznego
- centra kształcenia zawodowego i ustawicznego prowadzące kształcenie dla dorosłych
- pracodawcy, przedsiębiorcy, szkoły wyższe
- zrzeszenia i stowarzyszenia rzemieślnicze i zawodowe

GRUPA DOCELOWA

- dorośli zgłaszający chęć kształcenia formalnego lub uczestniczący z własnej inicjatywy w szkoleniach i kursach
- placówki kształcenia ustawicznego, kształcenia praktycznego, ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego, szkoły prowadzące kształcenie dla dorosłych, szkoły policealne
- nauczyciele zawodu i pracownicy pedagogiczni szkół ponadgimnazjalnych i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, instruktorzy praktycznej nauki zawodu
- pracodawcy, przedsiębiorcy, rzemieślnicy oraz ich zrzeszenia i stowarzyszenia

WAŻNE

Właściciele przedsiębiorstw pełniący funkcje kierownicze, jak również wspólnicy oraz osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą będą mogły ubiegać się o wsparcie w ramach projektów realizowanych w ramach Działania 8.2 poprzez oferowane usługi w BUR (zob. na str. 20-21).

NA CO?

zwiększenie zatrudnienia wśród absolwentów szkół i placówek kształcenia zawodowego

PRZYKŁADY PROJEKTÓW

- kwalifikacyjne kursy zawodowe dla dorosłych, zainteresowanych zdobyciem nowych kwalifikacji lub szkolenia przygotowujące do egzaminu sprawdzającego, czeladniczego lub mistrzowskiego
- kursy umiejętności zawodowych
- pozaszkolne formy rozwoju kompetencji ogólnych
- kształcenie w formach szkolnych osób dorosłych
- tworzenie i rozwój centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego oraz wsparcie usług edukacyjnych

JAKA JEST FORMA WSPARCIA?

dotacja bezwrotna

max
90%

wydatków
kwalifikowalnych
(środki UE + budżet państwa)

minimalna
wartość projektu:

1 mln zł

DZIAŁANIE 11.4 PODNOSENIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH OSÓB DOROSŁYCH / PODDZIAŁA- NIE 11.4.3 KSZTAŁCENIE USTAWICZNE - KONKURS

**JAKA JEST
PUŁA ŚRODKÓW?**

ponad
23,8 mln euro

DLA KOGO?

wszystkie podmioty, z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)

**GRUPA
DOCELOWA**

pracujące osoby dorosłe o niskich kwalifikacjach i powyżej 50. roku życia.

NA CO?

wzrost kwalifikacji i kompetencji w zakresie umiejętności cyfrowych i języków obcych dorosłych

WAŻNE

Ważnym elementem działań projektowych jest przeprowadzenie walidacji i certyfikacji umiejętności i kompetencji osiągniętych przez uczestników wsparcia, poprzez np. uzyskanie certyfikatów zewnętrznych.

**PRZYKŁADY
PROJEKTÓW**

szkolenia i kursy skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności i kompetencji w obszarze kompetencji cyfrowych i znajomości języków obcych

PAMIĘTAJ

Wsparcie kierowane jest wyłącznie do osób pracujących. Osoby bezrobotne oraz nie-aktywne zawodowo będą mogły być wspierane w tym zakresie w projektach realizowanych w ramach Działania 7.1 oraz 7.2.

WAŻNE

Właściciele przedsiębiorstw pełniący funkcje kierownicze, jak również wspólnicy oraz osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą będą mogły ubiegać się o wsparcie w ramach projektów realizowanych w ramach Działania 8.2 poprzez oferowane usługi w BUR (zob. na str. 20-21).

JAKA JEST FORMA WSPARCIA?

max

85%

minimalna
wartość projektu:

100 tys. zł

dotacja bezzwrotna

wydatków
kwalifikowalnych

CHCESZ POPRAWIĆ WARUNKI KSZTAŁCENIA?

**OŚ XII. WZMOCNIENIE POTENCJAŁU
EDUKACYJNEGO jest dla Ciebie**

SŁOWEM WSTĘPU

Podnoszenie kompetencji edukacyjnych mieszkańców regionu nie jest możliwe bez odpowiedniej infrastruktury, nowoczesnego sprzętu i przydatnych narzędzi dydaktycznych. Tylko dostęp do najnowszych osiągnięć technologiczno-edukacyjnych pozwala wzmacniać kreatywność i innowacyjność już od najmłodszych lat. Równie ważne jest wyposażenie szkół przygotowujących uczniów do zawodu. W województwie śląskim unijne dotacje na inwestycje w infrastrukturę edukacyjną będzie można pozyskać w ramach Zintegrowanych oraz Regionalnych Inwestycji Terytorialnych. Przed beneficjentami duże wyzwanie. Sprawnie przeprowadzone pozwolą stworzyć sprzyjające warunki do rozwoju społeczeństwa o wysokich kwalifikacjach zawodowych, poszukiwanych na rynku pracy.

NASZ CEL

ponad

4 tys.

przedszkolaków korzystających z nowoczesnych i wyposażonych przedszkoli

50

przedszkoli korzystających ze wsparcia

ponad

27 tys.

uczniów korzystających z nowoczesnych i wyposażonych sal/warsztatów do praktycznej nauki zawodu

ponad

50

placówek kształcenia zawodowego, które przeprowadzą inwestycje infrastrukturalne

ŚRODKI DO CELU

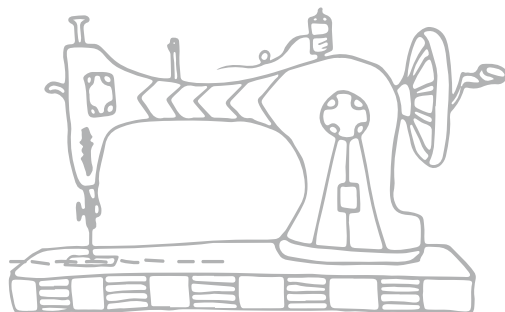
około

81,1 mln euro

12.1 INFRASTRUKTURA WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO (RIT/ZIT)

12.2 INFRASTRUKTURA KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO (RIT/ZIT)

12.3 INSTYTUCJE POPULARYZUJĄCE NAUKĘ (TRYB POZAKONKURSOWY)

NAWIGATOR DOFINANSOWANIA

ROZDZIAŁ 3

Kto może starać się o dotację? Które działania przeznaczone są dla przedsiębiorców, a które skierowane głównie do samorządów? Odpowiedź przynosi „nawigator dofinansowania”, który bez konieczności przeszukiwania wielostronicowych dokumentów, jak po sznurku prowadzi i nakierowuje na wykaz działań dedykowanych poszczególnym grupom beneficjentów. Bez względu na to, czy reprezentujesz uczelnię wyższą czy organizację pozarządową, teraz szybko zlokalizujesz interesujące Cię informacje.

WAŻNE

To nie jest kompletny wykaz możliwości wsparcia, jakie oferuje RPO WSL 2014-2020, lecz jedynie wskazanie głównych grup wnioskodawców i obszarów dofinansowania cieszących się największą popularnością. Pełne informacje zawiera Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych RPO WSL 2014-2020.

DLA KOGO ŚRODKI

MIKRO, MALI I ŚREDNI PRZEDSIĘBIORCY

MOŻESZ UBIEGAĆ SIĘ O DOFINANSOWANIE

W szczególności:

Działanie 1.2	Badania, rozwój i innowacje w przedsiębiorstwach
Działanie 3.2	Innowacje w MŚP
Działanie 3.3	Technologie informacyjno-komunikacyjne w działalności gospodarczej
Działanie 4.4	Wysokosprawna kogeneracja
Działanie 7.1	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu
Działanie 7.3	Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej
Działanie 7.4	Wspomaganie procesów adaptacji do zmian na regionalnym rynku pracy (działania z zakresu outplacementu)

Działanie 8.1	Wspieranie rozwoju warunków do godzenia życia zawodowego i prywatnego
Działanie 8.2	Wzmacnianie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw, przedsiębiorców i ich pracowników
Działanie 8.3	Poprawa dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej ułatwiającej pozostanie w zatrudnieniu i powrót do pracy
Działanie 9.1	Aktywna integracja
Działanie 9.2	Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne
Działanie 10.2	Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych
Działanie 10.3	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych
Działanie 11.1	Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i średniego
Działanie 11.2	Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe uczniów
Działanie 11.3	Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe osób dorosłych
Działanie 11.4	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych

MOŻESZ KORZYSTAĆ ZE WSPARCIA

W szczególności:

Działanie 3.1	Poprawa warunków do rozwoju MŚP
Działanie 3.4	Dokapitalizowanie zewnętrznych źródeł dofinansowania przedsiębiorczości
Działanie 4.2	Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w mikro-, małych i średnich przedsiębiorstwach
Działanie 7.4	Wspomaganie procesów adaptacji do zmian na regionalnym rynku pracy (działania z zakresu outplacementu)
Działanie 8.2	Wzmacnianie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw, przedsiębiorców i ich pracowników
Działanie 9.3	Rozwój ekonomii społecznej w regionie
Działanie 10.4	Poprawa stanu środowiska miejskiego

- Działanie 11.2 Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe uczniów
- Działanie 11.3 Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe osób dorosłych

JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

**MOŻESZ UBIEGAĆ SIĘ
O DOFINANSOWANIE**

W szczególności:

- Działanie 1.1 Kluczowa dla regionu infrastruktura badawcza (tylko w konsorcjum z jednostką naukową)
- Działanie 2.1 Wsparcie rozwoju cyfrowych usług publicznych
- Działanie 4.1 Odnawialne źródła energii
- Działanie 4.3 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej
- Działanie 4.4 Wysokosprawna kogeneracja
- Działanie 4.5 Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie
- Działanie 5.3 Dziedzictwo kulturowe
- Działanie 5.5 Wzmocnienie potencjału służb ratowniczych
- Działanie 6.1 Drogi wojewódzkie
- Działanie 6.2 Transport kolejowy
- Działanie 7.1 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu
- Działanie 7.4 Wspomaganie procesów adaptacji do zmian na regionalnym rynku pracy (działania z zakresu outplacementu)
- Działanie 8.1 Wspieranie rozwoju warunków do godzenia życia zawodowego i prywatnego
- Działanie 8.2 Wzmacnianie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw, przedsiębiorców i ich pracowników

Działanie 8.3	Poprawa dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej ułatwiającej pozostanie w zatrudnieniu i powrót do pracy
Działanie 9.1	Aktywna integracja
Działanie 9.2	Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne
Działanie 10.1	Infrastruktura ochrony zdrowia
Działanie 10.2	Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych
Działanie 10.3	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych
Działanie 11.1	Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i średniego
Działanie 11.2	Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe uczniów
Działanie 11.4	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych

MOŻESZ KORZYSTAĆ ZE WSPARCIA

W szczególności:

Działanie 10.4	Poprawa stanu środowiska miejskiego
Działanie 11.2	Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe uczniów

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

MOŻESZ UBIEGAĆ SIĘ O DOFINANSOWANIE

W szczególności:

Działanie 2.1	Wsparcie rozwoju cyfrowych usług publicznych
Działanie 4.1	Odnawialne źródła energii

Działanie 4.3	Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej
Działanie 4.4	Wysokosprawna kogeneracja
Działanie 5.3	Dziedzictwo kulturowe
Działanie 5.4	Ochrona różnorodności biologicznej
Działanie 5.5	Wzmocnienie potencjału służb ratowniczych
Działanie 7.1	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu
Działanie 7.3	Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej
Działanie 7.4	Wspomaganie procesów adaptacji do zmian na regionalnym rynku pracy (działania z zakresu outplacementu)
Działanie 8.1	Wspieranie rozwoju warunków do godzenia życia zawodowego i prywatnego
Działanie 8.2	Wzmacnianie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw, przedsiębiorców i ich pracowników
Działanie 8.3	Poprawa dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej ułatwiającej pozostanie w zatrudnieniu i powrót do pracy
Działanie 9.1	Aktywna integracja
Działanie 9.2	Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne
Działanie 10.2	Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych
Działanie 10.3	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych
Działanie 11.1	Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i średniego
Działanie 11.2	Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe uczniów
Działanie 11.4	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych

**MOŻESZ KORZYSTAĆ
ZE WSPARCIA**

W szczególności:

Działanie 10.4 Poprawa stanu środowiska miejskiego

**BEZROBOTNI (M.IN. KOBIETY, OSOBY DŁUGOTRWALE BEZROBOTNE
POWYŻEJ 29. ROKU ŻYCIA, BEZROBOTNI W WIEKU 50 LAT I STARSI,
OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI, NIEWYKWALIFIKOWANE)**

WAŻNE

Osoby fizyczne nie otrzymują bezpośrednio dofinansowania, mogą natomiast uczestniczyć w projektach realizowanych przez instytucje, które pozyskały dotacje.

MOŻESZ KORZYSTAĆ ZE WSPARCIA

W szczególności:

Działanie 7.1	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu
Działanie 7.2	Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia
Działanie 7.3	Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej
Działanie 7.4	Wspomaganie procesów adaptacji do zmian na regionalnym rynku pracy (działania z zakresu outplacementu)
Działanie 7.5	Wsparcie osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej poprzez instrumenty finansowe
Działanie 8.1	Wspieranie rozwoju warunków do godzenia życia zawodowego i prywatnego
Działanie 9.1	Aktywna integracja
Działanie 9.2	Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne
Działanie 9.3	Rozwój ekonomii społecznej w regionie
Działanie 11.3	Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe osób dorosłych

**OSOBY
ZATRUDNIONE****WAŻNE**

Osoby fizyczne nie otrzymują bezpośrednio dofinansowania, mogą natomiast uczestniczyć w projektach realizowanych przez instytucje, które pozyskały dotacje.

**MOŻESZ KORZYSTAĆ
ZE WSPARCIA**

W szczególności:

Działanie 7.4	Wspomaganie procesów adaptacji do zmian na regionalnym rynku pracy (działania z zakresu outplacementu)
Działanie 8.1	Wspieranie rozwoju warunków do godzenia życia zawodowego i prywatnego
Działanie 8.2	Wzmacnianie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw, przedsiębiorców i ich pracowników
Działanie 8.3	Poprawa dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej ułatwiającej pozostanie w zatrudnieniu i powrót do pracy
Działanie 9.2	Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne
Działanie 9.3	Rozwój ekonomii społecznej w regionie
Działanie 11.3	Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe osób dorosłych
Działanie 11.4	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych

DLA KOGO ŚRODKI

ROZWÓJ ZAPLECZA BADAWCZO-ROZWOJOWEGO

Działanie 1.1	Kluczowa dla regionu infrastruktura badawcza
Działanie 1.2	Badania, rozwój i innowacje w przedsiębiorstwach
Działanie 1.3	Profesjonalizacja IOB

WPROWADZANIE INNOWACJI

Działanie 1.2	Badania, rozwój i innowacje w przedsiębiorstwach
Działanie 3.2	Innowacje w MŚP

ROZWÓJ E-USŁUG I DIGITALIZACJA

Działanie 2.1	Wsparcie rozwoju cyfrowych usług publicznych

WSPARCIE I ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCÓW

Działanie 1.2	Badania, rozwój i innowacje w przedsiębiorstwach
Działanie 3.1	Poprawa warunków do rozwoju MŚP
Działanie 3.2	Innowacje w MŚP
Działanie 3.3	Technologie informacyjno-komunikacyjne w działalności gospodarczej
Działanie 3.4	Dokapitalizowanie zewnętrznych źródeł dofinansowania przedsiębiorczości

Działanie 4.2	Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w mikro-, małych i średnich przedsiębiorstwach
Działanie 7.4	Wspomaganie procesów adaptacji do zmian na regionalnym rynku pracy (działania z zakresu outplacementu)
Działanie 8.2	Wzmacnianie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw, przedsiębiorców i ich pracowników

WYKORZYSTANIE ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

Działanie 4.1	Odnawialne źródła energii
Działanie 4.2	Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w mikro-, małych i średnich przedsiębiorstwach
Działanie 4.3	Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej
Działanie 4.5	Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie

MODERNIZACJA ENERGETYCZNA

Działanie 4.2	Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w mikro-, małych i średnich przedsiębiorstwach
Działanie 4.3	Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej
Działanie 4.4	Wysokosprawna kogeneracja

TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW

Działanie 4.2	Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w mikro-, małych i średnich przedsiębiorstwach
Działanie 4.3	Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej

**WYTWARZANIE ENERGII CIEPLNEJ
I ELEKTRYCZNEJ (KOGENERACJA)**

Działanie 4.4 Wysokosprawna kogeneracja

**ZAKUP I MODERNIZACJA
INFRASTRUKTURY TRAMWAJOWEJ**

Działanie 4.5 Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie

**KONSERWACJA OBIEKTÓW
DZIEDZICTWA KULTUROWEGO**

Działanie 5.3 Dziedzictwo kulturowe

**WYPOSAŻENIE
STRAŻY POŻARNEJ**

Działanie 5.5 Wzmocnienie potencjału służb ratowniczych

**BUDOWA LUB
PRZEBUDOWA DRÓG**

Działanie 6.1 Drogi wojewódzkie

**ZAKUP TABORU
KOLEJOWEGO**

Działanie 6.2 Transport kolejowy

**MODERNIZACJA
LINII KOLEJOWYCH**

Działanie 6.2

Transport kolejowy

**DOFINANSOWANIE
ZATRUDNIENIA**

Działanie 7.1

Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu

Działanie 7.2

Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia

Działanie 7.4

Wspomaganie procesów adaptacji do zmian na regionalnym rynku pracy (działania z zakresu outplacementu)

Działanie 8.3

Poprawa dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej ułatwiającej pozostanie w zatrudnieniu i powrót do pracy

**ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI
GOSPODARCZEJ**

Działanie 7.3

Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej

Działanie 7.4

Wspomaganie procesów adaptacji do zmian na regionalnym rynku pracy (działania z zakresu outplacementu)

Działanie 7.5

Wsparcie osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej poprzez instrumenty finansowe

**STAŻE I PRAKTYKI
ZAWODOWE**

- Działanie 7.1 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu
- Działanie 7.2 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia
- Działanie 7.4 Wspomaganie procesów adaptacji do zmian na regionalnym rynku pracy (działania z zakresu outplacementu)

**DORADZTWO
ZAWODOWE**

- Działanie 7.1 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu
- Działanie 7.2 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia
- Działanie 7.3 Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej
- Działanie 7.4 Wspomaganie procesów adaptacji do zmian na regionalnym rynku pracy (działania z zakresu outplacementu)
- Działanie 11.2 Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe uczniów

**KSZTAŁCENIE
ZAWODOWE**

- Działanie 11.2 Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe uczniów
- Działanie 11.3 Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe dorosłych
- Działanie 11.4 Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych

INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA

Działanie 11.1

Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i średniego

REWITALIZACJA

Działanie 10.3

Rewitalizacja obszarów zdegradowanych

Działanie 10.4

Poprawa stanu środowiska miejskiego

OPIEKA NAD DZIEĆMI DO LAT 3

Działanie 8.1

Wspieranie rozwoju warunków do godzenia życia zawodowego i prywatnego

OCHRONA I PROFILAKTYKA ZDROWIA

Działanie 8.3

Poprawa dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej ułatwiającej pozostanie w zatrudnieniu i powrót do pracy

Działanie 9.2

Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne

POMOC OSOBOM WYKLUCZONYM

Działanie 9.1

Aktywna integracja

Działanie 9.2

Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne

-
- Działanie 9.3 Rozwój ekonomii społecznej w regionie
- Działanie 10.2 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane-
go i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych

DEINSTYTUCJONALIZACJA

- Działanie 9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne
- Działanie 10.2 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane-
go i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ SPOŁECZNA

- Działanie 9.3 Rozwój ekonomii społecznej w regionie

INFRASTRUKTURA ZDROWOTNA

- Działanie 10.2 Infrastruktura ochrony zdrowia

EDUKACJA PRZEDSZKOLNA

- Działanie 11.1 Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej
oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości
edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego
i średniego
-

**KSZTAŁCENIE
OGÓLNE**

Działanie 11.1

Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i średniego

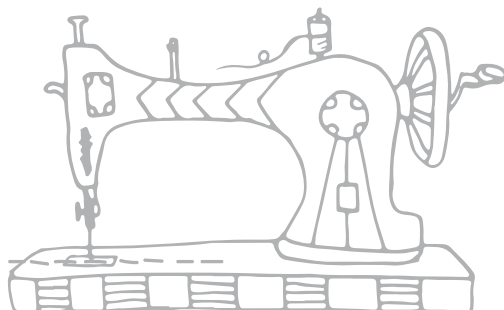
**KSZTAŁCENIE
USTAWICZNE**

Działanie 11.3

Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe dorosłych

Działanie 11.4

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych

KROK PO KROKU PO UNIJNE DOFINANSOWANIE

KROK PIERWSZY

Zidentyfikuj
potrzeby i problemy

KROK DRUGI

Sprawdź możliwości dofinansowania
(w tym celu skorzystaj ze strony rpo.slaskie.pl
oraz pomocy specjalistów Punktów
Informacyjnych Funduszy Europejskich)

KROK TRZECI

Wyszukaj informacje o planowanych
konkursach (śledź harmonogram naborów
wniosków na stronie Programu)

KROK CZWARTY

Zweryfikuj swój pomysł na projekt
i dostosuj jego szczegóły do wymagań
konkretnego konkursu (pomogą Ci w tym
regulamin i karta oceny projektu, a także
pracownicy PIFE)

KROK PIĄTY

Złóż dokumenty drogą elektroniczną, w tym celu
załóż konto w Lokalnym Systemie Informatycznym
(www.lsi.slaskie.pl) i stwórz profil podmiotu, w ramach
którego ubiegasz się o dofinansowanie

KROK SZÓSTY

Wypełnij wniosek zgodnie z instrukcją formularza
wniosku

KROK SIÓDMY

Pobierz wersję PDF wniosku wraz
z wygenerowaną sumą kontrolną

KROK ÓSMY

Podpisany elektronicznie wniosek prześlij
za pomocą platformy SEKAP (www.sekap.pl)
lub ePUAP (www.epuap.gov.pl)

ŚCIEŻKA REALIZACJI PROJEKTU

ROZDZIAŁ 4

Jeśli jesteś beneficjentem RPO WSL, poznasz w poniższym rozdziale ścieżkę realizacji projektu oraz dowiesz się, jak przejść procedurę wdrażania przedsięwzięcia od chwili podpisania umowy, po zapewnienie jego trwałości.

1. PODPISANIE UMOWY O DOFINANSOWANIE

Przedmiotem umowy o dofinansowanie projektu jest określenie przez Instytucję udzielającą wsparcia zasad przyznania dofinansowania na realizację przedsięwzięcia ze środków publicznych w ramach Programu oraz określenie praw i obowiązków stron umowy.

JAK WYGLĄDA PROCEDURA?

- 🕒 Procedura podpisania umowy rozpoczyna się w momencie otrzymania oficjalnego pisma potwierdzającego przyznanie wsparcia. Maksymalny termin na podpisanie umowy o dofinansowanie jest określony w ogłoszeniu o naborze wniosków o dofinansowanie, zazwyczaj jest to nie więcej niż sześć miesięcy od wyboru do dofinansowania.

ZWRÓĆ UWAGĘ

- ✂ Wybór projektu do dofinansowania uchwałą Zarządu Województwa nie gwarantuje zawarcia umowy o dofinansowanie.
- ✂ Umowa o dofinansowanie jest podpisywana w sposób tradycyjny, tj. papierowy. Istnieje możliwość podpisania umowy w siedzibie Instytucji udzielającej wsparcia – po uzgodnieniu terminu.

- 🕒 Etapy podpisywania umowy o dofinansowanie:
 - wybór projektu do dofinansowania
 - przekazanie przez wnioskodawcę wszystkich wymaganych dokumentów
 - weryfikacja kompletności dokumentów przez Instytucję udzielającą wsparcia i ewentualne uzupełnienia
 - przekazanie wnioskodawcy umowy do podpisania
 - podpisanie umowy przez przedstawicieli Instytucji udzielającej wsparcia
- 🕒 Po podpisaniu umowy możesz rozpocząć realizację projektu.

JAKIE DOKUMENTY SĄ WYMAGANE?

Przed zawarciem umowy o dofinansowanie powinieneś przedstawić wszystkie dokumenty wskazane w regulaminie naboru.

Dodatkowo możesz zostać poproszony o przedstawienie innych dokumentów, które wynikają ze specyfiki projektu lub dokumentów, które zostały wskazane w regulaminie konkursu, np.: karta wzorów podpisów, oświadczenie o formie zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy, dokumenty potwierdzające wartość otrzymanych środków ze źródeł zewnętrznych, zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów sieci Natura 2000.

KIEDY MOŻNA ROZWIĄZAĆ UMOWĘ

Institucja udzielająca wsparcia może rozwiązać umowę o dofinansowanie projektu ze skutkiem natychmiastowym (o tym fakcie beneficjent jest informowany pisemnie, a informacja zawiera również uzasadnienie) w przypadku, gdy beneficjent nie realizuje projektu na warunkach określonych w umowie. W takim przypadku beneficjent jest zobowiązany do zwrotu otrzymanego dofinansowania wraz z odsetkami.

Z inicjatywą rozwiązania umowy o dofinansowanie może wystąpić także beneficjent. Wówczas przesyła on do Instytucji udzielającej wsparcia pismo z wnioskiem o rozwiązanie umowy wraz z podaniem przyczyn. Umowa może zostać rozwiązana, jeżeli beneficjent zwróci otrzymane dofinansowanie wraz z odsetkami.

2. REALIZACJA RZECZOWO-FINANSOWA

Po podpisaniu umowy o dofinansowanie jesteś zobowiązany do realizacji projektu w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację, a także osiągnięcie i utrzymanie celów oraz wskaźników przewidzianych we wniosku o dofinansowanie.

Zasadniczo, termin zakończenia projektu nie powinien przekraczać 48 miesięcy od daty podpisania umowy o dofinansowanie.

O CZYM TRZEBA PAMIĘTAĆ?

🕒 Pamiętaj o terminowym dostarczaniu dokumentów związanych z realizacją projektu:

- harmonogramów składania wniosków o płatność,
- wniosków o płatność oraz sprawozdań z realizacji projektu,
- informacji o zamówieniach/postępowaniach w projekcie,
- informacji w zakresie angażowania personelu projektu.

Szczegółowe zasady co do terminów na dostarczenie dokumentów znajdziesz w umowie o dofinansowanie projektu.

CO MOŻNA ZMIENIAĆ?

- ⊕ Zakres zmian w ramach projektu nie jest dowolny. Szczególnie żadne modyfikacje nie mogą prowadzić do zwiększenia kwoty dofinansowania ani przekroczenia ustalonych w projekcie limitów wydatków.
- ⊕ Dopuszczalne zmiany określone są w umowie o dofinansowanie projektu. Zawsze gdy pojawi się konieczność wprowadzenia zmian w projekcie, powinieneś zgłosić je niezwłocznie w formie pisemnej instytucji, która udzieliła wsparcia. Instytucja udzielająca wsparcia może nie wyrazić zgody na proponowane zmiany, jeśli wpływają one w sposób negatywny na wskaźniki produktu, rezultatu, cel projektu oraz realizację programu.
- ⊕ Instytucja udzielająca wsparcia dopuszcza przesunięcia środków pomiędzy zadaniami i kategoriami wydatków po zawarciu umów/zleceń z wykonawcami (za wyjątkiem przesunięcia środków na zadania dotyczące promocji projektu) pod warunkiem zachowania zasad określonych w dokumentach programowych (np. procentowe lub kwotowe ograniczenie wydatków).

KIEDY KONIECZNY ANEKS?

Część zmian wymaga sporządzenia aneksu do umowy. Szczegółowy zakres takich zmian jest zawsze określony w umowie o dofinansowanie. Mogą do nich należeć np. zmiana rachunków bankowych beneficjenta, zmiana okresu realizacji projektu i inne.

DLACZEGO WAŻNE SĄ WSKAŹNIKI?

Pamiętaj, że jesteś zobowiązany do monitoringu wskaźników produktu i rezultatu, które wybrałeś i określiłeś ich wartości na etapie pisania wniosku i ubiegania się o dofinansowanie. Opisują one postępy i efekty Twojego projektu i tym samym wspomagają proces zarządzania środkami z funduszy strukturalnych i pozwalają weryfikować efektywność udzielonego wsparcia.

Na potrzeby monitoringu postępu rzeczowego w projekcie jesteś zobowiązany do sprawozdawania wartości wskaźników we wszystkich wnioskach o płatność. Powinieneś je monitorować również przez cały okres trwałości projektu.

WAŻNE

Nieosiągnięcie lub nieutrzymanie wskaźników może powodować konsekwencje finansowe – część wydatków może zostać uznana za niekwalifikowalną.

3. UDZIELANIE ZAMÓWIEŃ

Realizacja dofinansowanego projektu oznacza korzystanie z pieniędzy publicznych. Wiąże się tym samym z obowiązkiem zachowania uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców. W praktyce znaczy to, że wybierając dostawców towarów i usług czy wykonawców robót budowlanych, musisz przestrzegać określonych warunków i procedur (w zależności od wartości zamówienia). Mają one zagwarantować wybór najkorzystniejszej oferty i efektywne wydatkowanie środków.

JAKIE SĄ TYPY POSTĘPOWANIA?

Na potrzeby realizacji projektów współfinansowanych w ramach RPO WSL 2014 -2020 wszystkie zamówienia podzielono na trzy grupy:

1. Zamówienia przeprowadzone na podstawie jednego z trybów przewidzianych w ustawie Prawo zamówień publicznych (np. przetarg nieograniczony, zamówienie z wolnej ręki)

Jeśli jesteś podmiotem zobowiązanym art. 3 ustawy Pzp do jej stosowania, powinieneś przeprowadzić postępowania o udzielenie zamówienia zgodnie z trybami przewidzianymi w ustawie Prawo Zamówień Publicznych, m.in. przetarg nieograniczony/ograniczony, dialog konkurencyjny, zamówienie z wolnej ręki.

2. Zamówienia przeprowadzone zgodnie z zasadą uczciwej konkurencji/zasadą konkurencyjności (zamówienia o wartości przekraczającej 50 tys. zł netto)

Jeśli:

- nie jesteś podmiotem zobowiązanym zgodnie z art. 3 ustawy Pzp do jej stosowania, a zamówienie przekracza wartość 50 tys. zł netto,
- jesteś podmiotem zobowiązanym zgodnie z art. 3 ustawy Pzp do jej stosowania, a wartość zamówienia jest niższa od kwoty określonej w art. 4 pkt. 8 ustawy Pzp, a jednocześnie przekracza 50 tys. zł netto,

powinieneś upublicznić zapytanie ofertowe poprzez publikację w Bazie Konkurencyjności na www.bazakonkurencyjnosci.gov.pl.

W przypadku, gdy wartość zamówienia jest równa bądź przekracza próg określony w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp, powinieneś opublikować zapytanie ofertowe dodatkowo w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

3. Zamówienia o wartości 20-50 tys. zł netto

W przypadku wydatków od 20 tysięcy złotych netto do 50 tysięcy złotych netto włącznie, tj. bez podatku od towarów i usług (VAT), powinieneś przeprowadzić rozeznanie rynku, tzn.:

- opublikować zapytanie ofertowe na swojej stronie internetowej
- wysłać zapytanie ofertowe do minimum trzech potencjalnych wykonawców.

ZWRÓĆ UWAGĘ

W przypadku, gdy po udokumentowanym procesie rozeznania rynku okaże się, że cena najkorzystniejszej oferty przekracza kwotę 50 tys. zł netto, nie można wybrać takiej oferty, pod rygorem uznania całego wydatku za niekwalifikowalny. W tej sytuacji trzeba przeprowadzić ponowne postępowanie.

NA CO UWAŻAĆ?

Najczęstsze nieprawidłowości w zamówieniach publicznych to:

- niezastosowanie ustawy Prawo zamówień publicznych,
- zastosowanie niewłaściwego trybu zamówienia publicznego,
- niedochowanie warunków związanych z udzieleniem zamówienia publicznego, np. błędne ogłoszenie o zamówieniu,
- niedotrzymanie terminów dotyczących ogłoszenia o zamówieniu lub terminu rozpatrywania ofert,
- zmiana przez zamawiającego ważnych elementów ogłoszenia o przetargu bez publikacji korekty w Dzienniku Urzędowym UE,
- nierówne traktowanie wykonawców,
- stawianie oferentom nieprawidłowych wymogów ograniczających możliwość udziału w postępowaniu, a tym samym ograniczających uczciwą konkurencję (np. wymóg dysponowania sprzętem/urządzeniami/maszynami niezbędnymi do realizacji zamówienia już w momencie składania oferty przetargowej),
- zatajenie związków kapitałowych i osobowych z wykonawcą,
- ograniczenie przez zamawiającego zakresu prac, które mogą zostać zlecone podwykonawcom.

WAŻNE

Jesteś zobligowany do dokumentowania wszelkich czynności i okoliczności udzielania zamówień w ramach realizowanych projektów i archiwizowania zgromadzonej dokumentacji w celu przedstawienia Instytucji udzielającej wsparcia. Brak możliwości przeprowadzenia kontroli dokumentów mających związek z postępowaniem o udzielenie zamówienia powoduje wstrzymanie refundacji lub powoduje uznanie wydatku za niekwalifikowalny.

CO Z OSZCZĘDNOŚCIAMI POPRZETARGOWYMI?

W przypadku rozstrzygnięcia wszystkich zaplanowanych w ramach projektu postępowań o udzielenie zamówień na kwotę niższą niż zaplanowana we wniosku o dofinansowanie, wartość wydatków kwalifikowalnych ulegnie zmniejszeniu w stosunku do wartości zadań kwalifikowalnych określonych we wniosku o dofinansowanie.

Możliwe jest zwiększenie kosztów kwalifikowalnych po zakończeniu postępowań przetargowych przy zachowaniu wartości dofinansowania z aktualnej umowy/aneksu do umowy o dofinansowanie.

4. ROZLICZENIE PROJEKTU

Realizując projekt, pamiętaj, że wydatki powinny być niezbędne do realizacji celów projektu i ponoszone w związku z realizacją projektu w sposób przejrzysty, racjonalny i efektywny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa europejskiego i polskiego oraz dokumentami programowymi.

WAŻNE

- ✂ Przyjęcie danego projektu do realizacji i podpisanie z beneficjentem umowy o dofinansowanie nie oznacza, że wszystkie wydatki, które beneficjent przedstawi we wniosku o płatność w trakcie realizacji projektu, zostaną poświadczane, zrefundowane lub rozliczone (w przypadku systemu zaliczkowego).
- ✂ Ocena kwalifikowalności wydatków ma charakter ciągły i dokonywana jest zarówno w trakcie weryfikacji wniosku o dofinansowanie, podczas rozliczania projektu oraz na etapie kontroli.

WAŻNE POJĘCIA

- ✂ **koszt kwalifikowalny**
wydatek spełniający zasady wynikające z przepisów prawa, dokumentów programowych i umowy o dofinansowanie, tzn. jest to wydatek, który m.in.:
 - został rzeczywiście poniesiony,
 - był uwzględniony we wniosku stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie,
 - został poniesiony zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wspólnotowego oraz prawa krajowego (w tym był zgodny z prawem zamówień publicznych lub zasadą konkurencyjności),

- być zasadny i efektywny dla realizacji projektu,
- nie być podwójnie sfinansowany (np. nie wolno finansować podatku VAT ze środków projektu, aby następnie ubiegać się o jego zwrot z budżetu państwa, niedopuszczalne jest zakupienie środka trwałego ze środków dotacji krajowej, a następnie wykazanie jego kosztów amortyzacji w projekcie),
- zostać poprawnie udokumentowany.

koszt niekwalifikowalny

wydatek niespełniający zasad kwalifikowalności

Wydatki uznane za niekwalifikowalne, a dotyczące realizacji projektu, ponosi beneficjent jako strona umowy o dofinansowanie projektu.

Jeśli w trakcie realizacji projektu pojawiają się zmiany, wpływa to na powstawanie błędów czy niejasności podczas rozliczania. Pamiętaj wówczas o obowiązku niezwłocznego powiadomienia Instytucji przyznającej wsparcie o każdej zmianie, przed przedstawieniem wydatku do rozliczenia. Zmniejszy to ryzyko uznania wydatku za niekwalifikowalny.

JAKI RACHUNEK BANKOWY?

Powinieneś posiadać wyodrębniony rachunek bankowy/subkonto/rachunek pomocniczy przeznaczony do obsługi projektu. To z niego powinny być ponoszone wszystkie wydatki w ramach projektu. Jego numer wskazany jest w umowie o dofinansowanie.

WAŻNE

W przypadku zamknięcia lub zmiany rachunku bankowego należy niezwłocznie powiadomić o tym Instytucję przyznającą wsparcie.

ZALICZKA CZY REFUNDACJA?

Istnieją dwie formy, w jakich można otrzymać dofinansowanie ze środków unijnych:

- 🔴 **zaliczka** – środki, które otrzymuje się po podpisaniu umowy o dofinansowanie projektu, przed poniesieniem wydatków;
- 🔴 **refundacja** – zwrot środków poniesionych przez beneficjenta (np. ze środków własnych lub kredytu) na wydatki w ramach projektu, w kwocie zatwierdzonej w ramach wniosku o płatność.

JAK ROZLICZAĆ WYDATKI?

Narzędziem służącym do rozliczania projektów jest wniosek o płatność. Jest to dokument, który należy sporządzić w oparciu o wzór przedstawiony przez Instytucję przyznającą wsparcie oraz zgodnie z instrukcją wypełniania wniosku beneficjenta o płatność.

Następnie należy go złożyć w wersji elektronicznej za pomocą Lokalnego Systemu Informatycznego RPO WSL 2014-2020 z podpisem kwalifikowalnym wystawionym przez osobę upoważnioną do podpisywania dokumentów związanych z realizacją projektu.

Obowiązują różne wnioski o płatność:

- wniosek o płatność zaliczkową – służy wnioskowaniu o przyznanie płatności zaliczkowej; złożenie tego wniosku nie zwalnia ze składania wniosków o płatność pośrednią i sprawozdań we właściwych terminach,
- wniosek o płatność pośrednią – służy wnioskowaniu o refundację wydatków sfinansowanych ze środków beneficjenta, a także rozliczeniu środków przekazanych beneficjentowi w ramach wcześniejszych transz zaliczkowych i jednoczesnemu wnioskowaniu o kolejne transze zaliczek,
- wniosek o płatność końcową – służy rozliczeniu końcowemu projektu,
- sprawozdanie – wniosek o płatność z wypełnioną jedynie częścią sprawozdawczą; składany jest w przypadku, gdy w danym okresie nie poniesione zostały żadne wydatki kwalifikowalne związane z realizacją projektu.

ZWRÓĆ UWAGĘ

Do wniosków o płatność wymagane jest złożenie odpowiednich załączników, a także ich odpowiednie opisanie.

JAK CZĘSTO SKŁADAĆ WNIOSKI?

Od momentu wybrania do dofinansowania do momentu złożenia wniosku o płatność końcową spoczywa na Tobie obowiązek złożenia harmonogramu składania wniosków o płatność co kwartał oraz aktualizowania go w miarę potrzeb (np. przy zmianie dofinansowania, zmianie terminu realizacji projektu, zmianie kwot wydatków, zmianie planowanego terminu złożenia wniosku o płatność). Jest to ważny dokument planistyczny, który stanowi podstawę zabezpieczenia środków na cały okres realizacji projektu. Przedstawione w harmonogramie kwoty powinny odzwierciedlać stan faktyczny w realizacji projektu.

Zasadniczo wniosek o płatność powinien składać co najmniej raz na trzy miesiące, lecz nie częściej niż raz w miesiącu, licząc od dnia zawarcia umowy. Pierwszy wniosek o płatność powinien złożyć nie później niż do trzech miesięcy od dnia zawarcia umowy. Powinieneś w nim ująć wydatki kwalifikowalne poniesione przed datą zawarcia umowy o dofinansowanie.

CO DALEJ?

Po złożeniu wnioski o płatność są weryfikowane przez Instytucję przyznającą wsparcie. Sprawdzana jest przede wszystkim kwalifikowalność wydatków, czyli stwierdza się czy zostały one poniesione zgodnie z przepisami prawa, umową i wnioskiem o dofinansowanie, zasadami wdrażania projektów oraz celami RPO WSL 2014-2020.

WAŻNE

Jeśli w trakcie weryfikacji wniosków o płatność pojawiają się uzasadnione wątpliwości dotyczące kwalifikowalności wydatków, Instytucja udzielająca wsparcia może zlecić kontrolę doraźną przeprowadzaną na miejscu realizacji lub zażądać wszelkich dodatkowych dokumentów, informacji i wyjaśnień związanych z realizacją projektu, w wyznaczonym przez nią terminie.

Po weryfikacji wniosku o płatność, poświadczeniu wysokości i prawidłowości poniesionych wydatków kwalifikowalnych w nim ujętych, Instytucja udzielająca wsparcia zatwierdza wysokość dofinansowania i przekazuje beneficjentowi pisemną informację w tym zakresie.

CO Z EWIDENCJĄ KSIĘGOWĄ?

W trakcie realizacji projektu jesteś zobowiązany do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej dotyczącej realizacji projektu. Powinna ona umożliwić identyfikację poszczególnych operacji księgowych, a także dokumentować całość wydatków poniesionych w ramach realizacji projektu. Pamiętaj o przechowywaniu wszystkich dokumentów związanych z realizacją projektu, tak żeby zapewnić im nienaruszalność i umożliwić łatwe odszukanie. Są one niezbędne podczas kontroli projektu.

5. PROMOCJA PROJEKTU

Realizacja projektu unijnego wymaga informowania opinii publicznej, uczestników i odbiorców o tym, że dane przedsięwzięcie było możliwe dzięki przyznanej pomocy finansowej. Najważniejsze wskazówki, jak promować unijne przedsięwzięcia, można znaleźć w „Podręczniku wnioskodawcy i beneficjenta programów polityki spójności 2014-2020 w zakresie informacji i promocji”.

CO TRZEBA?

Jeżeli jesteś beneficjentem Funduszy Europejskich, musisz:

- oznaczać wymaganymi logotypami: wszystkie działania informacyjne i promocyjne dotyczące projektu (np. ulotki, publikacje, ogłoszenia prasowe, strony internetowe), dokumenty podawane do wiadomości publicznej (np. dokumentacja przetargowa, ogłoszenia, raporty, wzory umów) oraz dokumenty i materiały dla osób i podmiotów uczestniczących w projekcie (np. zaświadczenia, certyfikaty, zaproszenia, programy szkoleń i warsztatów, listy obecności, prezentacje multimedialne);
- umieścić plakat lub tablicę w miejscu/miejscach realizacji projektu;
- umieścić opis projektu na stronie internetowej;
- informować uczestników projektu, że projekt uzyskał dofinansowanie, np. w formie odpowiedniego oznakowania konferencji, warsztatów, szkoleń i dodatkowo np. w formie słownej;
- dokumentować działania informacyjne i promocyjne prowadzone w ramach projektu.

CO MOŻNA?

Realizując projekt, warto podejmować również inne działania informacyjno-promocyjne, dostosowane do wielkości projektu oraz jego celu i rodzaju. Możesz przykładowo:

- umieścić naklejki lub tabliczki na maszynach, urządzeniach i sprzęcie kupionym w ramach projektu,
- przygotować stronę/podstronę internetową projektu,
- prowadzić działania w mediach społecznościowych,
- przygotować informację prasową i przekazać ją mediom,
- zorganizować spotkanie informacyjne lub konferencję prasową na temat realizowanego projektu.

WAŻNE

Wydatki na cele reprezentacyjne są niedozwolone. Nie rekomenduje się także finansowania gadżetów.

OD KIEDY?

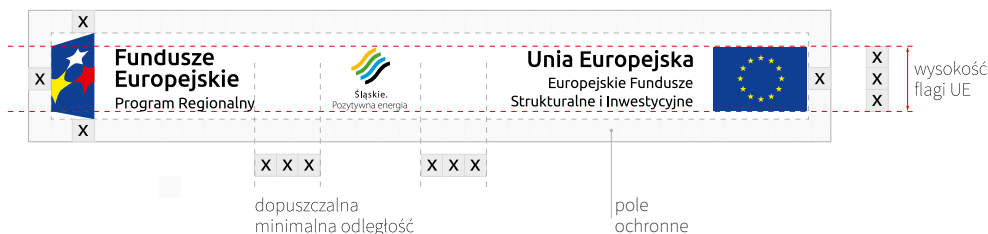
Masz obowiązek informowania o projekcie od momentu uzyskania dofinansowania. Jeśli prowadziłeś działania w ramach projektu jeszcze przed momentem uzyskania dofinansowania, nie masz obowiązku uzupełnienia odpowiednimi znakami i informacjami dotychczas powstałej dokumentacji dotyczącej projektu. Wystarczy, że oznaczysz segregator lub segregatory, w których przechowywane są dokumenty dotyczące realizacji projektu.

JAK OZNACZAĆ?

Każde oznaczenie musi zawierać zestaw następujących znaków:

- znak Funduszy Europejskich (właściwy dla danego programu),
- znak Unii Europejskiej (właściwy dla danego funduszu),
- oficjalne logo promocyjne województwa.

Stosując ciąg znaków, należy przestrzegać zasad określonych w „Księdze identyfikacji wizualnej znaku marki Fundusze Europejskie i znaków programów polityki spójności na lata 2014-2020”.

ZWRÓĆ UWAGĘ

W przypadku reklamy dostępnej w formie dźwiękowej bez elementów graficznych (np. spoty/audycje radiowe) na końcu tej reklamy powinien znaleźć się komunikat słowny.

WAŻNE

Obowiązujące dla RPO WSL 2014-2020 zestawy znaków oraz wzory plakatu i tablicy informacyjnej/pamiątkowej znajdziesz na stronie www.rpo.slaskie.pl w zakładce „Poznaj zasady promowania projektu”.

Jak prawidłowo oznaczyć miejsce projektu

Kto?	Co?	Jak?
Beneficjent realizujący projekt powyżej 500 tys. euro dotyczący działań w zakresie infrastruktury lub prac budowlanych	Tablica informacyjna w trakcie realizacji projektu	Minimalny wymiar 80x120 cm
Beneficjent, który zakończył realizację projektu powyżej 500 tys. euro, który polegał na działaniach w zakresie infrastruktury, pracach budowlanych lub zakupie środków trwałych	Tablica pamiątkowa po zakończeniu projektu	Minimalny wymiar 80x120 cm, mniejsze tabliczki pamiątkowe
Beneficjent, który realizuje projekt poniżej 500 tys. euro i nie jest zobowiązany do umieszczenia tablicy informacyjnej ani pamiątkowej	Plakat w trakcie realizacji projektu	Minimalny format A3, orientacja pozioma lub pionowa

6. KONTROLA PROJEKTU

Każdy projekt, który uzyskał dofinansowanie ze środków RPO WSL 2014-2020, podlega kontroli. Ten etap jest niezwykle ważny, ponieważ pozwala sprawdzić, czy Fundusze Europejskie są wydawane zgodnie z ich przeznaczeniem. Kontrola stanowi obowiązkowy element w trakcie realizacji projektu lub krótko po zakończeniu, poprzedzając ostateczne rozliczenie. Może też nastąpić w trakcie okresu trwałości projektu.

JAKIE SĄ RODZAJE KONTROLI?

- ☼ Weryfikacja wniosku o płatność – polega na sprawdzeniu wniosku pod kątem formalno-merytorycznym i rachunkowo-finansowym; kontrolerzy wezmą pod uwagę, czy wszystkie wydatki ujęte w dokumencie stanowią podstawę rozliczenia zaliczki lub wypłaty refundacji, czyli zaliczają się do kosztów kwalifikowalnych.
- ☼ Kontrola w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie beneficjenta – polega na sprawdzeniu, czy faktycznie realizowane są wszystkie działania zapisane w dokumentach projektowych, czy przedsięwzięcie jest odpowiednio promowane i czy prowadzona jest wymagana dokumentacja. Tego typu kontrole mogą być prowadzone w trakcie realizacji projektu lub po jego zakończeniu.
- ☼ Kontrola krzyżowa – podejmowana jest najczęściej w sytuacji, gdy beneficjent realizuje więcej niż jeden projekt; sprawdzane jest, czy w ramach kilku przedsięwzięć nie były finansowane te same wydatki (weryfikacja prowadzona jest na podstawie danych zgromadzonych w systemie informatycznym).
- ☼ Kontrola na zakończenie projektu – sprawdzana jest kompletność i zgodność z procedurami całej dokumentacji związanej z realizacją projektu.
- ☼ Kontrola trwałości – prowadzona po zakończeniu realizacji projektu; w jej trakcie sprawdzane jest, czy nie zaszły w projekcie niedozwolone modyfikacje polegające na m.in.: zaprzestaniu działalności produkcyjnej lub przeniesieniu jej poza obszar wsparcia Programu; zmianie własności współfinansowanej infrastruktury, która daje przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu nienależne korzyści.
- ☼ Kontrola w siedzibie Instytucji udzielającej wsparcia.
- ☼ Inne kontrole – realizowane na podstawie odrębnych przepisów bezpośrednio przez Komisję Europejską, Europejski Trybunał Obrachunkowy, Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, Instytucję Audytową (czyli właściwy Urząd Kontroli Skarbowej) lub Najwyższą Izbę Kontroli. Instytucje te mogą weryfikować prawidłowość udzielania zamówień publicznych, ocen oddziaływania na środowisko lub udzielania pomocy publicznej.

CO JEST KONTROLOWANE?

W trakcie kontroli sprawdzany jest faktyczny stan realizacji projektu pod względem finansowym i rzeczowym oraz zgodność jego realizacji z umową o dofinansowanie projektu, a także przepisami prawa krajowego i unijnego oraz wytycznymi.

Kontrolerzy sprawdzają przede wszystkim dokumentację projektową, m.in.:

- dokumenty finansowe,
- dokumenty potwierdzające zgodność działań projektowych z politykami wspólnotowymi,
- dokumenty dotyczące udzielania zamówień,
- dokumenty potwierdzające osiągnięcie założonych wskaźników produktów/rezultatów,
- procedury archiwizacji dokumentacji projektowej,
- działania informacyjno-promocyjne.

Weryfikacji dokumentacji mogą towarzyszyć oględziny obiektów i innych składników majątkowych.

KIEDY PRZEPROWADZANA JEST KONTROLA?

Kontrola może być prowadzona w każdym czasie od dnia otrzymania przez wnioskodawcę informacji o wyborze projektu do dofinansowania. O terminie planowej kontroli beneficjent jest informowany pisemnie, z co najmniej pięciodniowym wyprzedzeniem. Kontrola doraźna przeprowadzana jest natomiast bez uprzedniego poinformowania lub zapowiadana jeden dzień roboczy przed jej przeprowadzeniem.

CO DALEJ?

Beneficjent jest informowany o wyniku kontroli.

W przypadku wykrycia nieprawidłowości i nadużyć finansowych możliwe jest nałożenie następujących sankcji:

- zwrot środków, jeżeli środki zostały już wypłacone,
- sankcje karne i administracyjne,
- pozbawienie na okres trzech lat możliwości otrzymania dotacji unijnych przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich.

WAŻNE

W przypadku, gdy w toku kontroli zachodzi podejrzenie popełnienia przestępstwa /nadużycia finansowego podmiot kontrolujący jest zobowiązany poinformować właściwe organy w celu wszczęcia postępowania administracyjnego lub sądowego.

7. TRWAŁOŚĆ PROJEKTU

Pamiętaj, że wraz z zakończeniem realizacji projektu nie kończą się Twoje obowiązki. Wtedy bowiem rozpoczyna się okres utrzymania jego trwałości, czyli celów i efektów. Jest to ważny etap, ponieważ pozwala sprawdzić, czy projekt rzeczywiście odpowiada na potrzeby grup, do których został skierowany.

ILE WYNOŚI OKRES TRWAŁOŚCI?

Okres trwałości dla projektów współfinansowanych z RPO WSL 2014-2020 wynosi zazwyczaj pięć lat. Dokładny okres jest każdorazowo wskazany w regulaminie konkursu. Odstępstwem od tej zasady objęte są mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa, dla których okres ten wynosi trzy lata.

Okres trwałości liczony jest od daty ostatniej płatności, która została przekazana przez Instytucję Zarządzającą:

- w przypadku, gdy środki przekazywane są w ramach rozliczenia wniosku o płatność końcową – od daty przelewu na rachunek bankowy beneficjenta,
- w pozostałych przypadkach – od daty zatwierdzenia wniosku o płatność końcową.

JAKIE SĄ OBOWIĄZKI?

Zasada trwałości obowiązuje Cię do sporządzania sprawozdań lub oświadczeń. To na ich podstawie określa się, czy dany projekt zachował swoją trwałość.

W okresie trwałości należy w niezmienionej formie i wymiarze zachować efekty projektu zadeklarowane we wniosku o dofinansowanie (np. wykorzystywać zakupiony sprzęt zgodnie z zakładanymi celami i utrzymać stworzone miejsca pracy). Obowiązek ten dotyczy projektów infrastrukturalnych oraz inwestycyjnych, w których kupowane są sprzęt lub wyposażenie.

Pamiętaj także o konieczności monitorowania wskaźników w tym okresie. Jesteś też zobowiązany do posiadania sprawozdań/dokumentacji z realizacji wskaźników w okresie trwałości.

JAK MOŻNA NARUSZYĆ ZASADĘ TRWAŁOŚCI?

Podejrzanie naruszenia zasady trwałości zachodzi w następujących sytuacjach:

- zaprzestanie działalności produkcyjnej lub przeniesienie jej poza obszar wsparcia Programu,
- zmiana własności elementu współfinansowanej infrastruktury, która daje przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu nienależne korzyści.

W przypadku mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw naruszeniem zasady trwałości jest również przeniesienie w okresie 10 lat od daty płatności końcowej działalności produkcyjnej poza obszar UE.

JAKIE SĄ KONSEKWENCJE?

Konsekwencją naruszenia zasady trwałości może być zwrot środków otrzymanych na realizację projektu wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych (proporcjonalnie do okresu niezachowania obowiązku trwałości).

BENEFICJENCI BENEFICJENTOM

ROZDZIAŁ 5

KORZYSTAJ Z DOŚWIADCZEŃ INNYCH

Rozmowa z Jackiem Skalnym,
wiceprezesem Centrum Edukacji
Zawodowej CARGO

W poprzedniej perspektywie finansowej otrzymali Państwo dofinansowanie z Funduszy Europejskich między innymi na realizację projektu „Znaczące ulepszenie usług szkoleniowych świadczonych przez firmę Centrum Edukacji Zawodowej CARGO poprzez wykorzystanie Mobilnego symulatora jazdy samochodem ciężarowym i autobusem”. Czy również w obecnym okresie planują Państwo ubieganie się o dofinansowanie? Będzie łatwiej czy trudniej?

🔗 Grupa CARGO bardzo intensywnie aplikuje o różne formy wsparcia z Funduszy Europejskich – od projektów szkoleniowych po projekty badawcze, zarówno krajowe, jak i europejskie. Mając wieloletnie doświadczenie, staramy się wybierać te programy, które ostatecznie przekładają się na wzrost rozpoznawalności naszej marki. Czy będzie łatwiej, czy trudniej? Trudno powiedzieć. O sukcesie decyduje kilka czynników. Do najważniejszych należy pomysł, który podlega ocenie, a także forma jego przedstawienia w projekcie. Niejednokrotnie dobre projekty są odrzucane, bo ktoś z nas nie potrafi „sprzedać” dobrego pomysłu. Nieposiadamy jednak gotowego przepisu na sukces. Rywalizacja o środki unijne jest coraz większa,

więc tym trudniej je zdobyć. Obecnie czekamy na kolejne rozstrzygnięcia konkursów. Mam nadzieję, że nasze wizje znajdą uznanie komisji. Mamy doświadczenie nie tylko w pozyskiwaniu takich środków, ale także w ich wykorzystywaniu. Liczę, że znajdzie to uznanie w oczach osób decydujących o przyznaniu dofinansowania.

Czy coś Pana zaskoczyło w trakcie realizacji projektu?

🔗 Zawsze znajdzie się coś zaskakującego. W przypadku wspomnianego projektu trafiliśmy na listę rezerwową. Projekt został oceniony bardzo wysoko, ale brakowało środków na jego przeprowadzenie. Pomimo tego dążyliśmy do realizacji naszego celu i finalizowaliśmy już wszystkie przygotowania, korzystając z prywatnych środków, kiedy pewnego dnia dostaliśmy informację, że jednak otrzymamy dofinansowanie, bo kilka wniosków zakwalifikowanych w pierwszym etapie wypadło. Było to naprawdę miłe zaskoczenie, bo wszyscy już skreśliliśmy szanse na pozyskanie tych funduszy, uznając, że nasza pozycja na liście rezerwowej jest zbyt odległa.

Co było najtrudniejsze w realizacji projektu?

- ☹ Pomysł opierał się na stworzeniu jednego z najnowocześniejszych urządzeń szkoleniowych w Polsce i Europie. Pomimo że już posiadaliśmy symulatory, to nowy był bardziej zaawansowany technologicznie i wymagał zupełnie innego podejścia. W czasie budowy symulatora trwały prace legislacyjne normujące parametry techniczne takich urządzeń. Musieliśmy bacznie analizować dyskusje rządowe i wszystkie zapisy w projektach rozporządzeń, które mogły spowodować, że nasz symulator stanie się technologicznym pomnikiem.

Gdyby można się było cofnąć w czasie, co by Pan zrobił inaczej?

- ☹ Trudno teraz mówić, że coś można było zrobić inaczej. Urządzenie od kilku lat pracuje dla naszej firmy z bardzo dużą efektywnością. Mogliśmy się jedynie zastanowić, czy nie spróbować aplikować o dofinansowanie na jeszcze jeden symulator albo nie startować w innych konkursach. Może mogliśmy stworzyć autorski symulator, który stałby się towarem eksportowym? Wtedy jednak wydawało się to za dużym ryzykiem.

Jaką radę dałby Pan przyszłym beneficjentom programu?

- ☹ Warto przemyśleć współpracę z firmami specjalizującymi się w pozyskiwaniu funduszy. Mają duże doświadczenie i pełnią rolę pewnego rodzaju przewodnika po programach. To duże wsparcie i nieoceniona pomoc.

Jakie źródło informacji może Pan polecić jako szczególnie przydatne dla osób zainteresowanych realizacją projektu unijnego?

- ☹ Przedsiębiorcom, którzy rozpoczynają swoją przygodę z Funduszami Unijnymi, proponuję szkolenia, które pokazują ofertę nowych programów i ich możliwości oraz tłumaczą mechanizmy działania funduszy.

Projekt: „Znaczące ulepszenie usług szkoleniowych świadczonych przez firmę Centrum Edukacji Zawodowej CARGO poprzez wykorzystanie Mobilnego symulatora jazdy samochodem ciężarowym i autobusem”

Beneficjent: Centrum Edukacji Zawodowej CARGO

Źródło dofinansowania: Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013

Wartość dofinansowania: ok. 720 tys. zł

Okres realizacji: 2012

NAUCZ SIĘ SŁUCHAĆ

Rozmowa z Sonią Lenarczyk,
członkiem zarządu Centrum Rozwoju
Inicjatyw Społecznych CRIS w Rybniku

W poprzedniej perspektywie finansowej otrzymali Państwo dofinansowanie z Funduszy Europejskich na realizację projektu „Inkubator Ekonomii Społecznej Subregionu Zachodniego”. Czy również w obecnym okresie planują Państwo ubieganie się o dofinansowanie? Będzie łatwiej czy trudniej?

👤 Złożyliśmy już kilka wniosków o dofinansowanie. W sierpniu 2015 roku rozpoczęliśmy realizację pierwszego przedsięwzięcia dofinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego – „Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej Subregionu Zachodniego”. Jest to kontynuacja działań Inkubatora Ekonomii Społecznej. Poza tym na bieżąco składamy wnioski o dofinansowanie w różnych konkursach, które są zgodne z naszymi celami statutowymi, czyli między innymi aktywizacją społeczno-zawodową. Obecnie zajmujemy się tworzeniem wniosku o dofinansowanie projektu, który zakłada przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu na obszarach wiejskich.

Czy będzie łatwiej? Zobaczmy. Na razie przyzwyczajamy się do zmian – wdramy

nowe wytyczne, zapoznajemy się z dokumentacją. Mam nadzieję, że z czasem będzie coraz łatwiej.

Czy coś Panią zaskoczyło w trakcie realizacji projektu?

👤 Był to kolejny koordynowany przeze mnie projekt, więc obyło się bez większych niespodzianek.

Co było najtrudniejsze w realizacji projektu?

👤 Skala przedsięwzięcia. W realizację, oprócz Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS, zaangażowanych było sześć innych instytucji – lokalnych jednostek samorządu terytorialnego z Rybnika, Żor, Jastrzębia-Zdroju oraz powiatów rybnickiego, wodzisławskiego i raciborskiego. Konieczność koordynowania działań realizowanych przez siedem instytucji z różnych sektorów, o innej specyfice działania, zarządzania kilkudziesięcioosobowym zespołem, kilkumilionowym budżetem, przy zachowaniu wszystkich zasad i procedur związanych z realizacją projektów unijnych była sporym wyzwaniem.

Gdyby można się było cofnąć w czasie, co by Pani zrobiła inaczej?

☹️ Zawsze jest tak, że po zakończeniu projektu chętnie zrobiłoby się część rzeczy inaczej. Ja jednak starałam się wyciągać wnioski z minionych doświadczeń. Przez cały okres realizacji projektu prowadziliśmy ewaluację, która pozwoliła nam na bieżąco wychwytywać niedociągnięcia. Rzeczy, które należało poprawić, zmienialiśmy już w trakcie projektu.

Jaką dałaby Pani radę przyszłym beneficjentom programu?

☹️ Przede wszystkim należy dobrze przemyśleć projekt i rzetelnie zaplanować jego działania. Warto zastanowić się nad tym, jakie ograniczenia mogą mieć jego uczestnicy, jakie trudności i zagrożenia mogą pojawić się w trakcie jego wdrażania. To wszystko wymaga czasu. W efekcie pozwala jednak na zaoszczędzenie go później, na etapie realizacji przedsięwzięcia. Warto włączyć w planowanie działań ich potencjalnych odbiorców, nauczyć się słuchać: skonsultować planowane formy wsparcia, na przykład rodzaje działań, ich długość, częstotliwość czy miejsce realizacji. Pozwoli to uniknąć

sytuacji, w której na przykład nie będzie wystarczającej liczby chętnych do udziału w naszym projekcie, bo nie będzie on dopasowany do ich potrzeb i możliwości. Jeżeli planujemy projekt w partnerstwie, warto na jak najwcześniejszym etapie ustalić zasady współpracy, zarówno przy tworzeniu wniosku o dofinansowanie, jak i przy samej realizacji projektu.

Jakie źródło informacji może Pani polecić jako szczególnie przydatne dla osób zainteresowanych realizacją projektu unijnego?

☹️ Polecam skorzystanie z usług Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich. Działają w Katowicach, Częstochowie, Sosnowcu, Bielsku-Białej i Rybniku. Można w nich uzyskać pomocne informacje: kto, na realizację jakich działań i na jakich zasadach może otrzymać dofinansowanie z Funduszy Unijnych. Polecam także skorzystanie ze strony internetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego: www.rpo.slaskie.pl.

Projekt: „Inkubator Ekonomii Społecznej Subregionu Zachodniego”

Beneficjent: Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS (Lider) i partnerzy:

Miasto Żory/Żorskie Centrum Organizacji Pozarządowych, Powiat Rybnicki,

Miasto Rybnik, Powiat Raciborski, Powiat Wodzisławski,

Miasto Jastrzębie-Zdrój

Źródło dofinansowania: Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013

Wartość dofinansowania: prawie 4 mln zł

Okres realizacji: 2012-2015

NIE BÓJ SIĘ ODWAŻNYCH POMYSŁÓW

Rozmowa z Andrzejem Wącierzem,
naczelnikiem Wydziału Programowania
i Funduszy Zewnętrznych Urzędu Gminy
i Miasta Czerwionka-Leszczyny

W poprzedniej perspektywie finansowej otrzymali Państwo dofinansowanie z Funduszy Europejskich między innymi na realizację projektu „Budowa infrastruktury oświetleniowej i elementów bezpieczeństwa ruchu drogowego umożliwiających wykorzystanie energii przyjaznej środowisku w Czerwionce-Leszczynach”. Czy również w obecnym okresie planują Państwo ubieganie się o dofinansowanie? Będzie łatwiej czy trudniej?

Projekt wpłynął na poprawę jakości powietrza (zmniejszenie zapotrzebowania na prąd elektryczny), ale również na bezpieczeństwo mieszkańców, głównie kierowców. W obecnym rozdaniu środków złożyliśmy wniosek o dofinansowanie projektu budowy infrastruktury wykorzystującej energię pochodzącą ze źródeł odnawialnych, tym razem tylko z energii słonecznej. Z pewnością będzie nam łatwiej pod względem technicznym. Wiemy już, czego unikać, z jakimi problemami przyszło nam się borykać poprzednio. Skala trudności i zakres prac przy składaniu kolejnego wniosku były podobne. Mimo naszego doświadczenia, musieliśmy przejść przez wiele procedur. Wiemy, że projekt przeszedł już pozytywnie ocenę formalną i czekamy na dalsze wyniki.

Czy coś Pana zaskoczyło w trakcie realizacji projektu?

Przed projektem budowy oświetlenia zrealizowaliśmy wiele innych inwestycji dofinansowanych ze środków unijnych. Wcześniejsze doświadczenia w aplikowaniu o środki oraz w ich rozliczaniu pozwoliły nam uniknąć zaskoczenia. Choć, oczywiście, nie obyło się bez pewnych trudności.

Co było najtrudniejsze w realizacji projektu?

Proces pozyskiwania środków, ale przede wszystkim ich rozliczanie, nie należy do łatwych. Praktycznie na każdym etapie realizacji projektu napotykalismy jakieś trudności. Podczas opracowania dokumentacji technicznej wiele problemów sprawiło przygotowanie danych geodezyjnych. Musieliśmy sporządzić odrębne mapy dla każdej z kilkunastu lokalizacji nowych punktów oświetleniowych. Mieliśmy również problem z dokładnym określeniem harmonogramu projektu. Wybór wykonawcy nastąpił nieco później, niż zakładaliśmy, co sprawiło, że projekt realizowany był dopiero w listopadzie, a nie – jak planowaliśmy – latem. Musieliśmy ponieść tego konsekwencje – późna jesień to niewiele słońca, dlatego

napotkaliśmy trudności z ładowaniem akumulatorów lamp. Zmiany w harmonogramie utrudniły otrzymanie zaliczki na opłacenie poszczególnych faktur.

Gdyby można się było cofnąć w czasie, co by Pan zrobił inaczej?

☹ Chyba tylko jedno – zainstalowalibyśmy lampy solarne i hybrydowe w wielu innych miejscach, ponieważ projekt był naprawdę trafiony. Poza tym zrobiliśmy wszystko, żeby nie żałować żadnego z działań. Przedsięwzięcie zrealizowaliśmy zgodnie z założeniami, a instytucje kontrolujące nie stwierdziły uchybień. Była to jedna z największych inwestycji tego typu w Polsce. Staliśmy się inspiracją dla innych samorządów i chętnie dzielimy się doświadczeniami. Czego tu żałować?

Jaką dałby Pan radę przyszłym beneficjentom programu?

☹ Nie bać się realizacji odważnych pomysłów. Rozmawiać z mieszkańcami, pytać ich o potrzeby. Bardzo ważna jest diagnoza obszaru, na którym chcemy realizować projekt. Musimy dobrze poznać problemy, żebyśmy mogli

prawidłowo reagować. Bardzo ważne jest także doświadczenie innych beneficjentów. Dla mnie niezwykle istotne były projekty modelowe, czyli tak zwane dobre praktyki, których przykłady można znaleźć w Internecie. Dzięki nim zobaczyłem, jak wiele można zrobić dla naszego miasta. Dlatego z chęcią podjąłem się tego wyzwania.

Jakie źródło informacji może Pan polecić jako szczególnie przydatne dla osób zainteresowanych realizacją projektu unijnego?

☹ Przede wszystkim korzystałem ze szkoleń organizowanych przez instytucje zarządzające. Przeglądałem strony internetowe. Można tam znaleźć informacje, jak aplikować o fundusze, jak realizować projekt, jak go rozliczać itd.

Projekt: „Budowa infrastruktury oświetleniowej i elementów bezpieczeństwa ruchu drogowego umożliwiających wykorzystanie energii przyjaznej środowisku w Czerwionce-Leszczynach”

Beneficjent: Gmina Miasto Czerwionka-Leszczyny

Źródło dofinansowania: Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013

Wartość dofinansowania: ok. 1,8 mln zł

Okres realizacji: 2012

NIE DOPUSZCZAJ DO OPÓŹNIEŃ

Rozmowa z Marią Lorek, koordynatorką projektów w Fundacji „Elementarz”

W poprzedniej perspektywie finansowej otrzymali Państwo dofinansowanie z Funduszy Europejskich między innymi na realizację projektu „Elementarz przyjazny rodzinie”. Czy również w obecnym okresie planują Państwo ubieganie się o dofinansowanie? Będzie łatwiej czy trudniej?

🧩 Oczywiście, planujemy ubiegać się o dofinansowanie. To jest troszkę jak narkotyk, w pozytywnym znaczeniu tego słowa. Kto raz realizował projekt dofinansowany z Funduszy Europejskich i widział zadowolenie uczestników oraz jego efekty, będzie starał się przeprowadzić kolejne inwestycje. Czy będzie łatwiej? I tak, i nie... Łatwiej, bo mamy doświadczenie, wiemy, jak ubiegać się o środki, jak realizować i rozliczać projekt, na co zwrócić uwagę. Trudniej, bo nie tylko my to wiemy – konkurencja jest duża, o środki aplikuje o wiele więcej organizacji niż w poprzedniej perspektywie finansowej, a i wymagania wobec wniosków są coraz bardziej szczegółowe.

Czy coś Panią zaskoczyło w trakcie realizacji projektu?

🧩 Pytanie powinno raczej brzmieć: co nie zaskoczyło? Podczas realizacji projektu, szczególnie pierwszego, zaskakuje wszystko – od momentu aplikacji o środki, poprzez realizację, do końcowego rozliczenia projektu. Standardy Unii Europejskiej odbiegają od tych, do których przyzwyczajeni byliśmy w naszym kraju przez wiele lat. Przy realizacji kolejnych projektów wiemy już, na czym to wszystko polega i jest dużo łatwiej. Ale największym zaskoczeniem podczas realizacji każdego projektu jest chyba autentyczna radość tych, dla których projekt realizujemy.

Co było najtrudniejsze w realizacji projektu?

🧩 W moim odczuciu najtrudniejszą rzeczą jest dokumentowanie działań: biurokracja, sprawozdawczość, właściwe przygotowanie i przebieg niezbędnych procedur, prawidłowe wyłonienie wykonawców, dostawców towarów i usług. Zaburzenia w realizacji może powodować także brak płynności fi-

nansowej projektu, który jest spowodowany opóźnieniami w otrzymaniu kolejnych transz dofinansowania. Warto się na taką ewentualność wcześniej przygotować.

Gdyby można się było cofnąć w czasie, co by Pani zrobiła inaczej?

- ☹️ Powiedzenie „Polak mądry po szkodzie” ma zastosowanie również w przypadku realizowania projektów z unijnym dofinansowaniem. Na szczęście podczas realizacji naszego projektu nie popełniliśmy znaczących błędów, choć oczywiście z perspektywy czasu pewne zadania zrealizowalibyśmy inaczej, z większą korzyścią dla beneficjentów.

Jaką dałaby Pani radę przyszłym beneficjentom programu?

- ☹️ Najważniejsza rada dla przyszłych beneficjentów brzmi: pamiętajcie, że projekt skierowany jest do jego uczestników, a my jesteśmy tylko jego realizatorem. Nie powinniśmy w żmudnej i pracochłonnej procedurze realizacji ani na chwilę zapomnieć, dla kogo i dlaczego realizujemy projekt. Poza tym, rada praktyczna: nie dopuśćmy do nawet najmniejszego opóźnienia w prowadzeniu dokumentacji projektowej, by nie

nastąpił efekt „kuli śnieżnej”. Można poradzić sobie z jednym problemem naraz, ale jeśli zbierze się ich kilka, to będzie już spory kłopot. A rada uniwersalna? Nie bójmy się występować o środki i realizować projekty. „Nie święci garnki lepią”, a z pozoru bardzo trudne rzeczy w praktyce okazują się łatwe do przeprowadzenia.

Jakie źródło informacji może Pani polecić jako szczególnie przydatne dla osób zainteresowanych realizacją projektu unijnego?

- ☹️ Fundusze Europejskie są bardzo dobrze „obudowane” materiałami źródłowymi. Staraliśmy się korzystać i każdemu potencjalnemu podmiotowi zainteresowanemu realizacją projektu polecamy strony internetowe Europejskiego Funduszu Społecznego, udział w szkoleniach organizowanych przez Instytucje Zarządzające, korzystanie z pomocy punktów konsultacyjnych, z newsletterów i tym podobne. Im więcej wiemy, tym łatwiej będzie nam zdobyć fundusze i prawidłowo zrealizować projekt.

Projekt: „Elementarz przyjazny rodzinie”

Beneficjent: Fundacja Elementarz

Źródło dofinansowania: Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013

Wartość dofinansowania: ponad 1,6 mln zł

Okres realizacji: 2013-2014

NIE BÓJ SIĘ WYZWAŃ

Rozmowa z Arkadiuszem Patryasem,
wiceprezesem i3D S.A

W poprzedniej perspektywie finansowej otrzymali Państwo dofinansowanie z Funduszy Europejskich na realizację projektu „Innowacje poprzez wdrożenie rozwiązań wirtualnej rzeczywistości”. Czy również w obecnym okresie planują Państwo ubieganie się o dofinansowanie? Będzie łatwiej czy trudniej?

☹️ Rynek wirtualnej rzeczywistości rozwija się bardzo szybko, a my chcemy pozostać w awangardzie zmian. Mamy mnóstwo ciekawych pomysłów, które czekały tylko na dobry moment. Wydaje mi się, że właśnie nadszedł, dlatego w obecnej perspektywie oczywiście również będziemy starali się o dofinansowanie. Wiem jednak, że konkurencja nie śpi i nie będzie łatwo. Nasza innowacyjna działalność zawsze była zauważana i chwalona przez ekspertów, dlatego liczę, że i tym razem uda nam się zdobyć dotację. Fundusze Europejskie od lat przyczyniają się do realizacji wielu dobrych pomysłów, a takich nam nie brakuje.

Czy coś Pana zaskoczyło w trakcie realizacji projektu?

☹️ Tylko pozytywnie. Projekt przygotowaliśmy naprawdę dobrze, ponieważ szykowaliśmy się do tego dosyć długo. Mieliśmy już

doświadczenie w realizacji projektów komercyjnych, a także tych, na które udało nam się zdobyć zewnętrzne dofinansowanie. Dlatego nie spotkały nas żadne przykre niespodzianki. Poza tym mamy zasady, którymi zawsze się kierujemy. Podczas realizacji tego typu inicjatyw jest to analiza ryzyka – zawsze staramy się przygotować na różne sytuacje, przewidzieć, co może pójść nie tak, jak powinno i zawczasu znaleźć rozwiązania ewentualnych problemów.

Co było najtrudniejsze w realizacji projektu?

☹️ Branża, w której się poruszamy, jest specyficzna. Kiedy zaczynamy tworzyć jakiś projekt, opieramy się na najnowszych wytycznych i rozwiązaniach technologicznych. Jednak świat nie stoi w miejscu, wciąż powstają nowe rozwiązania i wynalazki. Niestety, już w trakcie realizacji projekt musi opierać się na założeniach we wcześniej złożonym wniosku o dofinansowanie. Raczej nie ma możliwości, żeby zmienić wytyczne, mimo że różne rzeczy da się już zrobić lepiej.

Gdyby można się było cofnąć w czasie, co by Pan zrobił inaczej?

⊕ Jeśli chodzi o zrealizowany przez nas projekt... nie ma takiej rzeczy. Wszystko udało się zrobić tak, jak chcieliśmy. Wiele innych naszych pomysłów nie ujrzało jednak światła dziennego. Mogliśmy wziąć udział w różnych konkursach i zdobywać dofinansowanie na realizację naszych celów. Niestety, czasem pojawiały się wątpliwości i bariery, na pokonanie których nie byliśmy jeszcze gotowi. Dzisiaj działamy już w innych realiach i z optymizmem patrzymy w przyszłość. Nie boimy się wyzwań i „dopinamy” kolejne projekty.

Jaką dałby Pan radę przyszłym beneficjentom programu?

⊕ Nie bać się – to podstawa. Napisanie projektu bywa skomplikowane, ale warto poświęcić na to czas, bo efekty bywają po prostu doskonałe. Istotne jest zorganizowanie zespołu, najlepiej składającego się z kreatywnych i doświadczonych osób. Bardzo ważne jest też napisanie dobrego planu. Godziny na to poświęcone zwrócą się nam na etapie realizacji projektu, bo będziemy przygotowani

na problemy, jeśli się pojawią. Kiedy realizujemy jakąś inicjatywę w partnerstwie, ważne jest wsparcie każdego ze współudziałowców na poziomie decyzyjnym, na przykład zarządu. Wtedy realizacja projektu przebiega w miarę sprawnie.

Jakie źródło informacji może Pan polecić jako szczególnie przydatne dla osób zainteresowanych realizacją projektu unijnego?

⊕ Źródeł informacji o Funduszach Europejskich jest mnóstwo. Wystarczy wejść na stronę Funduszy Europejskich (www.funduszeuropejskie.gov.pl) i rozejrzeć się. Dla osób, które mają wątpliwości, albo po prostu czegoś nie wiedzą, ta strona wystarczy. Gorąco polecam spotkania organizowane przez lokalne punkty informacyjne. Dla nas bardzo pomocna była możliwość omawiania konkretnych przypadków i wymiany doświadczeń. Fachowym wsparciem służą również pracownicy Śląskiego Centrum Przedsiębiorczości. Do nich też warto się zwrócić w przypadku niejasności. Nieprzecenionym źródłem informacji są też firmy, które zdobyły dofinansowanie i zrealizowały projekt. Warto wzorować się na sukcesach innych.

Projekt: „Innowacje poprzez wdrożenie rozwiązań wirtualnej rzeczywistości”

Beneficjent: i3D S.A

Źródło dofinansowania: Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013

Wartość dofinansowania: ok. 575 tys. zł

Okres realizacji: 2009-2011

BĄDŹ WYTRWAŁY W DĄŻENIU DO CELU

Rozmowa z Małgorzatą Ryt,
właścicielką firmy EvenTYt

W poprzedniej perspektywie finansowej otrzymała Pani dofinansowanie z Funduszy Europejskich na realizację inwestycji w ramach projektu „Nowy start”. Czy również w obecnym okresie planuje Pani ubieganie się o dofinansowanie? Będzie łatwiej czy trudniej?

🔗 Udział w projekcie „Nowy start” idealnie wkomponował się w wizję mojej drogi zawodowej. Firma EvenTYt działa nieprzerwanie od listopada 2013 roku, z czego jestem dumna. Uczestnictwo w projekcie ukierunkowało moją drogę zawodową i jednocześnie pozwoliło na realizację marzeń. Jeżeli tylko byłaby możliwość skorzystania na obecnym etapie mojej działalności ze środków zewnętrznych, pomocnych w prowadzeniu firmy, chętnie znów złożyłabym wniosek i zawałczyła o dofinansowanie. Odpowiadając na drugie pytanie – uważam, że mam ułatwioną drogę w pozyskiwaniu środków zewnętrznych. Już raz skorzystałam z takiej pomocy, więc procedury nie są mi obce i wiem, jak sobie z nimi radzić. Posiadam wiedzę i doświadczenie w ubieganiu się o dofinansowanie, którą chcę wykorzystać. Chętnie podzielę się nią także z innymi.

Czy coś Panią zaskoczyło w trakcie realizacji projektu?

🔗 Udział w projekcie był dla mnie skokiem na głęboką wodę. Już od samego początku zaskakiwało mnie wiele rzeczy. Liczba dokumentów potrzebnych do złożenia, później ich szczegółowa kontrola, ilość czasu, jaki zajęło mi tworzenie opisu firmy i biznesplanu... mogłabym wymieniać bez końca. Jednak jeżeli się czegoś podejmuję, doprowadzam to do końca. Tak było i w tym przypadku. Ani przez chwilę nie miałam zamiaru się wycofać, poddać. Postawiłam sobie cel i uznałam, że nie spocznę, dopóki go nie osiągnę.

Co było najtrudniejsze w realizacji projektu?

🔗 Wniosek na pierwszy rzut oka wydał się bardzo skomplikowany i bałam się, że sobie nie poradzę. Spodziewałam się też, że łatwiej pójdzie mi pisanie biznesplanu. Miałam dobry pomysł i wiedziałam jak chcę go zrealizować. Niestety, zaplanowanie każdego, najmniejszego szczegółu wymagało ogromu pracy. Bardzo pomocny był tutaj przydzielony mi asystent projektu. Dzięki niemu i mojej determinacji udało się przejść przez te trudne etapy.

Gdyby można się było cofnąć w czasie, co by Pani zrobiła inaczej?

- ☹️ Analizując trzy lata działalności mojej firmy, naprawdę trudno mi znaleźć coś, co chciałabym zmienić, albo – mając taką możliwość – zrobić inaczej. Wszystko układało się tak, jak tego chciałam. Zakupiłam dzięki dofinansowaniu niezbędny sprzęt, który umożliwił mi działalność w początkowym okresie. Dostałam też wsparcie pomostowe, które przeznaczyłam na pokrycie kosztów związanych z funkcjonowaniem firmy. Dzięki temu mogłam się skupić wyłącznie na stworzeniu i promowaniu oferty. Nie żałuję niczego. Nawet jeśli popełniłam jakieś błędy, to wyciągnęłam wnioski. Realizuję swoje marzenia!

Jaką radę dałaby Pani przyszłym beneficjentom programu?

- ☹️ Zwalczcie o własną przyszłość! Wytrwałość w dążeniu do celu, także w przypadku starania się o środki unijne, przynosi efekty. Przypominam sobie mój start w projekcie. Miałam mnóstwo wątpliwości związanych

z tym, czy podołam temu wyzwaniu. Bałam się wszystkich kontroli, rozliczenia wydatków, ale ciągle widziałam przed sobą mój cel. Nie poddałam się, uwierzyłam, że mam szansę na założenie własnej firmy dzięki wsparciu unijnemu i udało się.

Jakie źródło informacji może Pani polecić jako szczególnie przydatne dla osób zainteresowanych realizacją projektu unijnego?

- ☹️ Warto śledzić strony internetowe Funduszy Europejskich, urzędów pracy, izb przemysłowo-handlowych oraz starostw powiatowych i urzędów gminnych. Tego typu projekty są dobrze promowane i zainteresowani udziałem bez problemu znajdą potrzebne informacje. Ponadto warto korzystać z rad asystenta projektu. Pomoże w tworzeniu wniosku, a następnie będzie służył radą podczas realizacji naszego pomysłu.

Projekt: „Nowy start – promocja przedsiębiorczości w podregionie tyskim”

Beneficjent: Okręgowa Izba Przemysłowo-Handlowa w Tychach

Uczestnik projektu: Małgorzata Ryt

Źródło dofinansowania: Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013

Wartość dofinansowania: ponad 50 tys. zł

Okres realizacji: 2012-2014

NIE ZNIECHĘCAJ SIĘ

Rozmowa z Bogusławem Holeksą,
prokurentem Bielskiego Parku
Technologicznego Lotnictwa,
Przedsiębiorczości i Innowacji

W poprzedniej perspektywie finansowej otrzymali Państwo dofinansowanie z Funduszy Europejskich na realizację projektu „Budowa Centrum Transferu Technologii w Kaniowie”. Czy również w obecnym okresie planują Państwo ubieganie się o dofinansowanie? Będzie łatwiej czy trudniej?

🧐 Fundusze Europejskie dają ogromne możliwości, dlatego ciągle przyglądamy się ogłaszanym konkursom. Jeżeli znajdziemy taki, który będzie zbliżony z naszymi celami strategicznymi, z pewnością rozważymy możliwość ubiegania się o dofinansowanie. Fundusze unijne to szansa na rozwój, dlatego warto się o nie starać i poświęcać wiele godzin na pisanie wniosku, a później na realizowanie projektu. Mamy w tym zakresie już pewne doświadczenia i szeroką wiedzę, więc wydaje mi się, że ponowne podejście do pisanie wniosku nie powinno być trudniejsze niż za pierwszym razem.

Czy coś Pana zaskoczyło w trakcie realizacji projektu?

🧐 Były zarówno pozytywne, jak i negatywne niespodzianki. Z jednej strony mile zaskoczyła nas szybka wypłata zaliczek podczas

realizacji projektu. Poza tym współpraca z osobami odpowiedzialnymi za rozliczenie projektu i jego opiekunkami przebiegała bez zarzutu, dzięki czemu realizacja projektu była łatwa i przyjemna. Z drugiej jednak strony byliśmy zaskoczeni liczbą kontroli, którym nas poddawano. Zdarzało się też, że wnioski kontrolerów były rozbieżne z naszymi interpretacjami, co nierzadko wywoływało nasze zdziwienie. Ostatecznie wszystko udało się doprowadzić do pomyślnego zakończenia.

Co było najtrudniejsze w realizacji projektu?

🧐 Podczas realizacji inwestycji bardzo trudno było wprowadzić jakiegokolwiek zmiany. Wręcz było to praktycznie niemożliwe. A przecież projekt innowacyjny zawsze obciążony jest ryzykiem. Pewne rzeczy zmieniają się już w trakcie jego trwania i warto by się dostosować. Niestety, sztywne trzymanie się zapisów umowy nie zawsze temu sprzyja. Z tego powodu nawet jeśli efekty projektu będą pozytywne, to mogą one nieco odbiegać od pierwotnych założeń. Byłaby tutaj wskazana większa elastyczność, ale nie zawsze jest to możliwe.

Gdyby można się było cofnąć w czasie, co by Pan zrobił inaczej?

- ☹ Nie należę do osób, które zastanawiają się nad tym, „co by było, gdyby”. Zrealizowaliśmy projekt dokładnie tak, jak to zaplanowaliśmy, napotykając po drodze pewne trudności, ale pokonując je dzięki naszej determinacji i chęci doprowadzenia tego do końca. Myślę, że jest się z czego cieszyć. Wiele rzeczy można poprawić dzięki zdobytemu doświadczeniu. To był nasz pierwszy projekt tego typu, dlatego musieliśmy sobie poradzić. Jestem zadowolony z tego, co udało nam się osiągnąć, więc z czystym sumieniem mogę stwierdzić, że nie zmieniałbym niczego.

Jaką dałby Pan radę przyszłym beneficjentom programu?

- ☹ Na pierwszy rzut oka liczba zawitych procedur i biurokracja mogą odpychać. W takiej chwili nie wolno się zniechęcać. Warto wielokrotnie wracać do dokumentacji projektu.

Jeśli nie jesteśmy czegoś pewni, właśnie tam odnajdziemy odpowiedzi. Trzeba iść do przodu i pokonywać kolejne problemy. Naprawdę warto, bo satysfakcja po zakończeniu projektu jest ogromna.

Jakie źródło informacji może Pan polecić jako szczególnie przydatne dla osób zainteresowanych realizacją projektu unijnego?

- ☹ Na stronie Funduszy Europejskich (www.funduszeuropejskie.gov.pl) jest przewodnik po źródłach finansowania, który jest cennym źródłem wiedzy. W razie pytań czy wątpliwości warto też skorzystać z pomocy Głównego Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich. Pracownicy udzielą wsparcia na każdym etapie projektu – tworzenia wniosku, projektu, jego realizacji, a także końcowego rozliczenia. Poza tym podpowiedzą, z jakich szkoleń możemy skorzystać, aby nasza inwestycja została przeprowadzona jeszcze sprawniej.

Projekt: „Budowa Centrum Transferu Technologii w Kaniowie”

Beneficjent: Bielski Park Technologiczny Lotnictwa, Przedsiębiorczości i Innowacji

Źródło dofinansowania: Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013

Wartość dofinansowania: ok. 4,7 mln zł

Okres realizacji: 2012–2013

STWÓRZ „DREAM TEAM”

Rozmowa z Agnieszką Grabarz,
głównym specjalistą ds. funduszy
w Muzeum Górnictwa Węglowego
w Zabrzu

W poprzedniej perspektywie finansowej otrzymali Państwo dofinansowanie z Funduszy Europejskich między innymi na realizację projektu „Adaptacja obiektów położonych przy ul. Sienkiewicza w Zabrzu na potrzeby rozwoju poprzemysłowego parku tematycznego”. Czy również w obecnym okresie planują Państwo ubieganie się o dofinansowanie? Będzie łatwiej czy trudniej?

🧩 Oczywiście, że planujemy! Z doświadczeniem i wiedzą, które już mamy, na pewno będzie łatwiej, ale każdy projekt to nowe wyzwania i nowa materia, z którą trzeba się zmierzyć. W obecnej perspektywie finansowej 2014-2020 jest wiele możliwości pozyskania wsparcia, które może się przyczynić do uzupełnienia i wzbogacenia oferty turystyki przemysłowej naszego Muzeum, więc na pewno będziemy walczyć. Takiej możliwości po prostu nie można przegapić!

Czy coś Panią zaskoczyło w trakcie realizacji projektu?

🧩 Przede wszystkim tematyka – to była moja pierwsza styczność z górnictwem na taką skalę. Podziemia Kopalni „Królowa Luiza”

były na początku dla mnie labiryntem wyrobisk i – mimo że jestem córką górnika – trochę czasu potrzebowałam na oswojenie się z tą specyficzną przestrzenią, terminologią i techniką górniczą. Teraz cieszę się, że podobne doświadczenia będą mieli odwiedzający obiekt, szczególnie dzieci, dla których jest przygotowana specjalna oferta edukacyjna pokazująca świat kopalni, trudy górniczej pracy oraz śląską tradycję i kulturę. W trakcie realizacji na pewno zaskakujące było formalne prowadzenie projektu. Liczba dokumentów i pism była ogromna i do dziś zajmuje sporo miejsca w archiwum. Do tego sporym wyzwaniem było nadzorowanie harmonogramu finansowego i rzeczowego całego projektu oraz jego realizacji zgodnie z planem. Wszystko ułożyło się jednak po naszej myśli i dzięki wyłożonej pracy, projekt udało się doprowadzić do szczęśliwego końca.

Co było najtrudniejsze w realizacji projektu?

🧩 Największym wyzwaniem było skoordynowanie wszystkich firm, które wykonywały prace w tym samym czasie i miejscu, tak by współpraca przebiegała sprawnie i zgodnie

zprzyjętymi terminami. W pewnym momencie brakowało krzeseł na naradach koordynacyjnych. Dlatego uważam za nasz sukces to, że ostatecznie udało się zrealizować wszystkie zamierzenia projektowe i papierowa wersja wniosku o dofinansowanie ma teraz odzwierciedlenie w świecie podziemi Kopalni „Królowa Luiza” przy ulicy Sienkiewicza w Zabrze.

Gdyby można się było cofnąć w czasie, co by Pani zrobiła inaczej?

- ☺ Projekt został zrealizowany zgodnie z planem, więc chyba jedyną rzeczą, którą bym zmieniła, jest wysokość dofinansowania – w końcu zawsze mogłoby być większe.

Jaką dałaby Pani radę przyszłym beneficjentom programu?

- ☺ Kluczem do sukcesu jest na pewno dobrze dobrany zespół: w naszym Muzeum jest to całe grono osób, które przyczyniło się do napisania, realizacji oraz rozliczenia projektu, a także teraz do promowania i udostępniania go turystom. Dream Team i sukces gwarantowany.

Jakie źródło informacji może Pani polecić jako szczególnie przydatne dla osób zainteresowanych realizacją projektu unijnego?

- ☺ Polecam przede wszystkim szkolenia organizowane przez instytucje udzielające dofinansowań (w tym Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego). Cenne rady znajdują się na stronach internetowych regionalnych programów operacyjnych (np. www.rpo.slaskie.pl). Można tam znaleźć odpowiedzi na większość pytań, które pojawiają się na każdym etapie przygotowania i realizowania projektu. Warto skorzystać również z wyszukiwarki www.funduszeuropejskie.gov.pl, która jest ogólnopolską bazą służącą do pozyskiwania informacji o potencjalnych dofinansowaniach. A poza tym oczy i uszy szeroko otwarte!

Projekt: „Adaptacja obiektów położonych przy ul. Sienkiewicza w Zabrze na potrzeby rozwoju poprzemysłowego parku tematycznego”

Beneficjent: Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze

Źródło dofinansowania: Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013

Wartość dofinansowania: ok. 3,8 mln zł

Okres realizacji: 2013-2015

MYŚL KOMPLEKSOWO

Rozmowa z Jackiem Otrębskim,
głównym specjalistą w Wydziale
Dróg i Mostów Urzędu Miasta
w Rudzie Śląskiej

W poprzedniej perspektywie finansowej otrzymali Państwo z Funduszy Europejskich dofinansowanie między innymi na realizację projektu „Budowa odcinka trasy N-S od ul. 1 Maja do Drogowej Trasy Średnicowej w Rudzie Śląskiej wraz z węzłem dwupoziomowym z ul. 1 Maja”. W obecnym okresie otrzymali Państwo dotację na dwa kolejne etapy tego projektu. Czy nadal będą się Państwo ubiegać o dofinansowanie? Będzie łatwiej czy trudniej?

☹️ Pozyskaliśmy już pieniądze na realizację kolejnych dwóch odcinków trasy N-S. Jeden z nich już nawet oddaliśmy do użytkowania. Wydaje mi się, że kluczem do sukcesu w takich projektach jest kompleksowe myślenie – składając wniosek o dofinansowanie na pierwszy etap trasy N-S, wiedzieliśmy już, że będziemy się starać o dotację na kolejne odcinki. Dzięki doświadczeniom, które zdobyliśmy podczas realizacji poprzedniego projektu, było nam – w pewnym sensie – łatwiej przygotować kolejne wnioski. To jeszcze nie koniec, bo mamy w planach realizację jeszcze jednego, czwartego etapu przedsięwzięcia. I też będziemy się starali o dofinansowanie z Unii. Wydaje mi się, że teraz nie będzie łatwiej niż za pierwszym razem, bo konkurencja jest coraz większa.

Czy coś Pana zaskoczyło w trakcie realizacji projektu?

☹️ To był pierwszy tak duży projekt drogowy bezpośrednio realizowany przez nasze miasto. Wszystko, co się z tym wiązało: sprawy formalne, techniczne i organizacyjne przetrastały swoim rozmiarem wszystkie poprzednie. Wymagało to od nas – zarówno ode mnie, jak i koleżanek i kolegów z zespołu – pełnego zaangażowania, szczególnie przy opracowywaniu wszelkiego rodzaju zestawień, rozliczeń i wyjaśnień itp. wymaganych przez instytucję zarządzającą.

Co było najtrudniejsze w realizacji projektu?

☹️ Zdarzało się, że podczas realizacji przedsięwzięcia dochodziło pomiędzy współudziałowcami do nieporozumień na tle rozliczeń. Chodziło na przykład o nieterminowe regulowanie płatności na rzecz podwykonawców przez lidera konsorcjum. W efekcie doszło do zmiany lidera. Łatwo się domyślić, że przynajmniej na początku wywołało to trochę zamieszania. Dlatego śmiało można powiedzieć, że najtrudniejsza była koordynacja poczynań wszystkich przedsiębiorstw biorących udział w tej inwestycji.

Gdyby można się było cofnąć w czasie, co by Pan zrobił inaczej?

- ☹️ Czasu nie da się cofnąć, więc nie tracę go na myślenie o tym, czy i co bym zrobił inaczej. Projekt zrealizowaliśmy tak, jak założyliśmy. Podczas kontroli przez instytucję zarządzającą nie stwierdzono żadnych uchybień.

Jaką dałby Pan radę przyszłym beneficjentom programu?

- ☹️ Ważny jest każdy element projektu, który składa się na jego realizację. Pierwsza rzecz to dobrze opracowana dokumentacja projektowa. Dalej: niezwykle istotny jest wybór odpowiedniego wykonawcy robót budowlanych. To musi być doświadczona firma z własną kadrą techniczną i odpowiednim zapleczem sprzętowym. Wiąże się to także z wyborem inwestora zastępczego, którego głównym zadaniem jest techniczny i finansowy nadzór nad robotami. Dobry

inwestor zastępczy potrafi współpracować z wykonawcą przy rozwiązywaniu drobnych problemów. Dlatego moja rada: podstawą jest pełne zaangażowanie na każdym etapie realizacji projektu.

Jakie źródło informacji może Pan polecić jako szczególnie przydatne dla osób zainteresowanych realizacją projektu unijnego?

- ☹️ Niezbędne jest bieżące śledzenie informacji przekazywanych przez Urząd Marszałkowski – szczególnie jeśli chodzi o rozliczenia kosztów. Nam bardzo przydały się szkolenia, zwłaszcza te prowadzone w formie warsztatów. Pozwalały na szczegółowe przedyskutowanie spraw dotyczących konkretnego zadania. Ważne są też osobiste kontakty z przedstawicielami Urzędu Marszałkowskiego. Trzeba tylko wiedzieć, do kogo zwrócić się z daną sprawą.

Projekt: „Budowa odcinka trasy N-S od ul. 1-go Maja do Drogowej Trasy Średnicowej w Rudzie Śląskiej wraz z węzłem dwupoziomowym z ul. 1-go Maja”
 Beneficjent: Miasto Ruda Śląska
 Źródło dofinansowania: Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013
 Wartość dofinansowania: ok. 36,3 mln zł
 Okres realizacji: 2007-2012

ZBIERZ JAK NAJWIĘCEJ DANYCH

Rozmowa z Jadwigą Migas, inspektorem w Wydziale Realizacji Inwestycji i Remontów Urzędu Miejskiego w Bytomiu

W poprzedniej perspektywie finansowej otrzymali Państwo dofinansowanie z Funduszy Europejskich między innymi na realizację projektu „Rewitalizacja terenów po byłej KWK Rozbark – etap I: budynek cechowni i administracyjny”. W obecnym okresie także udało się zdobyć dofinansowanie w ramach Obszarów Strategicznej Interwencji. Czy poza tym będziecie się Państwo starali o kolejne pieniądze z Unii? Będzie łatwiej czy trudniej?

👤 W ramach Obszarów Strategicznej Interwencji nasze miasto dostało bardzo duże środki. Mówimy tutaj o stu milionach euro, więc przed Bytomiem stoi ogromna szansa. Pieniądze przeznaczymy głównie na rewitalizację budynków nadgryzionych zębem czasu i uszkodzonych w wyniku prac górniczych oraz na aktywizację społeczeństwa, w tym zmniejszenie bezrobocia. Poza tym ciągle staramy się monitorować sytuację i składać wnioski w interesujących nas konkursach. Czy będzie łatwiej? Mam taką nadzieję.

Czy coś Panią zaskoczyło w trakcie realizacji projektu?

👤 I to jeszcze jak! Mielśmy ogromne problemy z podłączeniem budynku do kanalizacji sa-

nitarnej i deszczowej. Nasz obiekt znajduje się na terenie byłej kopalni, która działała do 2004 roku. Było tam kilka budynków administracyjnych, łaźnia dla górników, kuźnia, kotłownia... Nie mogliśmy jednak ustalić, gdzie wcześniej odprowadzana była deszczówka. Sieć sanitarna z kolei była tak zatkana, że nie udało jej się udrożnić nawet specjalistycznym sprzętem. Ostatecznie musieliśmy więc przebudować kanalizację i stworzyć nową sieć deszczową wraz ze zbiornikiem retencyjnym.

Było również pozytywne zaskoczenie. To, co udało nam się zrobić w piwnicach cechowni, przeszło moje najśmielsze oczekiwania. Na etapie projektu przechodziliśmy tam niskimi i wąskimi korytarzami, uważając, żeby nie uderzyć głową w wystające nadproża. Z każdym krokiem w te mroczne „lochy” coraz bardziej wątpiłam, że można w nich zaprojektować jakiegokolwiek pomieszczenia. Kiedy teraz przechadzam się tymi samymi piwnicami, w których obecnie są między innymi garderoby, pomieszczenia dla aktorów, siłownia czy pokoje warsztatowe, nie mogę wyjść z podziwu. Trudno uwierzyć, że to jest to samo miejsce!

Co było najtrudniejsze w realizacji projektu?

☹️ Budynek cechowni był w bardzo złym stanie technicznym, co wyszło na jaw dopiero w trakcie prac budowlanych. Po wielu ekspertyzach okazało się, że trzeba wykonać dodatkowe wzmocnienia, zabezpieczenia i na nowo wybudować dach. Poza tym już w trakcie realizacji projektu zmienił się przyszły użytkownik budynku. Przedstawił odmienną koncepcję prowadzenia jednostki kulturalnej, która miała tam powstać. Musieliśmy na nowo ustalić przeznaczenie pomieszczeń. Trzeba było je przeprojektować, a potem negocjować z wykonawcą realizację prac.

Gdyby można się było cofnąć w czasie, co by Pani zrobiła inaczej?

☹️ Gdybym wiedziała, w jak fatalnym stanie technicznym są budynki, to z pewnością zleciłabym przeprowadzenie ekspertyz dużo wcześniej. Podobnie postąpiłabym w przypadku sieci sanitarnej i kanalizacyjnej, które sprawiły nam tyle problemów i pochłonęły mnóstwo czasu. Dzięki temu jeszcze przed

rozpoczęciem prac budowlanych lepiej znałobyśmy zakres robót, które należy wykonać, a w związku z tym także i ich koszty.

Jaką dałaby Pani radę przyszłym beneficjentom programu?

☹️ Zanim rozpoczną się prace budowlane, warto uzyskać jak najwięcej danych: ekspertyz i wszelkich informacji, które mają wpływ na realizację projektu. Mimo to trzeba pamiętać, że w przypadku zakrojonych na tak dużą skalę prac remontowych, jak to było z naszą cechownią, nie da się przewidzieć wszystkich ewentualnych problemów. Dlatego trzeba koniecznie pamiętać, żeby już na samym początku zabezpieczyć się finansowo na takie okoliczności.

Jakie źródło informacji może Pani polecić jako szczególnie przydatne dla osób zainteresowanych realizacją projektu unijnego?

☹️ Urząd Marszałkowski realizuje szkolenia z zakresu projektów unijnych. To prawdziwa skarbnica wiedzy, a także miejsce, w którym można wymienić doświadczenia z innymi ludźmi.

Projekt: „Rewitalizacja terenów po byłej KWK Rozbark – etap I: budynek cechowni i administracyjny”

Beneficjent: Miasto Bytom

Źródło dofinansowania: Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013

Wartość dofinansowania: ok. 9,1 mln zł

Okres realizacji: 2012-2014

BUDUJ DOBRE RELACJE

Rozmowa z Piotrem Wojnowskim,
głównym specjalistą ds. aplikacji GIS
w Śląskim Centrum Społeczeństwa
Informacyjnego

W poprzedniej perspektywie finansowej otrzymali Państwo dofinansowanie z Funduszy Europejskich między innymi na realizację projektu „Budowa Otwartego Regionalnego Systemu Informacji Przestrzennej (ORSIP)”. Czy również w obecnym okresie planują Państwo ubieganie się o dofinansowanie? Będzie łatwiej czy trudniej?

W obecnej perspektywie również chcielibyśmy ubiegać się o dofinansowanie. Branża IT jest tak dynamiczna, że samo dostosowanie aplikacji do istniejących rozwiązań technologicznych wymaga sporych nakładów. A my chcemy nie tylko gonić, ale czasem nawet wyprzedzać – czyli tworzyć coś innowacyjnego. Zależy nam szczególnie na realizacji projektów partnerskich. W tej chwili pomagamy policjantom z Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach przy realizacji projektu, którego efektem będzie między innymi dostępna w ORSIP mapa wypadków i kolizji drogowych aktualizowana w czasie rzeczywistym. Doświadczenia związane z realizacją projektów z dziedziny systemów informacji przestrzennej, jak i te związane z całą stroną formalną współpracy z Instytucją Zarządzającą pozwalają wierzyć, że w obecnej perspektywie powinno być łatwiej.

Czy coś Pana zaskoczyło w trakcie realizacji projektu?

Najbardziej zaskoczyła mnie rola promocji projektu. Naiwnie myślałem, że projekt będzie promował się sam. Okazało się, że rzeczywistość zmusiła nas do przejścia przyspieszonego kursu marketingu, zwłaszcza internetowego. Pozycjonowanie w wyszukiwarkach, aktywność na Facebooku i Twitterze zajmują naszemu zespołowi coraz więcej czasu.

Co było najtrudniejsze w realizacji projektu?

Chcąc otrzymać produkt, który spełniałby nasze wymagania, odrzuciliśmy kryterium najniższej ceny i wyłoniliśmy wykonawcę w trybie konkursu. I właśnie przygotowanie procedury konkursowej okazało się najtrudniejsze. Problemem przy realizacji projektów informatycznych dofinansowanych z Unii Europejskiej jest konieczność precyzyjnego określenia wymagań systemu na początkowym etapie. Potem jest cały proces przetargowy, wdrożenie, które trwa kilka lat, a na końcu okazuje się, że nie wszystkie funkcje, które zostały sprecyzowane na początku, są dzisiaj pożądane. W takich przypadkach

przydałaby się zwinna metodyka zarządzania projektem, w której do samego końca można zmieniać wymagania. Niestety, procedury nie pozwalają działać w ten sposób, więc przez pierwsze pół roku po wdrożeniu trzeba dostosowywać produkt do obecnych wymagań.

Gdyby można się było cofnąć w czasie, co by Pan zrobił inaczej?

- ☹ Na pewno zmieniłbym nazwę systemu. ORSIP nie kojarzy się mieszkańcom z aplikacją mapową, a ma to duże znaczenie podczas promocji. Tworząc harmonogram, warto zwrócić uwagę na ryzyko przeciągających się procedur przetargowych. W przypadku ORSIP spowodowało to znaczne skrócenie etapu realizacji projektu i niepotrzebną nerwowkę na końcu. Jednym z elementów wdrożenia był pilotaż, który miał przetestować możliwość wymiany i harmonizacji danych przestrzennych między województwem a jednostkami samorządu terytorialnego. Z perspektywy czasu mogę powiedzieć, że zakres danych objętych pilotażem był zbyt szeroki, co znacznie wydłużyło czas tego przedsięwzięcia.

Jaką dałby Pan radę przyszłym beneficjentom programu?

- ☹ Podczas realizacji należy czynnie współpracować z wykonawcą – budować i utrzymywać dobre relacje, które na pewno przydadzą się w okresie powdrożeniowym. Z chwilą wdrożenia produktu należy myśleć już o rozwoju ze względu na ciągły postęp technologiczny.

Jakie źródło informacji może Pan polecić jako szczególnie przydatne dla osób zainteresowanych realizacją projektu unijnego?

- ☹ Polecam szkolenia organizowane przez Instytucję Zarządzającą, a także stronę internetową www.rpo.slaskie.pl. Należy dobrze poznać dokumenty i przepisy dotyczące danego programu operacyjnego. Oczywiście, niezbędna jest też znajomość Prawa zamówień publicznych. I jak zwykle w takich sytuacjach, nieocenioną pomoc stanowią kontakty z pracownikami Instytucji Zarządzającej oraz korzystanie z doświadczeń innych beneficjentów.

Projekt: „Budowa Otwartego Regionalnego Systemu Informacji Przestrzennej (ORSIP)”

Beneficjent: Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego

Źródło dofinansowania: Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013

Wartość dofinansowania: ponad 3,7 mln zł

Okres realizacji: 2010-2013

PRZYGOTUJ SIĘ NA NIEPRZEWIDZIANE

Rozmowa z Dariuszem Czyżewskim,
kierownikiem Zespołu Administracji
i Inwestycji Zakładu Doskonalenia
Zawodowego w Katowicach

W poprzedniej perspektywie finansowej otrzymali Państwo dofinansowanie z Funduszy Europejskich między innymi na realizację projektu „Adaptacja pomieszczeń w Tychach Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Katowicach na cele dydaktyczne kształcenia ustawicznego oraz ich wyposażenie”. Czy również w obecnym okresie planują Państwo ubieganie się o dofinansowanie? Będzie łatwiej czy trudniej?

🔲 Jesteśmy dobrze przygotowani do pozyskiwania unijnych funduszy. W poprzednich latach zdobyliśmy mnóstwo doświadczeń i sporą wiedzę. Jestem pewien, że dzięki temu poradzimy sobie także w tej perspektywie. Mamy pomysły na rozszerzenie oferty edukacyjnej naszego Zakładu, ale jeszcze nie wiemy, czy będziemy mogli je realizować w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego. Ścieżki są wydeptane, a czy będzie łatwiej, czy trudniej – okaże się w trakcie.

Czy coś Pana zaskoczyło w trakcie realizacji projektu?

🔲 Największym wyzwaniem było dotrzymanie terminu złożenia wymaganej dokumentacji końcowej. Spodziewałem się, że pójdzie z tym nieco łatwiej. Okazało się jednak, że wiele rzeczy załatwiałem „za pięć dwunasta”. To był prawdziwy wyścig z czasem. Koniec

końców zdążyłem ze wszystkim i dzisiaj możemy podziwiać efekty naszego projektu. Poza tym, trudność sprawiły mi sprawozdania, które trzeba było przedkładać co kwartał. Pierwszy raz realizowałem taki projekt i poruszałem się po niepewnym gruncie.

Co było najtrudniejsze w realizacji projektu?

🔲 Najgorszy był brak możliwości wprowadzania zmian w zatwierdzonym wniosku w trakcie realizacji projektu. Nasza inwestycja dotyczyła prac ogólnobudowlanych, które wiązały się ściśle ze stanem technicznym budynku. Wiadomo – wszystkiego nie da się przewidzieć. Mimo oględzin i ekspertyz, kilka problemów wyszło w trakcie prac budowlanych. Poza tym, momentami wybór dostawców na niektóre urządzenia bardzo się przeciągał. Zdarzyło się nawet, że na konstrukcję sieci wentylacyjnej wpłynęło aż 15 ofert! Nie znałem się kompletnie na tej technologii, więc musiałem zasięgnąć opinii eksperta, co wiązało się z dodatkowymi kosztami. Samo wybieranie oferty zajęło ponad dwa tygodnie.

Gdyby można się było cofnąć się w czasie, co by Pan zrobił inaczej?

☹ Na pewno potrzebowałbym więcej czasu na przygotowanie wniosków. Wtedy mógłbym zlecić dokładniejszą ekspertyzę, dzięki której dokumentacja techniczna byłaby pełniejsza i mniej problemów zaskoczyłoby mnie już w trakcie realizacji projektu. Poza tym na pewno zebrałbym fachowy i kreatywny zespół, który pomagałby na każdym etapie projektu – od pisania wniosku po rozliczanie końcowe. Z pewnością zarezerwowałbym też środki na różne nieprzewidziane problemy, które pojawiają się praktycznie zawsze, bo wszystkiego przewidzieć się nie da.

Jaką dałaby Pan radę przyszłym beneficjentom programu?

☹ Ogromne znaczenie ma zespół. Samemu bardzo trudno było mi realizować ten projekt, ponieważ wszystko było na mojej głowie. W grupie jest zdecydowanie łatwiej

– można dzielić się pracą i obowiązkami, pomagać w razie problemów i wspólnie pokonywać przeszkody, które pojawiają się już w trakcie realizacji projektu.

Jakie źródło informacji może Pan polecić jako szczególnie przydatne dla osób zainteresowanych realizacją projektu unijnego?

☹ Przede wszystkim stronę internetową Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego: www.rpo.slaskie.pl, gdzie można znaleźć praktycznie wszystkie potrzebne informacje. Warto skorzystać ze szkoleń i konsultacji, cenna jest możliwość wymiany doświadczeń z innymi realizatorami. Należy także zastanowić się nad skorzystaniem z pomocy profesjonalnych firm zajmujących się doradztwem w sprawie projektów europejskich. To oczywiście dodatkowy koszt, ale ta fachowa pomoc warta jest każdej wydanej złotówki.

Projekt: „Adaptacja pomieszczeń w Tychach Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Katowicach na cele dydaktyczne kształcenia ustawicznego oraz ich wyposażenie”.

Beneficjent: Zakład Doskonalenia Zawodowego w Katowicach

Źródło dofinansowania: Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013

Wartość dofinansowania: prawie 2 mln zł

Okres realizacji: 2009-2010

**GDZIE
PO INFORMACJE**

ROZDZIAŁ 6

Gdzie szukać informacji o Programie? Jakie są inne możliwości wsparcia dzięki Funduszom Europejskim? Tego wszystkiego dowiesz się z naszego informatora.

GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI O RPO?

Szukając informacji o możliwości uzyskania dofinansowania ze środków RPO WSL 2014-2020, warto sięgnąć przede wszystkim do bogatej oferty instytucji odpowiedzialnych za program. Tylko korzystając z nich, mamy bowiem pewność, że czerpiemy informacje z pierwszej ręki. Wszystkie usługi dostępne są bezpłatnie.

DOKUMENTY

Jednym z podstawowych źródeł są dokumenty programowe udostępnione na stronie: **www.rpo.slaskie.pl** w zakładce „Zapoznaj się z prawem i dokumentami”.

Najważniejszym z nich jest dokument programowy Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Dokument zawiera najistotniejsze informacje o programie, osiach priorytetowych, planie finansowym oraz systemie instytucjonalnym.

Uzupełnieniem dokumentu programowego jest SZOOP – Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych, zawierający bardziej precyzyjne informacje na temat zasad i reguł.

W powyżej wspomnianej lokalizacji znajdziemy również wszelkie akty prawne, wytyczne, przewodniki, wzory dokumentów z archiwum poprzednio obowiązujących wersji.

KONSULTACJE

Szukając informacji o Programie, warto udać się do punktów konsultacyjnych, w których specjaliści udzielą porad, czy i jak można otrzymać dofinansowanie na konkretne przedsięwzięcie. Pracownicy Punktu pomogą też w przypisaniu pomysłu do konkretnego działania, przybliżą informacje o podstawowych warunkach, kryteriach i procedurach dofinansowania projektu, wyjaśnią wątpliwości i udzielą niezbędnych wskazówek.

☺ Osoby fizyczne zainteresowane wsparciem ze środków EFS mogą uzyskać informacje w:

Punkcie Kontaktowym EFS w WUP Katowice,
ul. Kościuszki 30, Katowice
pon.-pt. 7:30-15:30
tel. 32 757 33 11, 32 757 33 57
[efs.wup-katowice.pl](mailto:efs@wup-katowice.pl), e-mail: efs@wup-katowice.pl

- ☎ Przedsiębiorcy zainteresowani pozyskaniem dotacji ze środków EFRR mogą uzyskać niezbędne informacje w:

Punkcie Informacyjnym ŚCP
ul. Katowicka 47, Chorzów
pon.-pt. 7:30-15:30
tel. 32 743 91 77, 32 743 91 71
www.scp-slask.pl, e-mail: punkt.informacyjny@scp-slask.pl

- ☎ Wszyscy zainteresowani pozyskaniem dotacji z RPO WSL mogą uzyskać kompleksowe informacje w Punktach Informacyjnych Funduszy Europejskich – dane kontaktowe na s. 173.

SERWIS WWW

Najlepszym adresem w Internecie dla zainteresowanych RPO WSL 2014-2020 jest oficjalny serwis programu: **www.rpo.slaskie.pl**. Materiały przedstawione są w zrozumiały i czytelny sposób, z możliwością intuicyjnego przeszukiwania. Serwis jest dostępny także na urządzeniach mobilnych, przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Rdzeniem portalu są dwa główne bloki informacyjne dla: potencjalnych beneficjentów („Skorzystaj z programu”) oraz beneficjentów już realizujących projekty („Realizuję projekt”).

Warto zapisać się do newslettera (**rpo.slaskie.pl/newsletter**). Subskrybenci bowiem na bieżąco są informowani o naborach wniosków, wynikach konkursów, organizowanych konferencjach i szkoleniach, zmianach w prawie itp.

SZKOLENIA

Każdemu ogłaszanemu naborowi towarzyszy spotkanie informacyjne, skierowane do wszystkich zainteresowanych. Ponadto beneficjenci mogą liczyć na wsparcie warsztatowe na poszczególnych etapach realizacji projektu. Na bieżąco – w odpowiedzi na zgłaszane potrzeby – organizowane są szkolenia poświęcone najważniejszym kwestiom, jak np. Lokalny System Informatyczny, zamówienia publiczne, rozliczenie projektu czy jego kontrola. Pełna, aktualizowana oferta szkoleń, warsztatów i spotkań dostępna jest pod adresem **rpo.slaskie.pl/wydarzenia**.

BIULETYN

Wartościowym źródłem informacji o Programie jest biuletyn informacyjny „Razem zmieniamy Śląskie”.

Dotychczas wydane numery można przeglądać w formie e-booków pod adresem: **rpo.slaskie.pl/czytaj/biuletyny**. W wersji papierowej tych publikacji można się zaopatrzyć, odwiedzając Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich w regionie.

JEŚLI NIE RPO TO CO?

Podstawowe źródła orientacji w ofercie wszystkich programów unijnych realizowanych w Polsce zapewnia Ministerstwo Rozwoju. Zachęcamy do korzystania z tych sprawdzonych i darmowych narzędzi.

PORTAL FUNDUSZY EUROPEJSKICH

Kompendium wiedzy o Funduszach Europejskich w Polsce stanowi portal **www.funduszeuropejskie.gov.pl**. Serwis zawiera komplet informacji na temat wszystkich programów finansowanych z Funduszy Europejskich w Polsce. W celu rozeznania możliwości dofinansowania warto skorzystać z wyszukiwarki dotacji (www.funduszeuropejskie.gov.pl/wyszukiwarka). Po wyborze rodzaju wnioskodawcy można przeszukiwać dostępne nabory wniosków ogłaszane w ramach wszystkich programów unijnych w Polsce. Natomiast osoby fizyczne mogą się zapoznać z wykazem projektów, w których można wziąć udział jako uczestnik.

Zainteresowanym tym, co już udało się zrealizować lub co właśnie jest realizowane w okolicy, mieście, dzielnicy, polecamy z kolei odwiedzenie Mapy Dotacji: **www.mapadotacji.gov.pl**.

PUNKTY INFORMACYJNE FUNDUSZY EUROPEJSKICH (PIFE)

Możliwość skonsultowania swojego pomysłu czy wyjaśnienia wątpliwości zapewnia z kolei ogólnopolska sieć Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich (PIFE). Pracownicy Punktów Informacyjnych udzielają odpowiedzi na pytania dotyczące możliwości pozyskania Funduszy Europejskich, wskazują właściwe dokumenty i terminy, wyjaśniają obowiązujące procedury itp. Konsultacje odbywają się drogą telefoniczną, mailową, jak i podczas bezpośrednich spotkań. Punkty dostosowane są do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Działają także Mobilne Punkty Informacyjne, czyli wyjazdowe dyżury pracowników PIFE w siedzibach innych instytucji, na terenie całego regionu. Ponadto cyklicznie organizowane są spotkania informacyjne adresowane do poszczególnych grup beneficjentów. W trakcie omawiane są możliwości pozyskania unijnych środków nie tylko z programów regionalnych, ale również krajowych. Uczestnicy mogą też indywidualnie porozmawiać z ekspertami PIFE. Wykaz wszystkich wydarzeń organizowanych w województwie śląskim publikowany jest pod linkiem: **rpo.slaskie.pl/wydarzenia**.

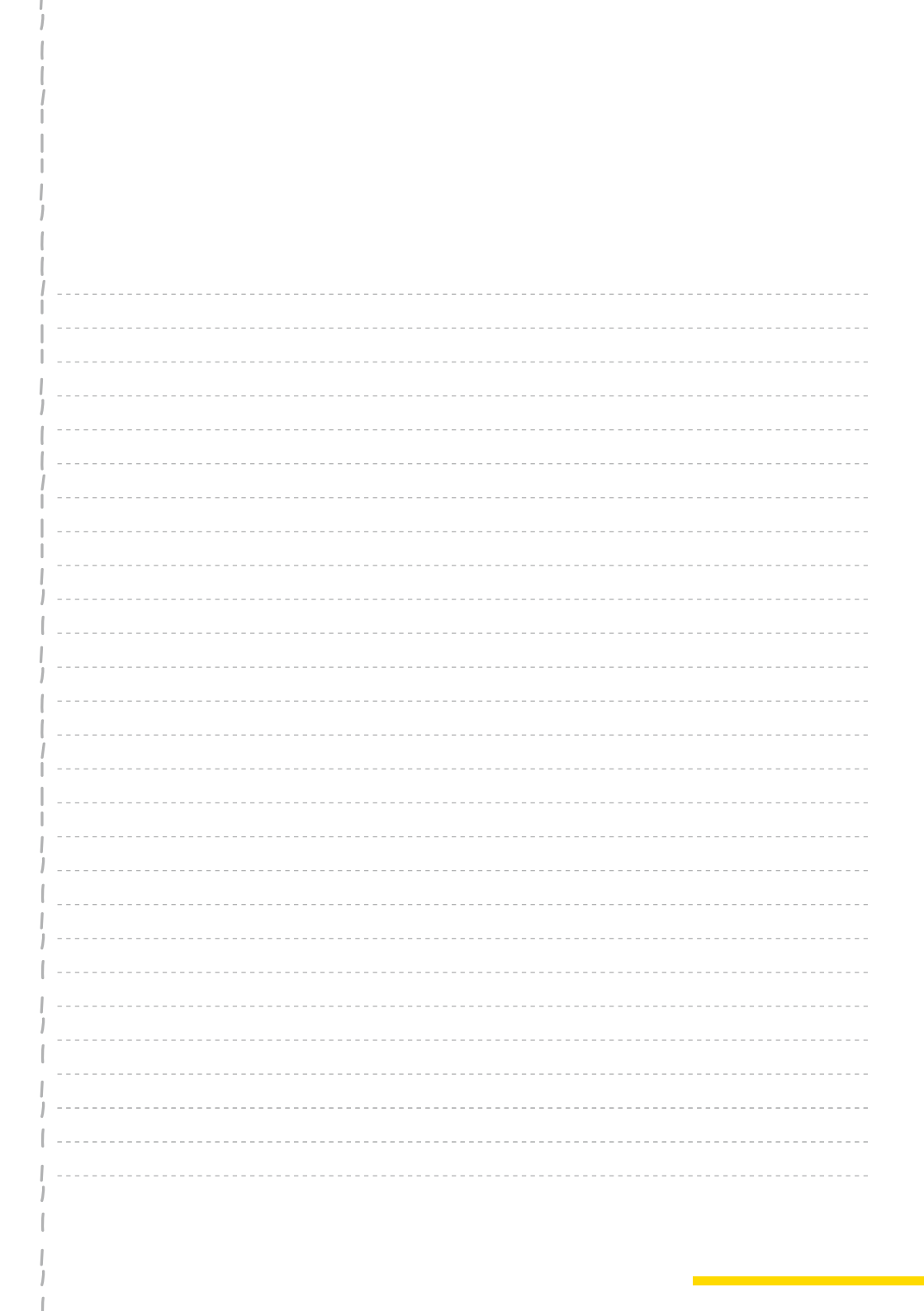
W województwie śląskim punkty działają w Katowicach, Bielsku-Białej, Częstochowie, Rybniku i Sosnowcu.

- ☼ Główny Punkt Informacyjny w Katowicach
ul. Dąbrowskiego 23, parter, sektor C
40-037 Katowice
tel. 32 77 40 172 / 32 77 40 193 / 32 77 40 194
godziny pracy punktu: pn. 7.00-17.00 / wt.-pt. 7.30-15.30
- ☼ Lokalny Punkt Informacyjny w Bielsku-Białej
ul. Cieszyńska 367
43-382 Bielsko-Biała
tel. 33 47 50 135 / 33 49 60 201
godziny pracy punktu: pon. 8.00-18.00 / wt.-pt. 8.00-16.00
- ☼ Lokalny Punkt Informacyjny w Rybniku
ul. Powstańców Śląskich 34
44-200 Rybnik
tel. 32 431 50 25 / 32 423 70 32
godziny pracy punktu: pon. 7.00-17.00 / wt.-pt. 7.30-15.30
- ☼ Lokalny Punkt Informacyjny w Sosnowcu
ul. Kilińskiego 25
41-200 Sosnowiec
tel. 32 36 07 062 / 32 26 35 037
godziny pracy punktu: pon. 7.00-17.00 / wt.-pt. 7.30-15.30
- ☼ Lokalny Punkt Informacyjny w Częstochowie
Aleja NMP 24, I klatka, lokal 1
42-202 Częstochowa
tel. 34 360 56 87 / 34 324 50 75; fax: 34 360 57 47
godziny pracy punktu: pon. 7.00-17.00 / wt.-pt. 7.30-15.30

NOTATKI

Handwriting practice area with horizontal dashed lines and a vertical dashed margin line on the left.

Wydawca:

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
Wydział Rozwoju Regionalnego
siedziba: ul. Plebiscytowa 36, 40-041 Katowice
poczta: ul. Ligonia 46, 40-037 Katowice
tel.: 32 77 99 282, 32 77 99 175
fax: 32 77 99 174
e-mail: fundusze@slaskie.pl

Współpraca z redakcją:

Agnieszka Gajewska (UM WSL), Magdalena Łuka (UM WSL), Krystyna Skrabek (UM WSL)

Copyright © Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Katowice 2016

Egzemplarz bezpłatny**Realizacja:**

Wydawnictwo KA s.c.
Joanna Tomczyk-Lidochowska
Katarzyna Wiśniewska-Lewicka
wydawnictwo@kasc.pl, www.kasc.pl

Koordynator wydania:

Joanna Tomczyk-Lidochowska

Redakcja:

Łukasz Karkoszka, Stanisław Bubin, Joanna Tomczyk-Lidochowska, Dominik Wójcik

Zdjęcia:

Tomasz Jodłowski

Projekt graficzny:

Magdalena Frączek

Druk:

Zakład Graficzny Coloneł

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

OFICJALNY SERWIS PROGRAMU
WWW.RPO.SLASKIE.PL